

Lul Jat Sop Qo

路加福音

Gie Tiip At Fit Lop Nrul

1 Tiip At Fit Lop mot ap, caop kup nvup su kie heap su ggao, a xit gao ddaot ggup ddvup nvut hxit, ²tao jjop kea mut put jiiit bbiip ze wo hxaop, bao hxit a xit heat dvut heat ngea. ³Nvut tat ddiil ngop bbiip kea rrao taot ze gol xiil na nyil ggol, ze leap lea mu ggao nap bbiit ddeat gie ni diil. ⁴Ao set nap ggat wo nzaol heat jjop kea jiiit rryp ngeat ddeat wo set.

Cy Tut Sul Yop Hanl Yao Hxit Jiit Du

⁵Xiit Liip Yeap Te! vu mii zeal taot, Yal Bii Ya ba gao ddaot Sa Jat Liil Yal ddeat mu nu ndup sul tap yaop wop; xip qiiit Yii Liil Shat Bep nao Yal Lenp gal qiil ngea. ⁶Xip nyit Sep Ye jiiit rrao jiiit ni mgiep put ngea, Sep daop zha ni jji kaop ngea zeal sseat, hxit ddea heat map wop; ⁷Yii Liil Shat Bep yao map geal, xip nyit kaol tea yi ye lo, ao set a ngat map wop.

⁸Sa Jat Liil Yal gie hlu hlu ddvup mu Sep Ye jiiit rrao mu nu ndup sul hxil ddea sseat,

献给提阿非罗

1 提阿非罗大人哪，有好些人提笔作书，述说在我们中间所成就的事，²是照传道的人从起初亲眼看见，又传给我们的。³这些事我既从起头都详细考察了，就定意要按着次序写给你，⁴使你知道所学之道都是确实的。

预告施洗约翰降生

⁵当犹太王希律的时候，亚比雅班里有一个祭司，名叫撒迦利亚；他妻子是亚伦的后人，名叫伊利莎白。⁶他们二人在神面前都是义人，遵行主的一切诫命礼仪，没有可指责的；⁷只是没有孩子，因为伊利莎白不生育，两个人又年纪老迈了。

⁸撒迦利亚按班次在神面前供祭司的职分，⁹照祭司的

⁹gie mu nu ndup sul ni jji nyil mu su ggao ja set wo Sep ggup leat nvel chea. ¹⁰Nvel chea taot, lup su kaop ngea jiiit ddeat bbop rrao kea ddva. ¹¹Sep zyl sul nvel zaot seat tvut hxil ddeat ddao xip dvut. ¹²Sa Jat Liil Yal wo hxaop ze xip jjao. ¹³Mii zyl sul xip bbu hxit: “Sa Jat Liil Yal, tap jjao, nap kea ddva wo jjo ggol, nap qiit Yii Liil Shat Bep nap chaot ssu tap yaop yao, nap xip mel gie Yop Hanl ddeat mel hngul. ¹⁴Nap ni jjupep rraop so mu hngul; caop zat gea jiiit xip yao hxip jjiit lyi yet nyi mu jjupep lea hngul. ¹⁵Xip Sep jiiit rrao ye zeal hxe set nryp ddvi nryp cheap jiiit map ndaop, a ma waol bu rrao ze Sy Yi let ndie ddvep ggol. ¹⁶Xip Yii Sep Lyip put zat gea ggat nyi zhaol Sep xip heat Sep Ye bbu lyi hngul. ¹⁷Xip Yii Liil Yal ni ddaot vu lal zeal Sep jiiit gat set, a bba ni ggat bao ap mel ssu bbu lyi, ggiil sul ggat bao ni mgiep put nzu bbop bbu lyi, nyi Sep wo lal luep biil heat lup su zeal du.” ¹⁸Sa Jat Liil Yal mii zyl sul bbu hxit: “Ngop mot ggol, ngop qiit yi mot ggol, nvut tao heat keap sao ngop wo nrep let? ¹⁹Mii zyl sul ddu zap hxit: “Ngop nao Sep Ye qiil taot hxil heat Jap Bep Lyip ngea, gie zyl lyip nap bbu ddu hxit, zut qo tao hxit nap dvut. ²⁰Nyip hxa kea taot, ddu tao gao njo hngul; nap wo map nrep, ao set nap mol, ddu wo hxit map ddop ddu nvut tao ggup ddvup taot kea hngul. ²¹Lup su Sa Jat Liil Yal lyip hxaop, xip heat mot xip zat za hxip mot rrao let haop ngaop. ²²Xip ggat ddeat ddao xip heat bbu ddu wo hxit map ddop taot, ze xip hxip mot rrao na mgao rret hxaop xip heat wo set, xip mol lo yue set jiiip

规矩掣签，得进主殿烧香。¹⁰烧香的时候，众百姓在外面祷告。¹¹有主的使者站在香坛的右边，向他显现。¹²撒迦利亚看见，就惊慌害怕。¹³天使对他说：“撒迦利亚，不要害怕，因为你的祈祷已经被听见了，你的妻子伊利莎白要给你生一个儿子，你要给他起名叫约翰。¹⁴你必欢喜快乐；有许多人因他出世也必喜乐。¹⁵他在主面前将要为大，淡酒浓酒都不喝，从母腹里就被圣灵充满了。¹⁶他要使许多以色列人回转，归于主他们的神。¹⁷他必有以利亚的心志能力，行在主的在前面，称为父的心转向儿女，叫悖逆的人转从义人的智慧，又为主预备合用的百姓。”¹⁸撒迦利亚对天使说：“我凭着什么可知道这事呢？我已经老了，我的妻子也年纪老迈了。”¹⁹天使回答说：“我是站在神面前的加百列，奉差而来对你说话，将这好信息报给你。²⁰到了时候，这话必然应验；只因你不信，你必哑巴不能说话，直到这事成就的日子。”²¹百姓等候撒迦利亚，诧异他许久在殿里。²²及至他出来，不能和他们说话，他们就知道他在殿里见了异象，因为他直向他们打手式，竟

xip heat bbu lal dul. ²³Xip hxil ddea sseat heat nyip hxa ddvep ggo, ze ggaol leat lo. ²⁴Tat nyip dduat ggu, xip qiit Yii Liil Shat Bep jjiip lu wop, ze ngu hngup vii du hol. ²⁵Seat ddeat: “Sep na pa ngop nyil taot, tao seat ngop nyil, ngop ddeat miil rrao heat ku ddvup ja hop.”

Yet Sut Yao Hxit Jiit Du

²⁶Qaol hngup kea, mii zyl sul Jap Bep Lyip Sep Ye let zyl Jat Liil Liil mii Nap Sa Lep ddeat lup tap lea leat; ²⁷Ful Dal Vil gal qii Yop Sep bbiit ggop heat ap mel hlal tap yaop bbu kea. Ap mel Ma Liil Yal ddeat mel. ²⁸Mii zyl sul ndvea gao leat xip bbu hxit: “Hxe bbo ye zap heat ap mel, ngop nap sop dduat nul, Sep nap chaot rrao ggol!” ²⁹Ma Liil Yal dduat tao yet nyi mu jjao biel, bao leat zhaop lyip mu tao seat sop dduat nul tao eap zheat tea ngeat ddeat nduet. ³⁰Mii zyl sul xip bbu hxit: “Ma Liil Yal, tap jjao, nap Sep Ye jiit rrao hxe bbo wo zap ggol. ³¹Nap jjiip lup wop ssu yao, xip mel gie Yet Sut ddeat mel hngul. ³²Xip ye zeal, gie qaop mu ddi lal mat lep Sep Ssu ddeat kul hxe; Sep, Sep Ye xip piit pii Dal Vil nyip ddea gie xip bbiit hxe. ³³Xip Ya Gop wot vu mii zeal ssep sse kea hxe, xip ggup yi ddep map ddiel.” ³⁴Ma Liil Yal mii zyl sul bbu hxit: “Ngop map qiit xi, keap sao nvut tao heat wop let?” ³⁵Mii zyl sul dduat zap hxit: “Sy Yi nap kiet ddvot, qaop mu ddi lal mat lep Sep vu lal nap mbop sseat hxe; ao set yao hxe heat sy sul gie Sep Ye Ssu ddeat kul hngul (ao nu “Yao hxe heat, sy ddeat kul, Sep Ye Ssu ddeat kul hngul.”).

成了哑巴。²³他供职的日子已满，就回家去了。²⁴这些日子以后，他的妻子伊利莎白怀了孕，就隐藏了五个月，²⁵说：“主在眷顾我的日子，这样看待我，要把我在人间的羞耻除掉。”

預告耶穌降生

²⁶到了第六个月，天使加百列奉神的差遣，往加利利的一座城去，这城名叫拿撒勒；²⁷到一个童女那里，是已经许配大卫家的一个人，名叫约瑟；童女名字叫马利亚。²⁸天使进去，对她说：“蒙大恩的女子，我问你安，主和你同在了！”²⁹马利亚因这话就很惊慌，又反复思想这样问安是什么意思。³⁰天使对她说：“马利亚，不要怕，你在神面前已经蒙恩了。³¹你要怀孕生子，可以给他起名叫耶稣。³²他要为大，称为至高者的儿子；主神要把他祖大卫的位给他。³³他要作雅各家的王，直到永远；他的国也没有穷尽。”³⁴马利亚对天使说：“我没有出嫁，怎么有这事呢？”³⁵天使回答说：“圣灵要临到你身上，至高者的能力要荫庇你；因此所要生的圣者，必称为神的儿子（或作“所要生的，必称为圣，称为神的儿子。”）。³⁶况

³⁶Nap chup Yii Liil Shat Bep yi kaol tea ye taot set ssu chaot wop; tap ssep jiit yao map geal ddeat ggaot a taot jjiip lup qaol hngup wop ggol. ³⁷Sep Ye bbu lyi heat ddot nao, vu lal map bbiit heat tap geal map wop. ³⁸Ma Liil Yal ddeat: “Ngop nao Sep pao ngea, gie nyip hxit seat zeal ngop kiet ggup ddvup ku,” ze mii zyl sul xip bbu rrao ddeat ddao lo.

Ma Liil Yal Geat Yii Liil Shat Bep Hxaop

³⁹Ggeat taot, Ma Liil Yal cop lea lea mu yiip dot bbop miil leat, lyip Yeap Dal lup tap ggup kea; ⁴⁰Ndvea Sa Jat Liil Yal hxip leat Yii Liil Shat Bep sop ddot nul. ⁴¹Ma Liil Yal qo Yii Liil Shat Bep wo wop jjo ze chaot waol rrao ddveap lea mu; Yii Liil Shat Bep jiit Sy Yi let ndie ddvep. ⁴²Qo ye mu kul hxit: “Nyip nyit neal gao lao rrao nao sop wop ngeat! Nyip wop heat chaot yi sop wop ngeat! ⁴³Ngop Sep a ma ngop bbu tat wot lyi, tao keap ddea rrao wo wop ngeat let? ⁴⁴Nyip sop ddot nul qo ndvea ngop laop baol wot leap, ngop waol rrao chaot, ze ni jjuep ddveap lea mu. ⁴⁵Sep nap chaot hxit heat ddot jiit gao njo hngul, ao set nap wo nrep heat ap mel tao nao ni sop wop ngeat.”

Ma Liil Yal Miit Hxaop

⁴⁶Ma Liil Yal ddeat:

“Ngop ni Sep gie ye zeal,

⁴⁷Ngop yi Sep Ye ngop Gut Sep gie jjuep mu;

⁴⁸Xip kie xip zyl lal qaop ne kea, hnup nyip

且你的亲戚伊丽莎白，在年老的时候也怀了男胎；就是那素来称为不生育的，现在在有孕六个月了。³⁷因为出于神的话，没有一句不带能力的。³⁸马利亚说：“我是主的使女，情愿照你的话成就在我身上。”天使就离开她去了。

马利亚看望伊丽莎白

³⁹那时候，马利亚起身，急忙往山地里去，来到犹太的一座城；⁴⁰进了撒迦利亚的家，问伊丽莎白安。⁴¹伊丽莎白一听马利亚问安，所怀的胎就在腹里跳动；伊丽莎白且被圣灵充满，⁴²高声喊着说：“你在妇女中是有福的！你所怀的胎也是有福的！⁴³我主的母到我这里来，这是从哪里得的呢！⁴⁴因为你问安的声音一入我耳，我腹里的胎就欢喜跳动。⁴⁵这相信的女子是有福的！因为主对她所说的话都要应验。”

马利亚的诗歌

⁴⁶马利亚说：

“我心尊主为大，

⁴⁷我灵以神我的救主为乐；

⁴⁸因为他顾念他使女的卑

ddut ggu, cil cil ddu ddu jiiit ngop gie ni
sop wop ddeat kul hngul.

⁴⁹Fel nao wop ggaot ngop wo lal nvut ye
ggup ddvup ggol,
xip mel sy ngea.

⁵⁰Xip xip juel gaol heat shao mel ddu cil cil
ddu ddu kea.

⁵¹Xip lal bbop gie vu ye teal;
dveap gal mu heat,
ni na xi taot, ze xip let naop hie hop.

⁵²Xip fel nao wop heat ggat nyip ddea
mgeap, qaop ne heat ggat qaop mu
dda;

⁵³Waal hxi heat ggat nvel zsup zzu mbao,
mbao ddvep heat ggat lal ggut mu nyi
zhaol.

⁵⁴Xip xip zyl lal Yii Sep Lyip lal bat,

⁵⁵Yal Bep Lat Han nyi xip ssu hlii kie sseat,
xip heat shao mel ddu ssep sse kea.
Ap weat a xit heat piit pii mot bbu hxit
ggaot kaot seat sea.”

⁵⁶Ma Liil Yal Yii Liil Shat Bep chaot sea hngup
seat rraop, ze ggaol dda lo.

Cy Tut Sul Yop Hanl Yao

⁵⁷Yao taot kea, ze Yii Liil Shat Bep ssu tap
yaop yao, ⁵⁸sep jjuiep lea gie xip bbiit ddeat
ka sul wo jjo, ze xip chaot tap jjo mu ni jjuiep.

⁵⁹Dii hxil nyip kea, xip heat lyip a ngat gie ddi
ni jji tut, xip a bba mel nyil mu xip gie Sa Jat
Liil Yal ddeat mel nduet. ⁶⁰Xip a ma ddeat:
“Map biil, gie Yop Hanl ddeat kul hngul.”

微，从今以后，万代要称
我有福。

⁴⁹那有权能的，为我成就了
大事，
他的名为圣。

⁵⁰他怜悯敬畏他的人，直到
世世代代。

⁵¹他用膀臂施展大能；
那狂傲的人正心里妄想，
就被他赶散了。

⁵²他叫有权柄的失位，叫卑
贱的升高；

⁵³叫饥饿的得饱美食，叫富
足的空手回去。

⁵⁴他扶助了他的仆人以色列，

⁵⁵为要纪念亚伯拉罕和他
的后裔，
施怜悯直到永远，
正如从前对我们列祖所
说的话。”

⁵⁶马利亚和伊利莎白同住约
有三个月，就回家去了。

施洗约翰出生

⁵⁷伊利莎白的产期到了，
就生了一个儿子。⁵⁸邻里亲族
听见主向她大施怜悯，就
和她一同欢乐。⁵⁹到了第八日，
他们来要给孩子行割礼；并
要照他父亲的名字叫他撒迦
利亚。⁶⁰他母亲说：“不可！要

⁶¹Xip heat ddeat: "Nap ka sul ddaot tao seat mel heat map wop ddeat ze. ⁶²Xip heat lal dul xip a bba dvut, a ngat tao gie keap seap diil ddeat xip dduat nul. ⁶³Xip su ggao dvu tap dvaop luep lyi, "Xip mel Yop Han! ngea" ddeat ggao xip kiet diil, ze xip heat jiiit haop ngaop. ⁶⁴Sa Jat Liil Yal hxil ndup tap heap mu bbup lo, hlul hnu yi lea lo, ze dduat hxit Sep Ye chaop chet. ⁶⁵Ggeat gga rrao put jiiit jjao, ze nvut tao kaop ngea Yeap Tel! bbop miil rrao hxit ca. ⁶⁶Wo jjo heat hnu caop kaop ngea jiiit nvut tao gie ni kiet del; Sep xip chaot rrao, ao set hxit: "A ngat tao mep dduat keap seap rra let" ddeat.

Sa Jat Liil Yal Hxit Jiit Du

⁶⁷Xip a bba Sa Jat Liil Yal Sy Yi let ndie ddvep, ze hxit jiiit du, hxit:

⁶⁸"Sep Yii Sep Lyip Sep Ye nao chaop chet cha ngea!

Xip na pa zhaol xip lup su nyil,
lyip xip heat gut yet;

⁶⁹xip Dal Vil hxil rrao,
a xit heat wo lal gut quel dul du;

⁷⁰Sep ap weat sy jiiit set sul hxil ndup hxit heat dduat seat.

⁷¹Ggeap ba nyi ngop heat shaol kaop ngea lal bbu rrao ngop heat gie gut ddeat ddao;

⁷²Hxe bbo gie ngop heat piit pii mot bbiit,
xip sy chu kie du,

⁷³xip ngop heat piit pii Yal Bep Lat Han bbu tveat heat rru qa ggaot ngea,

⁷⁴ggeap ba lal rrao ngop heat gie gut

叫他约翰。"⁶¹他们说：“你亲族中没有叫这名字的。”⁶²他们就向他父亲打手式，问他要叫这孩子什么名字。⁶³他要了一块写字的板，就写上说：“他的名字是约翰。”他们便都希奇。⁶⁴撒迦利亚的口立时开了，舌头也舒展了，就说出话来，称颂神。⁶⁵周围居住的人都惧怕，这一切的事就传遍了犹太的山地。⁶⁶凡听见的人都将这事放在心里，说：“这个孩子将来怎么样呢？”因为有主与他同在。

撒迦利亚的预言

⁶⁷他父亲撒迦利亚被圣灵充满了，就预言说：

⁶⁸“主以色列的神是应当称颂的！

因他眷顾他的百姓，
为他们施行救赎；

⁶⁹在他仆人大卫家中，
为我们兴起了拯救的角；

⁷⁰正如主借着从创世以来，
圣先知的口所说的话。

⁷¹拯救我们脱离仇敌，和一切恨我们之人的手；

⁷²向我们列祖施怜悯，纪念他的圣约，

⁷³就是他对我们祖宗亚伯拉罕所起的誓，

⁷⁴叫我们既从仇敌手中被

ddeat ddao,

⁷⁵ze ngop heat ggat ssep sse xip bbu rrao,
ni ye map jjao mu ao jjal sy、mgiep teal
gie xip zhao fu.

⁷⁶A ngat ap! Nyip nao gie qaop mu ddi la
mat lep Sep jii set sul ddeat kul hngul;
nyip Sep jii rrao jjo mop zeal du set,

⁷⁷xip lup su ggat yal ddu yet nyi mu wo
gut, ze hxe bbo wo set;

⁷⁸a xit heat Sep Ye shao mel ni yet nyi mu,
nyip jjiip ggat mii qaop mu rrao ddao a
xit heat kiet ddvot,

⁷⁹ao nyi na dduet ddaot xiil ni ye rrao nyi
heat hun cao kiet tvot,
a xit heat qiil gie heat ni sop jjop gat.”

⁸⁰A ngat ggaot lea lea mu yao ye ni mop ka
gaot, pup nyeat miil rrao du xip Yii Sep Lyip
jiit rrao ddeat ddao taot kea.

Yet Sut Yao

2 Kiet Sa Ngao Gul Syl Dut fel ssal lyip
ggat za, miil tat caop ddiil ggat jii mel
ggao su del. ²Tao Juet Lii Nyea Xuel Liil Yal ap
nzup mot zeal taot, mel ggao su diil heat dii
tap yep ngea. ³Na dva dva mep met yaop lup
leat mel ggao su del. ⁴Yop Sep yi Jat Liil Liil
miil Nap Sa Lep lup rrao dda Yeap Tel leat,
Bep Liil Henp ddeat heat Dal Vil lup kea, xip
Dal Vil chaot tap gal qii ngea set, ⁵xip qiit Ma
Liil Yal chaot tap jjop mu geat mel ggao su
del hngul. Ggeat taot Ma Liil Yal geap bbu
viip lyii ggol. ⁶Xip nyit ggeat rrao taot, Ma Liil

救出来,

⁷⁵就可以终身在他面前,
坦然无惧地用圣洁、公义
侍奉他。

⁷⁶孩子啊!你要称为至高者
的先知;
因为你要行在主的前面,
预备他的道路,

⁷⁷叫他的百姓因罪得赦,就
知道救恩;

⁷⁸因我们神怜悯的心肠,
叫清晨的日光从高天临
到我们,

⁷⁹要照亮坐在黑暗中死荫
里的人,
把我们的脚引到平安的
路上。”

⁸⁰那孩子渐渐长大, 心灵强
健, 住在旷野, 直到他显明在
以色列人面前的日子。

耶稣降生

2 当那些日子, 凯撒奥古
斯都有旨意下来, 叫天
下人民都报名上册。²这是居
里扭作叙利亚巡抚的时候,
头一次行报名上册的事。³众
人各归各城, 报名上册。⁴约
瑟也从加利利的拿撒勒城上
犹太去, 到了大卫的城, 名叫
伯利恒, 因他本是大卫一族
一家的人,⁵要和他所聘之妻
马利亚一同报名上册。那时
马利亚的身孕已经重了。⁶他

Yal yao taot kea, ⁷ao ze bbiip ssu yao, miit miil gie bao du; su vet rraop ddea map wop, ao set tveat mu hlaop leat shil.

Mii Zyl Lal Nyi Hxaop Hlaol Sul

⁸Hxaop hlaol sul Bep Liil Henp sset miil rrao, miil kiet hlu hlu ddvup mu hxaop pup hxl. ⁹Sep zyl sul xip heat bbu hxil, Sep dvaop ssea bbop hlii tvut rrao xip heat kiet tvot; ao ze hxaop hlaol sul xip jao biel. ¹⁰Mii zyl sul ggaot xip heat bbu hxit: “Tap jjao! Ngop jjuep ye heat ddut hiil jo nap heat bbiit, tao caop ddiil yet nyi gao chaot heat ngea; ¹¹Hnup nyip Dal Vil lup rrao nap heat chaot Gut Sep yao ggol, xip nao Sep Jiit Dup ngea. ¹²Ao set a ngat tap yaop, miit miil gie tie du, mu hlaop leat yiil, nap heat wo hxaop hngul, ggaot nao sut ngea.” ¹³Tap heap mu mii mal tap ba mot mii zyl sul ggaot chaot Sep Ye qaop chet:

¹⁴“Qaop mu ddi lal mat lep rrao nao dvaop ssea gie Sep Ye bbiit, miil taot rrao nao ni sop gie xip ni xip jjuep heat bbiit” ddeat hxit.

¹⁵Mii zyl sul na dva dva xip heat bbu rrao dda mii kiet dda lo, hxaop hlaol sul rryl bbu hxit: “A xit heat Bep Liil Henp leat, Sep let mut a xit heat dvut nvut qiil tao tap heap na nyil nyi.” ¹⁶Xip heat jol mu leap, ze Ma Liil Yal nyi Yop Sep, ao nyi a ngat ggaot mu hlaop leat yiil, xip heat wo hxaop; ¹⁷wo hxaop ggo, ze mii zyl sul a ngat tao hxit heat ddut gie hxit

们在那里的时候，马利亚的产期到了，⁷就生了头胎的儿子，用布包起来，放在马槽里，因为客店里没有地方。

牧羊人与天使

⁸在伯利恒之野地里有牧羊的人，夜间接着更次看守羊群。⁹有主的使者站在他们旁边，主的荣光四面照着他们；牧羊的人就甚惧怕。¹⁰那天使对他们说：“不要惧怕！我报给你们大喜的信息，是关乎万民的；¹¹因今天在大卫的城里，为你们生了救主，就是主基督。¹²你们要看见一个婴孩，包着布，卧在马槽里，那就是记号了。”¹³忽然，有一大队天兵同那天使赞美神说：

¹⁴“在至高之处荣耀归与神！在地上平安归与他所喜悦的人

(有古卷作“喜悦归与人”)！”

¹⁵众天使离开他们升天去了，牧羊的人彼此说：“我们往伯利恒去，看看所成的事，就是主所指示我们的。”¹⁶他们急忙去了，就寻见马利亚和约瑟，又有那婴孩卧在马槽里；¹⁷既然看见，就把天使论这孩子的话传开了。¹⁸凡听见的，

ddeat ddao hop. ¹⁸Wo jjo kaop ngea ze hxaop hlaol sul hxit heat let haop ngaop. ¹⁹Ao ddet Ma Liil Yal nvut tao kaop ngea gie ni laot zheal, bao zhaol mu nduet. ²⁰Hxaop hlaol sul ggaop leat, wo jjo, wo hxaop heat nvut mii zyl sul xip heat bbu hxit seat rra ze dvaop ssea gie Sep Ye bbiit, jol mu xip qaop chet. ²¹Hxil nyip ddvep ggo, ze a ngat chaot ddi ni jji tut, xip chaot mel gie Yet Sut ddeat mel; tao chaot map wop xi ze mii zyl sul let del heat mel ngea.

Sy Hxip Mot Rrao Yet Sut Gie Sep Chet

²²Maot Xiit ni jji kiet hxit seat, ao jjal nyip hxa ddvep ggo, xip nyit a ngat hiet Yet Lul Sa Len leat, gie Sep chet nduet. (²³Sep ni jji kiet du ggeat Seat: “Bbiip yao ssu kaop ngea gie ao jjal diil Sep bbiit hngul.”) ²⁴Ao nyi Sep ni jji kiet hxit seat, nga ddep hxe tap zzeap nu nga ddep jiil nyit giel gie juel gat. ²⁵Xiit Minp ddeat caop tap yaop Yet Lul Sa Len rrao, caop tao mgiep teal ao nyi ni juel gaol, na keap mu Yii Sep Lyip ku dvep put lyip hxaop, Sy Yi yi xip kiet rrao. ²⁶Xip mot Sy Yi let mut set, yaop map xiil xi, ze Sep let dul gao hxil heat Jiit Dup hxaop hngul ddeat wo set. ²⁷Xip Sy Yi let jjupep lea, ndvea sy hxip mot leat taot, Yet Sut put mu a ngat da lyip, gie ni jji kiet hxit seat daop zha tut ddeat, xip jjo put. ²⁸Xiit Minp lal gie xip zap lyi ze: ²⁹“Sep a! A taot gie nyip ddut seat, zyl lal tveat ni sop mu sea gie. ³⁰Nyip hxe bbo ngop na ddu wo hxaop ggol, ³¹nyip hnu caop kaop ngea jiit rrao zeal du heat ngea; ³²ddeat bbop sul

就诧异牧羊之人对他们所说的话。¹⁹马利亚却把这一切的事存在心里，反复思想。²⁰牧羊的人回去了，因所听见、所看见的一切事，正如天使向他们所说的，就归荣耀与神，赞美他。²¹满了八天，就给孩子行割礼，与他起名叫耶稣；这就是没有成胎以前，天使所起的名。

殿中奉献耶稣

²²按摩西律法满了洁净的日子，他们带着孩子上耶路撒冷去，要把他献与主。（²³正如主的律法上所记：“凡头生的男子必称圣归主”）²⁴又要照主的律法上所说，或用一对斑鸠，或用两只雏鸽献祭。²⁵在耶路撒冷有一个人，名叫西面；这人又公义又虔诚，素常盼望以色列的安慰者来到，又有圣灵在他身上。²⁶他得了圣灵的启示，知道自己未死以前，必看见主所立的基督。²⁷他受了圣灵的感动，进入圣殿，正遇见耶稣的父母抱着孩子进来，要照律法的规矩办理。²⁸西面就用手接过他来，称颂神说：²⁹“主啊！如今可以照你的话，释放仆人安然去世；³⁰因为我的眼睛已经看见你的救恩，

kiet tvot heat bbop nyi Yii Sep Lyip put dvaop ssea ngea.”³³A ngat put mu sup Yet Sut hxit heat dduet let haop ngaop. ³⁴Xiit Minp xip heat chaot kea ddva bbop yip, bao lyip a ngat a ma Ma Liil Yal bbu hxit: “A ngat tao gie zeal gao hxil nao, Yii Sep Lyip gao ddaot kup nvup ggat fal ddvea, kup nvup ggat yiip dot; ao nyi gie sup let map zut hxit heat dduet lep zeal, ³⁵caop kup nvup ni nduet ggat ndvea ddeat ddao; nyip ni yi heap let la dduet hngul.”

³⁶Ao nyi jiiit set sul mop Yal Nap, xip nao Yal Shep gal qii Fap Nil Liip ap me ngea, kaol tea ye ggol, ap mel zeal qiit taot ddet ddep ze sut yue chaot xiit kaol rrao ggo ddao gao chu lo, ³⁷a taot hxil ceap hlii kaop wop ggol (ao nu “hxil ceap hlii kaol gao chu lo” ddeat) jiiit sy hxip mot rrao ddeat map ddao, zdup mgao mu kea ddva, nyip nyip seap seap jiiit Sep Ye Zhao fu. ³⁸Xip jiiit lyi Sep Ye qaop chet taot, a ngat nvut gie Yet Lul Sa Len wo gut yet hxaop heat caop kaop ngea bbu hxit.

Bao Nap Sa Lep Lyi

³⁹Yop Sep nyi Ma Liil Yal Sep ni jji kie hxit seat, nvut kaop ngea zeal ggop, ze bao Jat Lijl Lijl miil yaop miil ddea Nap Sa Lep lup dda lo. ⁴⁰A ngat leap lea mu yao ye, ka gaot yiip dot, nzu bbop ndie ddvep, Sep Ye hxe bbo yi xip kiet rrao.

Bbat Ssu Yet Sut Sy Hxip Mot Rrao

⁴¹Ddal kaol jiiit tvea njo nyip hxa kea, ze xip put mu dda Yet Lul Sa Len leat. ⁴²Xip ceap

³¹就是你在万民面前所预备的；³²是照亮外邦人的光，又是你民以色列的荣耀。”³³孩子的父母因这论耶稣的话就希奇。³⁴西面给他们祝福，又对孩子的母亲马利亚说：“这孩子被立，是要叫以色列中许多人跌倒，许多人兴起；又要作毁谤的话柄，³⁵叫许多人心里的意念显露出来；你自己的心也要被刀剑刺透。”

³⁶又有女先知，名叫亚拿，是亚设支派法内力的女儿，年纪已经老迈，从作童女出嫁的时候，同丈夫住了七年就寡居了，³⁷现在已经八十四岁（或作“就寡居了八十四年”）；并不离开圣殿，禁食祈求，昼夜侍奉神。³⁸正当那时，她进前来称谢神，将孩子的事对一切盼望耶路撒冷得救赎的人讲说。

回拿撒勒

³⁹约瑟和马利亚照主的律法办完了一切的事，就回加利利，到自己的城拿撒勒去了。⁴⁰孩子渐渐长大，强健起来，充满智慧，又有神的恩在他身上。

童子耶稣在殿中

⁴¹每年到逾越节，他父母就上耶路撒冷去。⁴²当他十二

nyit kaol laol taot, xip heat nyip hxa ni jji sseat dda leap. ⁴³Nyip hxa rrao ddvep ggo, ze xip heat nyi zhaol, bbat ssu Yet Sut Yet Lul Sa Len rrao xi. Ao ddet xip put mu wo mat se, ⁴⁴rryl chaot sea heat hnu cao gao lao rrao ddeat nduet, tap nyip sea jjop sea ggop, ze ggeap ggea nyi wo set heat gao ddaot xip shul. ⁴⁵Wo shul mat ddop, ze bao Yet Lul Sa Len leat xip shul. ⁴⁶Sea nyip njop ggo, ze sy hxip mot rrao xip put, mut sul gao lao nyi, tap rraol dduot jjo, tap rraol dduot nul nu. ⁴⁷Xip hxit wo jjo kaop ngea jiit xip ni hxe ni dduot ndeap heat let haop ngaop. ⁴⁸Xip put mu wo hxaop, ze xip haop ngaop biel. Xip a ma xip bbu hxit: “Ngop ssu! Eap zheat yet nyi ngop heat bbu tap seat zeal let? Na nyil map! Nap a bba ngop nyit ni shu mu lyip nap shul!” ⁴⁹Yet Sut ddeat: “Eap zheat yet nyi ngop shul let? Ngop ngop a bba nvut gie nduet hngul jiit wo mat se ap?” ⁵⁰Xip hxit dduot tao xip heat wo map gal. ⁵¹Ao ze xip heat chaot bao Nap Sa Lep leat, ao jiit xip heat dduot nul. Xip a ma nvut tao kaop ngea jiit gie ni zheat. ⁵²Yet Sut nzu bbop nyi qaop ta, Sep Ye nyi caop ddiil xip njo heat ni jiit tap jjo mu yao.

Cy Tut Sul Yop Hanl Jjop Kea Jol

3 Kiet Sa Tiip Bii Liup fel sseat dii ceap ngu kao taot, Ben Diut•Bii Lat Dot Yeap Tel ap nzup mot zeal, Xiit Liip Jat Lilil Liil ful bbat vu mii zeal, xip nyip bba Fit Liip Yii Tu Liil Yal nyi Tep Lat Ko Nyip ful bbat vu mii zeal, Lue Sa Nyi Yal Bii Liil Nyip ful bbat vu mii zeal,

岁的时候，他们按着节期的规矩上去。⁴³守满了节期，他们回去，孩童耶稣仍旧在耶路撒冷。他的父母并不知道，⁴⁴以为他在同行的人中间，走了一天的路程，就在亲族和熟识的人中找他。⁴⁵既找不着，就回耶路撒冷去找他。⁴⁶过了三天，就遇见他在殿里，坐在教师中间，一面听，一面问。⁴⁷凡听见他的，都稀奇他的聪明和他的应对。⁴⁸他父母看见就很稀奇。他母亲对他说：“我儿！为什么向我们这样行呢？看哪！你父亲和我伤心来找你！”⁴⁹耶稣说：“为什么找我呢？岂不知我应当以我父的事为念吗？（或作“岂不知我应当在我父的家里吗？”）”⁵⁰他所说的这话，他们不明白。⁵¹他就同他们下去，回到拿撒勒，并且顺从他们。他母亲把这一切的事都存在心里。⁵²耶稣的智慧和身量（“身量”或作“年纪”），并神和人喜爱他的心，都一齐增长。

施洗约翰传道

3 凯撒提庇留在位第十五年，本丢•彼拉多作犹太巡抚，希律作加利利分封的王，他兄弟腓力作以土利亚和特拉可尼地方分封的王，吕撒聂作亚比利尼分封的

²Yal Na| nyi Gat Yal Fap mu nu ndup sul ye zeal; Sa Jat Liil Yal ssu Yop Han| pup nyeat miil rrao taot, Sep Ye ddu xip bbu kea. ³Xip Yop Dan| yiip ggeat gga lyi, ni bao zhaol hlu heat cy ni jji hxit set, yal ddu ggat wo ne. ⁴Jiit set sul Yii Sep Yal su kiet hxit du ggeat seat, xip ddeat:

“Pup nyeat miil rrao kul sseat hxit qo wop, hxit:

‘Sep jjop zeal du,
xip jjop mga mgiepi!

⁵Bbop zhy laop ddu kaop ngea jiit ndie ddvep hngul,
bbop bbat bbop ye jiit ndvi ddaop hngul!

Ggue lue ggaol lit heat jjop gie ndu mgiepi hngul, due lue dao lao mu heat jjop gie tva ddaop hop hngul!

⁶Xue sal kaop nyip heat jiit Sep Ye hxe bbo hxaop hxe.”

⁷Yop Han| ddeat ddao gie xip ggat cy nduet heat na dva dva bbu hxit: “Ddaol nyip bbii shel chaot ba! Ap su nap heat mut mep ddu ni la ggaot paop njop let? ⁸Nap heat mop ddiel ddeat ddao, ni hlu zhaol bao seat hngul. Yaop ni ddaot ‘Yal Bep Lat Han ngop heat piit pii zeal’ ddeat tap nduet. Ngop hxit nap heat dvut, Sep Ye laop mop tat ddiil gao ddaot rrao Yal Bep Lat Han chaot ssu hlii yao ddeat ddao ddop. ⁹A taot heap caop jiit tveat si cheap kiet du ggol, mop map ddiel heat si kaop ngea, ze tao ssal lyip li mii daol gat.” ¹⁰Na dva dva xip ddu nul, seat ddeat: “Tao

王，² 亚那和该亚法作大祭司；那时，撒迦利亚的儿子约翰在旷野里，神的话临到他。³他就来到约旦河一带地方，宣讲悔改的洗礼，使罪得赦。⁴正如先知以赛亚书上所记的话，说：

“在旷野有人声喊着说：

‘预备主的道，
修直他的路！

⁵一切山洼都要填满，

大小山冈都要削平！

弯弯曲曲的地方要改为正直，高高低低的道路要改为平坦！

⁶凡有血气的，
都要见神的救恩！”

⁷ 约翰对那出来要受他洗的众人说：“毒蛇的种类！谁指示你们逃避将来的忿怒呢？⁸你们要结出果子来，与悔改的心相称。不要自己心里说：‘有亚伯拉罕为我们的祖宗。’我告诉你们：神能从这些石头中给亚伯拉罕兴起子孙来。⁹现在斧子已经放在树根上，凡不结好果子的树，就砍下来丢在火里。”¹⁰众人问他说：“这样，我们当做什么呢？”¹¹ 约翰回答说：“有两件

seat rra nao, ngop heat eap zheat zeal cha let?" ¹¹Yop Hanl dduet zap hxit: "Mbu nyit chyp wop heat ze gie ful map wop heat bbiit; zdup mop wop heat yi tao seat zeal cha." ¹²Pii geap put lyip cy zap nduet heat wop xi, xip dduet nul, seat ddeat: "Mut sul, ngop heat eap zheat zeal cha let?" ¹³Yop Hanl ddeat: "Hxit du heat kiet nvu mu tap ja." ¹⁴Xip dduet nul heat mal yaot wop xi, seat ddeat: "Ngop heat eap zheat zeal cha let?" Yop Hanl ddeat: "Vu ye gie sup tat ka, sup yi tap zzu, yaop tvul zdup wop, ze ni laol geal hngul. ¹⁵Lup su Jiit Dup lyip hxaop taot, caop ddiil jiit Yop Hanl Jiit Dup ngea nraop ddeat gie ni zheal. ¹⁶Yop Hanl ddeat: "Ngop nao yiip gie nap heat chaot cy tut ngeat, ao ddet vu lal ngop yet map bbu heat tap yaop lyip hxe, ngop nao xip chaot qit ndie zha tveat jiit map nzel. Xip Sy Yi nyi mii daol gie nap heat chaot cy tut hxe. ¹⁷Xip hao mot ja lal sseat xip jjea ddep zhaol nduet; shaol mu gie geap zhel gat, kie nao map sil mii daol gie chea ca hop." ¹⁸Yop Hanl ve ddea dduet zat gea gie lup su kea, xip heat chaot sop qo hxit. ¹⁹Ao ddet ful bbat vu mii Xiit Liip, xip nyip bba qiiit Xiit Lop Dii yet nyi mu. Ao jiit xip zeal yal kaop ngea Yop Hanl let hxit; ²⁰ao nyi ve ddea tap dduet ja jot, ze Yop Hanl gie yop bao fap gea hop.

Yet Sut Cy Ni Jji

²¹Lup su kaop ngea jiit cy zap ggo, Yet Sut yi cy zap ggo. Kea ddva taot, ze mii mgaop bbup lo, ²²Sy Yi nga ddep jiil seat bbep xip geap bbu kiet ddvot; ao nyi "Nap

衣裳的, 就分给那没有的; 有食物的, 也当这样行。"¹² 又有税吏来要受洗, 问他说: "夫子, 我们当做什么呢?" ¹³约翰说: "除了例定的数目, 不要多取。"¹⁴ 又有兵丁问他说: "我们当做什么呢?" 约翰说: "不要以强暴待人, 也不要讹诈人, 自己有钱粮就当知足。"

¹⁵ 百姓指望基督来的时候, 人都心里猜疑, 或者约翰是基督。¹⁶ 约翰说: "我是用水给你们施洗, 但有一位能力比我更大的要来, 我就是给他解鞋带也不配。他要用圣灵与火给你们施洗。¹⁷ 他手里拿着簸箕, 要扬净他的场; 把麦子收在仓里, 把糠用不灭的火烧尽了。"¹⁸ 约翰又用许多别的话劝百姓, 向他们传福音。¹⁹ 只是分封的王希律, 因他兄弟之妻希罗底的缘故, 并因他所行的一切恶事, 受了约翰的责备; ²⁰ 又另外添了一件, 就是把约翰收在监里。

耶稣的洗礼

²¹ 众百姓都受了洗, 耶稣也受了洗。正祷告的时候, 天就开了, ²² 圣灵降临在他身上, 形状仿佛鸽子; 又有声音

ngop njo ssu ngea, ngop ni nap jjujep” ddeat qo mii kiet rrao hxit ssal lyip.”

Yet Sut Zzep

²³Yet Sut jjop kea jol bbiip taot, sea cea kaol seat wop. Gie sup ggat na nyil nao, xip Yop Sep ssu ngea; Yop Sep nao Xiit Lii ssu ngea; ²⁴Xiit Lii nao Ma Tap ssu ngea; Ma Tap nao Liil Vil ssu ngea; Liil Vil nao Mep Jiit ssu ngea; Mep Jiit nao Ya Nap ssu ngea; Ya Nap nao Yop Sep ssu ngea; ²⁵Yop Sep nao Ma Tat Tiip Yal ssu ngea; Ma Tat Tiip Yal nao At Maot Syt ssu ngea; At Maot Syt nao Nap Honp ssu ngea; Nap Honp nao Yii Syt Liil ssu ngea; Yii Syt Liil nao Nap Gat ssu ngea; ²⁶Nap Gat nao Ma Yap ssu ngea; Ma Yap nao Ma Tat Tiip Yal ssu ngea; Ma Tat Tiip Yal nao Xiit Mi ssu ngea; Xiit Mi nao Yop Sep ssu ngea; Yop Sep nao Yeap Dal ssu ngea; Yeap Dal nao Yop Yal Nap ssu ngea; ²⁷Yop Yal Nap nao Liil Sa ssu ngea; Liil Sa nao So Lop Bat Bep ssu ngea; So Lop Bat Bep nao Sa Lat Tiip ssu ngea; Sa Lat Tiip nao Nyip Liil ssu ngea; Nyip Liil nao Mep Jiit ssu ngea; ²⁸Mep Jiit nao Yal Dii ssu ngea; Yal Dii nao Got Sant ssu ngea; Got Sant nao Yii Maot Dant ssu ngea; Yii Maot Dant nao El ssu ngea; El nao Yop Xiil ssu ngea; ²⁹Yop Xiil nao Yii Liil Yii Xil ssu ngea; Yii Liil Yii Xil nao Yop Linl ssu ngea; Yop Linl nao Ma Tap ssu ngea; Ma Tap nao Liil Vil ssu ngea; ³⁰Liil Vil nao Xiit Minl ssu ngea; Xiit Minl nao Yeap Dal ssu ngea; Yeap Dal nao Yop Sep ssu ngea; Yop Sep nao Yop Nany ssu ngea; Yop Nany nao Yii Liil Yal Jinl ssu ngea; ³¹Yii Liil Yal Jinl nao

从天上来，说：“你是我的爱子，我喜悦你。”

耶稣的家谱

²³耶稣开头传道，年纪约有三十岁。依人看来，他是约瑟的儿子；约瑟是希里的儿子；²⁴希里是玛塔的儿子；玛塔是利未的儿子；利未是麦基的儿子；麦基是雅拿的儿子；雅拿是约瑟的儿子；²⁵约瑟是玛他提亚的儿子；玛他提亚是阿摩司的儿子；阿摩司是拿鸿的儿子；拿鸿是以斯利的儿子；²⁶以斯利是拿该的儿子；²⁶拿该是玛押的儿子；玛押是玛他提亚的儿子；玛他提亚是西美的儿子；西美是约瑟的儿子；约瑟是犹太的儿子；犹太是约亚拿的儿子；²⁷约亚拿是利撒的儿子；利撒是所罗巴伯的儿子；所罗巴伯是撒拉铁的儿子；撒拉铁是尼利的儿子；尼利是麦基的儿子；²⁸麦基是亚底的儿子；亚底是哥桑的儿子；哥桑是以摩当的儿子；以摩当是珥的儿子；珥是约细的儿子；²⁹约细是以利以谢的儿子；以利以谢是约令的儿子；约令是玛塔的儿子；玛塔是利未的儿子；³⁰利未是西缅的儿子；西缅是犹太的儿子；犹太是约瑟的儿子；约瑟是约

Mii Liil Yal ssu ngea; Mii Liil Yal nao Me Nanp
 ssu ngea; Me Nanp nao Ma Dap Tat ssu
 ngea; Ma Dap Tat nao Nap Dant ssu ngea;
Nap Dant nao Dal Vil ssu ngea; ³²Dal Vil nao
Yet Xiit ssu ngea; Yet Xiit nao Weap Bel Dep
 ssu ngea; Weap Bel Dep nao Baot At Syt ssu
 ngea; Baot At Syt nao Sa Mip ssu ngea; Sa
Mip nao Nap Sho! ssu ngea; ³³Nap Sho! nao
Yal Mii Nap Dap ssu ngea; Yal Mii Nap Dap
 nao Yal Lanp ssu ngea; Yal Lanp nao Xiit Syt
Lenp ssu ngea; Xiit Syt Lenp nao Fap Lep Syt
 ssu ngea; Fap Lep Syt nao Yeap Dal ssu ngea;
³⁴Yeap Dal nao Ya Gop ssu ngea; Ya Gop nao
Yii Sa ssu ngea; Yii Sa nao Yal Bep Lat Han ssu
 ngea; Yal Bep Lat Han nao Tat Lat ssu ngea;
Tat Lat nao Nap Hop ssu ngea; ³⁵Nap Hop
 nao Xiit Lup ssu ngea; Xiit Lup nao Lat Vup
 ssu ngea; Lat Vup nao Fap Lep ssu ngea; Fap
Lep nao Xiit Bep ssu ngea; Xiit Bep nao Shat
Lat ssu ngea; ³⁶Shat Lat nao Gat Nanp ssu
 ngea; Gat Nanp nao Yal Fap Sa ssu ngea; Yal
Fap Sa nao Shan ssu ngea; Shan nao Nop Yal
 ssu ngea; Nop Yal nao Lat Mep ssu ngea;
³⁷Lat Mep nao Ma Tu Sa Lat ssu ngea; Ma Tu
Sa Lat nao Yii Nop ssu ngea; Yii Nop nao Ya
Lyip ssu ngea; Ya Lyip nao Ma Lep Lyip ssu
 ngea; Ma Lep Lyip nao Gat Nanp ssu ngea;
Gat Nanp nao Yii Nop Shy! ssu ngea; ³⁸Yii Nop
Shy! nao Sep Tep ssu ngea; Sep Tep nao Yal
Dant ssu ngea; Yal Dant nao Sep Ye ssu ngea.

南的儿子；约南是以利亚敬
 的儿子；³¹以利亚敬是米利亚
 的儿子；米利亚是买南的儿
 子；买南是玛达他的儿子；玛
 达他是拿单的儿子；拿单是
 大卫的儿子；³²大卫是耶西的
 儿子；耶西是俄备得的儿子；
 俄备得是波阿斯的儿子；波
 阿斯是撒门的儿子；撒门是
 拿顺的儿子；³³拿顺是亚米拿
 达的儿子；亚米拿达是亚兰
 的儿子；亚兰是希斯仑的儿
 子；希斯仑是法勒斯的儿子；
 法勒斯是犹大的儿子；³⁴犹大
 是雅各的儿子；雅各是以撒
 的儿子；以撒是亚伯拉罕的
 儿子；亚伯拉罕是他拉的儿子；
 他拉是拿鹤的儿子；³⁵拿
 鹤是西鹿的儿子；西鹿是拉
 吴的儿子；拉吴是法勒的儿
 子；法勒是希伯的儿子；希伯
 是沙拉的儿子；³⁶沙拉是该南
 的儿子；该南是亚法撒的儿
 子；亚法撒是闪的儿子；闪是
 挪亚的儿子；挪亚是拉麦的
 儿子；³⁷拉麦是玛土撒拉的儿
 子；玛土撒拉是以诺的儿子；
 以诺是雅列的儿子；雅列是
 玛勒列的儿子；玛勒列是该
 南的儿子；该南是以挪士的
 儿子；³⁸以挪士是塞特的儿
 子；塞特是亚当的儿子；亚当
 是神的儿子。

Yet Sut Nra Ddu Ssaop

4 Yet Sut Sy Yi let ndie ddvep, Yop Danl yip bbu rrao nyi zhaol. Sy Yi xip gie hiet pup nyeat miil leat, hlii cea nyip hlii cea hxa caop bbu mot let nra ddu. ²Nyip hxa ggat ddiil jiiit tap ddup map zzu; nyip hxa ddvep, ze xip waol hxi lo. ³Caop bbu mot xip bbu hxit: “Nyip Sep Ye Ssu ngea nao, lao tat gaol ddu fiip xip ggat tvil zzu ddea mu.” ⁴Yet Sut ddu zap hxit: “Sy su kiet rrao hxit:

‘Hnu cao gao rrao, zzu ddea a rry deap heat mat ngea, Sep Ye hxil ndup rrao ddeat ddao heat ddu kaop ngea deap.’ ”

⁵Caop bbu mot bao xip hiet bbop qaop mu kiet leat, tap heap mu mii tap chyp lup ggup kaop ngea mut xip dvut, ⁶xip bbu hxit: “Fel nao, dvaop ssea tao kaop ngea jiiit ngop gie nyip bbiit hxe, tao jiiit bbiip gie ngop bbiit ngeat, ngop gie ap su bbiit nduet, ze gie ap su bbiit. ⁷Nyip ngop jiiit jue nao, tat ddiil jiiit gie nap bbiit hngul.” ⁸Yet Sut ddeat: “Sy su kiet ggao sseat hxit:

‘Sep nap Sep Ye juel cha, xip a rry ddeat zhao fu hngul.’ ”

⁹Caop bbu mot bao xip hiet Yet Lul Sa Len leat, xip ggat sy hxip mot bbiip kiet hxil. Xip bbu hxit: “Nap Sep Ye Ssu ngea nao, tao rrao ddveap ssaal leat biil; ¹⁰sy su kiet ggao sseat du:

‘Sep nap yet nyi mu xip zyl sul ddu fiip, nap baop sseat,

耶稣受试探

4 耶稣被圣灵充满，从约旦河回来，圣灵将他引到旷野，四十天受魔鬼的试探。²那些日子没有吃什么；日子满了，他就饿了。³魔鬼对他说：“你若是神的儿子，可以吩咐这块石头变成食物。”⁴耶稣回答说：“经上记着说：

‘人活着不是单靠食物，乃是靠神口里所出的一切话。’ ”

⁵魔鬼又领他上了高山，霎时间把天下的万国都指给他看，⁶对他说：“这一切权柄、荣华，我都要给你，因为这原是交付我的，我愿意给谁就给谁。⁷你若在我面前下拜，这都要归你。”⁸耶稣说：“经上记着说：

‘当拜主你的神，单要侍奉他。’ ”

⁹魔鬼又领他到耶路撒冷去，叫他站在殿顶上，对他说：“你若是神的儿子，可以从这里跳下去；¹⁰因为经上记着说：

‘主要为你吩咐他的使者保护你；

¹¹xip heat lal gie nap dul sseat hxe,
a laot nap qiil lao kie tal.' ”

¹²Yet Sut xip bbu hxit: “Su kie ddeat: ‘Sep
nap Sep Ye nra ddu map biil.’ ”

¹³Caop bbu mot nra ddu kaop ngea gat ca ze
tap heap xip bbu rrao ddeat ddao lo.

Jat Liil Liil Rrao Jjop Kea Jol Bbiip

¹⁴Yet Sut Sy Yi vu lal ddvep wop, bao Jat
Liil Liil kea, ze xip mel ddu hlil tvut rrao hxit
ca. ¹⁵Xip hiet hxip kaop ngea rrao sup mut,
na dva dva jjiit xip gie qaop chet.

Yet Sut Nap Sa Lep Rrao Sup Let Shaol

¹⁶Yet Sut lyip yaop gao rrao yao ye heat
miil Nap Sa Lep kea. Xip ni jji seat sop no nyip
rrao ndvea hiet hxip leat, yiip dot sy su yuep
nduet. ¹⁷Sup jjiit set sul Yil Sep Yal su dul xip
bbiit, ze xip pup gat, tap ggup wo shul, tao
seat hxit du:

¹⁸“Sep yi hngu ngop kiet rrao,
xip gao gie ngop heat,
ngop ggat sop qo hxit fep put dvut,
ngop zyl geat hxit sup dvut:
Sup yop dea heat gie tveat hop,
na jjii heat wo hxaop ddo,
sup nja heat ggat yaop nzu mu ddop,
¹⁹Sep Ye ni jjuep mu gie caop bbiit heat
sop kaol hxit sop dvut.”

²⁰Ao ze li su gie mbot du, dul nvut zeal put
bbiit, ze gao nyi, hiet hxip rrao kaop ngea jjiit
na dao dao mu xip nyil. ²¹Yet Sut xip heat bbu

¹¹他们要用手托着你，
免得你的脚碰在石头上。”

¹²耶稣对他说：“经上说：‘不可
试探主你的神。’”

¹³魔鬼用完了各样的试探，就
暂时离开耶稣。

开始在加利利传道

¹⁴耶稣满有圣灵的能力，
回到加利利，他的名声就传
遍了四方。¹⁵他在各会堂里教
训人，众人都称赞他。

拿撒勒人厌弃耶稣

¹⁶耶稣来到拿撒勒，就是
他长大的地方。在安息日，照
他平常的规矩进了会堂，站
起来要念圣经。¹⁷有人把先知
以赛亚的书交给他，他就打
开，找到一处写着说：

¹⁸“主的灵在我身上，
因为他用膏膏我，
叫我传福音给贫穷的人；
差遣我报告：
被掳的得释放，
瞎眼的得看见，
叫那受压制的得自由，
¹⁹报告神悦纳人的禧年。”

²⁰于是把书卷起来，交还执
事，就坐下。会堂里的人都定
睛看他。²¹耶稣对他们说：“今

hxit: "Hnup nyi sy su tao gao njo nap heat wo jjo ggol." ²²Na dva dva jiit xip qaop chet, ao jiit xip kea rrao ddeat ddao heat hxe ddu let haop ngaop, ao nyi "Tao Yop Sep ssu mat ngeap ap?" ddeat hxit. ²³Yet Sut xip heat bbu hxit: "Nap heat ddu lop biil tao gie ngop bbu hxit hngul: 'Nop mgup sul, nyip yaol mu yaop mgup map? Nyip Jat Bep Nop rrao zeal heat nvut ngop heat wo jjo, nyip yi zeal yaop miil ddea gat cha keap.'" ²⁴Bao hxit: "Ngop ddu rryp hxit nap heat dvut, jiit set sul yaop miil ddea rrao sup let gie jjuep mu zap heat map wop. ²⁵Ngop nap heat bbu ddu rryp hxit, Yii Liil Yal xi taot, mii kiet sea kaol pa gao quet lo. Miil taot weap hxep na gao put, ggeat taot, Yii Sep Lyip gao ddaot met chu mop zat gea wop; ²⁶Yii Liil Yal sup let zyl xip heat tap yaop bbu ggat wot jiit mat leap, zyl ddu Xiit Den! miil Sa Lep Fap rrao heat met chu mop tap yaop ggat wot ddeat dea leat ye. ²⁷Jiit set sul Yii Liil Shat xi taot, Yii Sep Lyip gao ddaot lit put zat gea wop, ao ddet gao ddaot Xue! Liil Yal ggup rrao heat Ne Man! ggop nao, ao jjal ddop heat tap yaop map wop." ²⁸Hiet hxip rrao heat caop ddut tao jjo, ze kaop ngea jiit ni qiit waol pup mu, ²⁹yip dot xip gie lup rrao naop ddeat gat hop (xip heat lup zzo bbop kiet del); xip heat xip gie hiet fal nde lea, xip gie ddeat ssal gat nduet. ³⁰Ao ddet xip xip heat gao lao njo mgiep mgie mu sea ggat pap dda lo.

Caop Bbu Let Bu Heat Hnu Cao

³¹Yet Sut ssal Jat Liil Liil miil Jat Bep Nop

天这经应验在你们耳中了。”

²²众人都称赞他，并希奇他口中所出的恩言。又说：“这不是约瑟的儿子吗？”²³耶稣对他们说：“你们必引这俗语向我说：‘医生，你医治自己吧！我们听见你在迦百农所行的事，也当行在你自己家乡里。’”²⁴又说：“我实在告诉你们：没有先知在自己家乡被人悦纳的。²⁵我对你们说实话，当以利亚的时候，天闭塞了三年零六个月，遍地有大饥荒，那时，以色列中有许多寡妇；²⁶以利亚并没有奉差往她们一个人那里去，只奉差往西顿的撒勒法一个寡妇那里去。²⁷先知以利沙的时候，以色列中有许多长大麻风的，但内中除了叙利亚的乃缦，没有一个得洁净的。”²⁸会堂里的人听见这话，都怒气满腔，²⁹就起来撵他出城（他们的城造在山上）；他们带他到山崖，要把他推下去。³⁰他却从他们中间直行，过去了。

被鬼附的人

³¹耶稣下到迦百农，就是

ddeat lup tap lea kea, sop no nyip rrao na dva dva mut, ³²xip ddot gao ddaot fel nao wop, ao set xip heat mot xip mut heat let haop ngaop biel. ³³Caop bbu mii jja yi let shi heat caop tap yaop hiet hxip rrao vu tul mu kul, seat ddeat: ³⁴"Ep! Nap Sa Lep put Yet Sut, ngop heat eap zheat nyip yet nyi lyi haot? Nyip lyip ngop heat hnu mgaol hop ap? Nyip ap su ngea ngop wo set, Sep Ye sy sul ngea." ³⁵Yet Sut hlul xip zhu, seat ddeat: "Tap chop tap va mu caop tao kiet rrao ddeat ddao map!" Caop bbu caop ggaot gie fe na dva dva jiiit ggea ka ze ddeat ddao lo, ao ddet xip map hiel xi. ³⁶Na dva dva jiiit haop ngaop, rryl bbu ddot nul: "Tao eap zheat jjop kea ngea let? Xip fel nao, vu lal gie caop bbu miit jja ddot fiip ze caop bbu miit jja ddeat ddao lo" ddeat hxit. ³⁷Ao ze Yet Sut mel ddu ggeat gga miil ddea rrao hxit ca hol.

Yet Sut Caop Zat Gea Mgup Zut

³⁸Yet Sut hiet hxip rrao ddeat ddao, ndvea Xiit Mip hxil leat. Xiit Mip a pii mot jit ddao nop lyii biel, sup xip wo lal Yet Sut kea jjea. ³⁹Yet Sut xip bbu hxil jit ddao nop hlul, ze jit ddao ddveap lo. Xip jol mu yiip dot xip heat zhao fu. ⁴⁰Jjiip ddvea taot, nop wop heat kaop ngea, eap zheat nop kaop ngea jiiit hiet Yet Sut bbu ggat wot lyi. Yet Sut lal ssi xip heat mep met yaop kiet gat xip heat mgup. ⁴¹Ao nyi caop bbu caop kup nvup kiet rrao ddeat ddao, kul sseat hxit: "Nyip Sep Ye Ssu ngea." Yet Sut xip hlul, xip ggat ddot hxit map biil. Xip Jiit Dup ngea, xip heat jiiit wo

加利利的一座城，在安息日教训众人。³²他们很稀奇他的教训，因为他的话里有权柄。³³在会堂里有一个人，被污鬼的精气附着，大声喊叫说：³⁴“唉！拿撒勒的耶稣，我们与你有什么相干？你来灭我们吗？我知道你是谁，乃是神的圣者。”³⁵耶稣责备他说：“不要作声，从这人身上出来吧！”鬼把那人摔倒在众人中间，就出来了，却也没有害他。³⁶众人都惊讶，彼此对问说：“这是什么道理呢？因为他用权柄能力吩咐污鬼，污鬼就出来。”³⁷于是耶稣的名声传遍了周围地方。

耶稣治好许多人

³⁸耶稣出了会堂，进了西门的家。西门的岳母害热病甚重，有人为她求耶稣。³⁹耶稣站在她旁边，斥责那热病，热就退了。她立刻起来服侍他们。⁴⁰日落的时候，凡有病人的，不论害什么病，都带到耶稣那里。耶稣按手在他们各人身上，医好他们。⁴¹又有鬼从好些人身上出来，喊着说：“你是神的儿子。”耶稣斥责他们，不许他们说话，因为他们知道他是基督。

set.

Hiet Hxip Kaop Ngea Rrao Jjop Kea Hxit

⁴²Mii ggiep taot, Yet Sut ddeat ddao pup nyeat miil leat. Na dva dva xip bbu ggat wot leat xip shul, xip gie kea gao rrao, xip heat bbu rrao tveat hop ma nduet. ⁴³Ao ddet Yet Sut xip heat bbu hxit: “Ngop yi ve ddea lup leat Sep Ye sop qo hxit hngul, ngop tao yet nyi mu lyip ngeat.” ⁴⁴Ao ze Yet Sut Jat Liiil Liiil hiet hxip kaop ngea rrao jjop kea jol.

Nzaol Yaot Jiit Tap Ba Kul Lyip

5 Yet Sut Geap Nyip Sa Lep heap kea hxil, na dva dva jiip xip bbu leat Sep Ye jjop kea nul nduet. ²Hliil nyit zzea heap ddet del xip wo hxaop; ngao shop sul ddeat ddao ngao kiep cy lo. ³Hliil tap zzea Xiit Mip ddaot ngea, ze Yet Sut dda leap. Xip ggat hliil gie heap ddet rrao it rry hea ddeat gat ze hliil kiet nyi na dva dva mut. ⁴Hxit ggop taot, Xiit Mip bbu hxit: “Hliil naop yiip nal heat leat kiep tveat ngao shop.” ⁵Xiit Mip ddeat: “Mut sul, ngop heat tap hxa nja hol jiit tap it wo map shop, ao ddet nyip tao seat hxit heat ngop kiep tveat xi gie.” ⁶Xip heat kiep tveat, ze ngao zat gea wo va sseat, kiep jiit bbil ddveat hxe seat rra, ⁷ao ze hliil ggat zzea kiet rrao heat chaot ba kul lyip lal bat. Xip heat lyip, ze ngao gie hliil nyit zzea jiit gat ddvep ho, hliil jiit gao nvat hxe seat rra. ⁸Xiit Mip•Bii Dep wo hxaop, ze ggaol Yet Sut jiit ggea jue, “Sep ap! Ngop bbu rrao ddeat ddao, ngop nao caop yal tap yaop ngea” ddeat

在各会堂传道

⁴² 天亮的时候，耶稣出来，走到旷野地方。众人去找他，到了他那里，要留住他，不要他离开他们。⁴³但耶稣对他们说：“我也必须在别城传神国的福音，因我奉差原是为 此。”⁴⁴于是耶稣在加利利的各会堂传道。

呼召首批门徒

5 耶稣站在革尼撒勒湖边，众人拥挤他，要听神的道。²他见有两只船湾在湖边；打鱼的人却离开船洗网去了。³有一只船是西门的，耶稣就上去，请他把船撑开，稍微离岸，就坐下，从船上教训众人。⁴讲完了，对西门说：“把船开到水深之处，下网打鱼。”⁵西门说：“夫子，我们整夜劳力，并没有打着什么。但依从你的话，我就下网。”⁶他们下了网，就圈住许多鱼，网险些裂开，⁷便招呼那只船上的同伴来帮助。他们就来，把鱼装满了两只船，甚至船要沉下去。⁸西门•彼得看见，就俯伏在耶稣膝前，说：“主啊！离开我，我是个罪人。”⁹他和一切同在的人都惊讶这一网所打的鱼。¹⁰他的

hxit. ⁹Xip chaot yep xip heat jiit ngao tat kiep let haop ngaop. ¹⁰Xip chaot ba Xiit Biil Tel ssu Ya Gop、Yop Han | yi tao seat xip haop ngaop. Yet Sut Xiit Mip bbu hxit: “Tap jjao, hnup nyip ddu ggu, ze nap caop wop ggol.” ¹¹Xip heat hliil nyit zzea naop heap ddet kea, ze kaop ngea tveat du Yet Sut ddu mgal lo.

Lit Put Mgup Zut

¹²Tap yep, Yet Sut lup tap lea rrao geap bbu yiip bel lit lo heat caop tap yaop wo hxop, ze gao jue xip kea jjea, seat ddeat: “Sep rrut nao, ngop ggat ao jjal ddop.” ¹³Yet Sut lal chyp xip sy “Ngop rrut, nap ao jjal ggol!” Ddeat hxit ze lit tap heap mu xip kiet ddeat ddao lo. ¹⁴Yet Sut xip ddu fiip: “Nap hxit sup dvut map biil, geat geap bbu gie mu nu ndup sul ggat na, ao nyi nap ao jja ggop yet nyi mu. Maot Xiit ddu fiip du heat lal gat ddea ja chet, na dva dva chaot diil ddea zeal. ¹⁵Yet Sut mel ddu waol rrao seat hxit ddeat gat hol. Caop zat gea mot nzeap zzu lyip jjop kea nul, ao nyi xip heat nop mgup nduet. ¹⁶Ao ddet Yet Sut nyi zhaol pup nyeat miil leat kea ddva lo.

Yet Sut Gao Yea Put Mgup Zut

¹⁷Tap nyip Yet Sut sup mut, Fap Liil Sep put nyi mut sul xip bbu nyi. Xip heat Jat Liil Liil laop gao kaop ngea, Yeap Tel nyi Yet Lul Sa Len rrao lyip. Sep vu lal Yet Sut chaot rraop set, xip ggat su no mgup ddo. ¹⁸Sup ku ddea gie gao yea put tap yaop chep lyip, ndvea gao leat tveat Yet Sut jiit du nduet,

伙伴西庇太的儿子雅各、约翰，也是这样。耶稣对西门说：“不要怕！从今以后，你要得人。”¹¹ 他们把两只船拢了岸，就撒下所有的，跟从了耶稣。

洁净麻风病人

¹² 有一回，耶稣在一个城里，有人满身长了大麻风，看见他，就俯伏在地求他说：“主若肯，必能叫我洁净了。”¹³ 耶稣伸手摸他，说：“我肯，你洁净了吧！”大麻风立刻就离了他的身。¹⁴ 耶稣嘱咐他：“你切不可告诉人，只要去把身体给祭司察看，又要为你得了洁净，照摩西所吩咐的，献上礼物，对众人作证据。”¹⁵ 但耶稣的名声越发传扬出去。有极多的人聚集来听道，也指望医治他们的病。¹⁶ 耶稣却退到旷野去祷告。

治愈瘫痪病人

¹⁷ 有一天，耶稣教训人，有法利赛人和教师在旁边坐着，他们是从加利利各乡村和犹太并耶路撒冷来的。主的能力与耶稣同在，使他能医治病人。¹⁸ 有人用褥子抬着一个瘫痪病人，要抬进去

¹⁹caop nvu set jjop wo shul chep leap ma ddop, ze dda hxip bbiip kiet leat, xip gie ku ddea chaot ngaop put gao zhy jol tveat Yet Sut jiiit ggea ggea gat. ²⁰Yet Sut xip heat nrep ni hxaop, ze gao yea put bbu hxit: "Nap yal ne ggol" ddeat. ²¹Su nja put nyi Fap Liil Sep put rryl bbu hxeap qiil mu, seat ddeat: "Ddut gie Sep Ye yet map bbu mu hxit tao ap su ngea? Sep Ye ggop nao, ap su sup yal ne ddop let?" ²²Xip heat hxeap qiil mu heat Yet Sut wo set, ze seat ddeat: "Nap heat ni laot eap zheat gie hxeap qiil mu let?" ²³Ao nu 'Nap yal ne ggol' ddeat hxit, ao nu 'Nap yiip dot sea', ddal ddut set lep let ddeat hxit. ²⁴Ao ddet nap heat ggat Caop Ssu miil rrao yal ne heat fel nao wop wo set hngul," ao ze gao yea put bbu hxit: "Ngop nap ddut fiip, yiip dot! Nap ku ddea ja ggaol leat gga." ²⁵Caop ggaot tap heap mu na dva dva jiiit rrao yiip dot, xip ku ddea da ggaol leat, dvaop ssea gie Sep Ye bbiit. ²⁶Na dva dva yi haop ngaop ddu dvaop ssea gie Sep Ye bbiit. Ao jiiit jjao ni ddvrep ddvrep mu hxit: "Hnup nyip a xit heat lal mat lep mu heat nvut, wo hxaop ggol."

Liil Vil Kul

²⁷Nvut tao ddut ggu, Yet Sut ddeat ddao, Liil Vil ddeat mel heat pii geap put tap yaop pii mgaop nyi xip wo hxaop; ze xip bbu hxit: "Nap lyip ngop ddut mgal." ²⁸Xip kaop wop li mgeat, yiip dot Yet Sut ddut mgal lo. ²⁹Liil Vil yaop hxil rrao Yet Sut yet nyi mu su vet ssal ddea zeal du. Pii geap put nyi ve ddea caop zat gea xip heat chaot zzu. ³⁰Fap

放在耶稣面前，¹⁹却因人多，寻不出法子抬进去，就上了房顶，从瓦间把他连褥子缆到当中，正在耶稣面前。²⁰耶稣见他们的信心，就对瘫痪病人说：“你的罪赦了。”²¹文士和法利赛人就议论说：“这说僭妄话的是谁？除了神以外，谁能赦罪呢？”²²耶稣知道他们所议论的，就说：“你们心里议论的是什么呢？”²³或说：‘你的罪赦了’，或说：‘你起来行走’，哪一样容易呢？²⁴但要叫你们知道人子在地上有赦罪的权柄”，就对瘫痪病人说：“我吩咐你，起来！拿你的褥子回家去吧。”²⁵那人当众人面前立刻起来，拿着他所躺卧的褥子回家去，归荣耀与神。²⁶众人都惊奇，也归荣耀与神，并且满心惧怕说：“我们今日看见非常的事了。”

召利未

²⁷这事以后，耶稣出去，看见一个税吏，名叫利未，坐在税关上，就对他说：“你跟我来。”²⁸他就撇下所有的，起来跟从了耶稣。²⁹利未在自己家里为耶稣大摆筵席，有许多税吏和别人与他们一同坐席。³⁰法利赛人和文士就向

Liil Sep put nyi sy su set put Yet Sut nzaol yaot bbu ni qiit, hxit: "Nap heat eap zheat yet nyi pii geap put nyi caop yal chaot zzu ndaop let?" ³¹Yet Sut xip heat bbu hxit: "Nop map wop put nao, nop mgup sul map luep; nop wop heat set luep ye. ³²Ngop lyip nao, ni mgiep put kul ni hlu zhaol bao heat mat ngeap, caop yal kul ni hlu zhaol bao ye."

Zzup Mgao Nvut

³³Xip heat ddeat: "Yop Hanl nzaol yaot tie tie nzup mgao kea ddva, Fap Liil Sep put nzaol yaot yi tao seat zeal, nyip nzaol yaot ddeat dea zzu yi zzu ndaop yi ndaop mu." ³⁴Yet Sut xip heat bbu hxit: "Sut yue hiil nyi chaot mu sul rryl chaot taot, chaot mu sul ggat keap sao zzup mgao biil let? ³⁵Ao ddet sut yue hiil xip heat bbu rrao ddeat ddao heat nyip hxa gao kea hxe, ggeat taot ze xip heat zzup mgao hngul." ³⁶Yet Sut bao mgaop daot ddea tap lea gie xip heat bbu hxit: "Mbu hiil tap dvaop she ssal lyip dvaop mbu hluel kiet gat heat map wop; tao seat rra, ze hiil heat xip mgaop she hol, ao jiid she ssal gat heat hiil ggat dvaop nyi hluel heat yi rryl mat sea. ³⁷Nryp hiil gie hleal hluel gat heat yi map wop; tao seat rra nao, njiip hleal nryp hiil let ssi pil hop, ze nryp yuep ddeat ddao, njiip hleal yi ggie lo. ³⁸Ao set nryp hiil gie ndie njiip hleal hiil gat hngul. ³⁹Nryp hluel ndaop ggo set bao nryp hiil ndaop njo heat map wop. Xip kaop ngea jiid hluel heat set zut ddeat hxit."

耶稣的门徒发怨言说：“你们为什么和税吏并罪人一同吃喝呢？”³¹ 耶稣对他们说：“无病的人用不着医生，有病的人才用得着。³² 我来本不是召义人悔改；乃是召罪人悔改。”

禁食的问题

³³ 他们说：“约翰的门徒屡次禁食祈祷，法利赛人的门徒也是这样；惟独你的门徒又吃又喝。”³⁴ 耶稣对他们说：“新郎和陪伴之人同在的时候，岂能叫陪伴之人禁食呢？³⁵ 但日子将到，新郎要离开他们，那日他们就要禁食了。”³⁶ 耶稣又设一个比喻，对他们说：“没有人把新衣服撕下一块来，补在旧衣服上；若是这样，就把新的撕破了，并且所撕下来的那块新的和旧的也不相称。³⁷ 也没有人把新酒装在旧皮袋里；若是这样，新酒必将皮袋裂开，酒便漏出来，皮袋也就坏了。³⁸ 但新酒必须装在新皮袋里。³⁹ 没有人喝了陈酒又想喝新的，他总说陈的好。”

Sop No Nyip Shaol Bu Cil

6 Sop Nop nyip heat tap nyip, yet Sut shaol miil njo. Xip nzaol yaot lal gie shaol bu cil lyip sseal zzu. ²Fap Liil Sep put tap ddiil ddeat: “Nap heat eap zheat yet nyi sop no nyip zeal map biil heat nvut zeal let?” ³Yet Sut Xip heat bbu hxit: “Su kiet Dal Vil nyi xip ddu mgal sul waol hxi taot zeal heat nvut ggao del, tao jiit nap heat wo yuep ma nvut ap? ⁴Xip keap seap ndvea Sep Ye hxip mot leat, gie heal ba ba ja zzu, ao nyi gie xip ddu mgal heat ggat zzu? Ba ba tao mu nu ndup sul ggop nao, ve ddea jiit zzu map biil.” ⁵Bao xip heat bbu hxit: “Caop Ssu nao sop no nyip Sep ngea.”

Lal Jjol Heat Hnu Cao

⁶Bao sop no nyip ngea heat tap nyip, Yet Sut ndveat hiet hxip leat sup mut, seat lal jjol heat caop tap yaop ggat wot rrao. ⁷Su nja put nyi Fap Liil Sep put na gie Yet Sut hlaol, xip ggat sop no nyip rrao nop mgup nu map mgup, xip heat ddu lep cea ddea shul xip nvaop nduet. ⁸Ao ddet xip heat nduet heat Yet Sut wo set, ze lal tap pap jjol heat caop bbu hxit: “Yiip dot, gao lao hxil.” Ao ze caop ggaoat yiip dot gao hxil. ⁹Yet Sut xip bbu hxit: “Ngop nap heat ddu nul, sop no nyip rrao zut ddea zeal nyi nvut tveat, hnu mgaol gut nu hnu mgaol hiel, ddu ddu ao biil ngeat let?” ¹⁰Xip na ggeat gga xip heat na dva dva bbu gat, ze caop ggaot bbu hxit: “Lal chyp ddeat ddao!” Xip wop chy, ze lal zut lo. ¹¹Xip

安息日掐麦穗

6 有一个安息日，耶稣从麦地经过。他的门徒掐了麦穗，用手搓着吃。²有几个法利赛人说：“你们为什么做安息日不可做的事呢？”³耶稣对他们说：“经上记着大卫和跟从他的人饥饿之时所做的事，连这个你们也没有念过吗？”⁴他怎么进了神的殿，拿陈设饼吃，又给跟从的人吃？这饼除了祭司以外，别人都不可吃。”⁵又对他们说：“人子是安息日的主。”

萎缩手的人

⁶又有一个安息日，耶稣进了会堂教训人，在那里有一个人右手枯干了。⁷文士和法利赛人窥探耶稣，在安息日治病不治病，要得把柄去告他。⁸耶稣却知道他们的意念，就对那枯干一只手的人说：“起来！站在当中。”那人就起来站着。⁹耶稣对他们说：“我问你们，在安息日行善行恶，救命害命，哪样是可以的呢？”¹⁰他就周围看着他们众人，对那人说：“伸出手来！”他把手一伸，手就复了原。¹¹他们就满心大怒，彼此商议怎样处治耶稣。

heat ni qiit qiit mu keap seap gie Yet Sut zeal ddeat rryl det nzeap.

Zyl Yaot Ceap Nyit Yaop Seal

¹²Yet Sut ddeat ddao bbop kiet leat kea ddva taot, tap hxa jiiit Sep Ye kea ddva; ¹³Mii ggiep kea, xip nzaol yaot ggat lyip, ze xip heat gao ddaot ceap nyit yaop seal ddeat ddao, xip heat gie zyl yaot ddeat del. ¹⁴Zyl yaot tao ceap nyit yaop: Xiit Mip, Yet Sut xip mel gie Bii Dep ddeat mel bao, ao nyi xip nyip bba Ngat Dep Lyip; Ya Gop nyi Yop Han!; Fit Liip nyi Bat Dot Lop Me; ¹⁵Ma Tel nyi Dot Ma; Yal Lep Fit ssu Ya Gop nyi Ni Co Da put Xiit Mip; ¹⁶Ya Gop ssu Yeap Dal (ao nul "ssu" gie "nyip bba" ddeat zeal) nyi Yet Sut vut heat Jat Leap put Yeap Dal.

Na Dva Dva Bbu Jjop Kea Jol

¹⁷Yet Sut xip heat chaot bbop kiet rrao ssal lyip, ndiep miil tap ggup hxil; nzaol yaot zat gea xip chaot gao hxil, lup su zat gea Yeap Tel miil kaop ngea nyi Yet Lul Sa Len, ao nyi Tuet Lop nyi Xiit Den! heap ddet rrao lyip xip jjop kea hxit nul, nyi xip heat nop mgup nduet; ¹⁸Caop bbu let shi la heat yi wo mgup zut ggol. ¹⁹Vu lal xip kiet ddeat ddao ggat ddiil mgup zut hop, ao set na dva dva jiiit geat xip sy nduet.

Ni Sop Nyi Na Hlul

²⁰Yet Sut na yiip dot nzaol yaot nyil, seat ddeat: "Nap heat fep put wo yea ggol! Sep Ye ggup nap heat ddaot ngea.

拣选十二使徒

¹²那时，耶稣出去，上山祷告，整夜祷告神；¹³到了天亮，叫他的门徒来，就从他们中间挑选十二个人，称他们为使徒。¹⁴这十二个人有西门，耶稣又给他起名叫彼得，还有他兄弟安得烈；又有雅各和约翰；腓力和巴多罗买；¹⁵马太和多马；亚勒腓的儿子雅各和奋锐党的西门；¹⁶雅各的儿子犹大（“儿子”或作“兄弟”），和卖主的加略人犹大。

向众人传道

¹⁷耶稣和他们下了山，站在一块平地上；同站的有许多门徒，又有许多百姓，从犹太全地和耶路撒冷，并推罗、西顿的海边来，都要听他讲道，又指望医治他们的病；¹⁸还有被污鬼缠磨的，也得了医治。¹⁹众人都想要摸他，因为有能力从他身上发出来，医好了他们。

福和祸

²⁰耶稣举目看着门徒，说：“你们贫穷的人有福了！因为神的国是你们的。

²¹Nap heat waol hxi put wo yea ggol! Nap heat mbao ddvep hxe. Nap heat nyuel shu put wo yea ggol! Nap heat yep sy mu hxe.

²²Caop Caop Ssu yet nyi mu nap heat shaol, nap heat ndeap sseat, nap heat rru qa, nap heat mel mgeap ho, gie yal seat na, ze nap heat wo yea ggol. ²³Ggat nyip kea, nap heat ni jjuep ddveap lea mu hngul, nap heat mii kiet rrao heat hxe bao nao ye ngeat; xip heat piit pii yi tao seat jiiit set sul gie na ngeat.

²⁴Ao ddet nap heat mbao ddvep put na hlul wop ggo! Nap heat mot nap heat let ku dvep nvut ggol.

²⁵Nap heat zzu mbao put na hlul wop ggol! Nap heat nao waol hxi hxe. Nap heat yep sy put na hlul wop ggol! Nap heat nao nyuel luet nryp shu mu hxe.

²⁶Caop ddiil jiiit nap heat zut ddeat hxit taot ze nap heat na hlul wop ggo! Nap heat piit piit yi tao seat jiiit set sul mgii gie na ngeat."

Ggeap Ba Njo

²⁷"Ao ddet ngop hxit nap heat jjop kea tao nul put dvut, nap heat ggeap ba nao xip gie njo hngul, nap heat shaol heat nao xip gie hiet zut hngul! ²⁸Nap heat gie rru qa heat nao, xip wo lal bbop yip hngul! Nap heat gie qii mgea mu heat nao, xip wo lal kea ddva hngul. ²⁹Sup nap bbop zaol tat pap ndi, nat pap yi gie xip ggat ndi; sup nap mbu tat kie kie nao, gao ddaot mbu jiiit gie xip ggat ja

²¹你们饥饿的人有福了！因为你们将要饱足。你们哀哭的人有福了！因为你们将要喜笑。

²²人为人子憎恶你们，拒绝你们，辱骂你们，弃掉你们的名，以为是恶，你们就有福了！²³当那日，你们要欢喜跳跃，因为你们在天上的赏赐是大的；他们的祖宗待先知也是这样。

²⁴但你们富足的人有祸了！因为你们受过你们的安慰。

²⁵你们饱足的人有祸了！因为你们将要饥饿。你们喜笑的人有祸了！因为你们将要哀恸哭泣。

²⁶人都说你们好的时候，你们就有祸了！因为他们的祖宗待假先知也是这样。”

爱仇敌

²⁷“只是我告诉你们这听道的人，你们的仇敌，要爱他！恨你们的，要待他好！²⁸咒诅你们的，要为他祝福！凌辱你们的，要为他祷告！²⁹有人打你这边的脸，连那边的脸也由他打；有人夺你的外衣，连里衣也由他拿去。³⁰凡求你的，就给他；有人夺你的东西

deat. ³⁰Nap bbu luep heat ze gie xip bbiit; sup nap kup rra kie deat nao, luep bao nyi zhaol map hngul. ³¹Nap heat sup ggat keap seap nap heat hiet ku nao, nap heat yi keap seap sup hiet hngul. ³²Nap heat yaop njo heat ddeat dea njo nao, eap zheat wo wop ddo let? Caop yal jiiit xip heat njo ggat ddiil njo xi. ³³Nap heat nap heat hiet zut ggaot heat ddeat dea hiet zut, eap zheat wo wop let? Caop yal jiiit tao seat zeal ngeat. ³⁴Nap heat gie sup lal hlu set xip bbu ja nyi zhaol nduet nao, eap zheat wo wop ddo let? Caop yal jiiit gie caop yal lal hlu set nvu mu mu ja nyi zhaol nduet. ³⁵Nap heat bao ggeap ba njo hngul, xip heat yi gie hiet zut hngul, ao jiiit gie sop map nduet ggaot lal hlu hngul; nap heat hxe bao ze ye ggol, nap heat yi qaop mu ddi lal mat lep Sep ssu zeal; hxe bbo map kie heat nyi yal tveat heat jiiit Sep hxe gie xip bbiit. ³⁶Nap heat jjiip ddiil ddu nap heat A Bba seat rra hngul.”

Sup Gie Hxit

³⁷“Nap heat sup gie tap hxit ze sup hxit map ssaop; nap heat sup yal tap diil ze sup let yal map diil; nap heat sup rat ze sup yi nap heat rat hngul; ³⁸nap heat gie sup bbiit, ze sup gie nap heat bbiit hngul, ao jiiit shy zeal gie hlea ssi zzal mu、ndvop mbot mu shet nap heat maop kut gat hngul; nap heat eap zheat nra ddea gie nra sup bbiit, set sup yi eap zheat nra ddea gie nra nap heat bbiit.”

³⁹Yet Sut mgaop daot ddea gie bao xip

去，不用再要回来。³¹你们愿意人怎样待你们，你们也要怎样待人。³²你们若单爱那爱你们的人，有什么可酬谢的呢？就是罪人也爱那爱他们的人。³³你们若善待那善待你们的人，有什么可酬谢的呢？就是罪人也是这样行。³⁴你们若借给人，指望从他收回，有什么可酬谢的呢？就是罪人也借给罪人，要如数收回。³⁵你们倒要爱仇敌，也要善待他们，并要借给人不指望偿还；你们的赏赐就必大了，你们也必作至高者的儿子；因为他恩待那忘恩的和作恶的。³⁶你们要慈悲，像你们的父慈悲一样。”

论断人

³⁷“你们不要论断人，就不被论断；你们不要定人的罪，就不被定罪；你们要饶恕人，就必蒙饶恕（“饶恕”原文作“释放”）；³⁸你们要给人，就必有给你们，并且用十足的升斗，连摇带按、上尖下流地倒在你们怀里；因为你们用什么量器量给人，也必用什么量器量给你们。”

³⁹耶稣又用比喻对他们

heat bbu hxit: “Na jjii put keap sao na jjii put hiet ddo? Nyit yaop jiit bbep ddu leat heat mat ngeap ap? ⁴⁰Nzaol sup mut sul kiet ndvi ddveat map ddil, wo nzaol ggol heat kaop ngea jiit mut sul seat ddeat rra ye. ⁴¹Eap zheat yet nyi nap vil nyip na ddaot zzeat gao nyi wo hxaop, yaop na ddaot ddvup luep gao nyi haot wo map nduet let? ⁴²Yaop na ddaot ddvup luep gao nyi wo map hxaop heat, keap sao nap vil nyip bbu: ‘Ngop ggat nap na ddaot zzeat ja hop’ ddeat hxit ddil let? Nap ddeat bbop hxaop njii ggut put tao! Yaop na ddaot ddvup luep gie jiit rrao ja hop, na ggiep tea ggop set geat nap vil na ddaot zzeat ja.”

Si Nyi Mop

⁴³“Si zut mop pet ddiel heat map wop set; si pet mop zut ddiel heat yi map wop. ⁴⁴Si kaop ngea jiit mop nyil, ze wo na ddeat ddao ddop. Caop zzeat kiet leat map vi mop hal heat map ngeap, chu ku zzeat kiet leat hxaop ddao hal heat yi mat ngea, ⁴⁵caop zut xip ni zheal heat zut ngea, ze zut tveat ddeat ddao; caop yal xip ni zheal heat yal ngea, ze yal tveat ddeat ddao; ni laot ndie ddvep heat, ze kea rrao hxit ddeat ddao.”

Cheap Qiil Nyit Ddup

⁴⁶“Nap heat eap zheat yet nyi ngop gie ‘Sep ap! Sep ap!’ ddeat kul, ao ddet ngop ddu seat map zeal let? ⁴⁷Ngop bbu tat wot lyi, ngop ddu wo jjo ze geat zeal heat, ngop xip keap seap rra heat hnu cao ngea hxit nap

说：“盲人岂能领盲人，两个人不是都要掉在坑里吗？⁴⁰学生不能高过先生；凡学成了的不过和先生一样。⁴¹为什么看见你弟兄眼中有刺，却不想自己眼中有梁木呢？⁴²你不见自己眼中有梁木，怎能对你弟兄说：‘容我去掉你眼中的刺’呢？你这假冒为善的人！先去掉自己眼中的梁木，然后才能看得清楚，去掉你弟兄眼中的刺。”

树与其果

⁴³“因为没有好树结坏果子；也没有坏树结好果子。⁴⁴凡树木看果子，就可以认出它来。人不是从荆棘上摘无花果，也不是从蒺藜里摘葡萄。⁴⁵善人从他心里所存的善就发出善来；恶人从他心里所存的恶就发出恶来；因为心里所充满的，口里就说出来。”

两种基础

⁴⁶“你们为什么称呼我‘主啊！主啊！’却不遵我的话行呢？⁴⁷凡到我这里来，听见我的话就去行的，我要告诉你们他像什么人；⁴⁸他像一个人

heat dvut: ⁴⁸Xip caop tap yaop hxip zcao, miil gie nal na mu ndup, cheap qii gie tveat lao ye kiet del seat rra; yiip ye ddao taot, cheap qii lao kiet del, ao set hxip yiip bbu let naop jiit hxip lea map ddop. ⁴⁹Wo jjo jiit geat map zeal heat deat dea, caop tap yaop hxip gie zcao miip miit kiet gat, cheap qii map wop seat rra, yiip let wop naop, ze tap heap mu bao lo, ao jiit hxip ggaot ddva ye biel.”

Hngup Mal Ap Nzup Zyl Lal Mgup Zut

7 Yet Sut lup su bbu dduat tat ddiil hxit ggop ze ndvea Jat_Bep_Nop leat. ²Hngup mal ap nzup let gie pii ddiel na heat zyl lal tap yaop nop ssaop xiil hxe. ³Yet Sut nvut hngup mal ap nzup wo jjo, ze Yeap_Tel put pup mot it rry xip zyl geat Yet Sut kul lyip xip zyl lal mgup. ⁴Xip heat Yet Sut bbu ggat wot kea, ze keap keap mu xip kea jjea, seat ddeat: “Nyip xip chaot nvut tao zeal nao xip zap nzel ngeat, ⁵xip ngop heat lup su njo, ngop heat chaot hiet hxip zcao.” ⁶Ao ze Yet Sut xip heat chaot leap. Xip lyip ggat yi bbu kea, kaop vup map jot taot, hngup mal ap nzup chaot yep it rry xip zyl geat Yet Sut bbu hxit: “Sep ap! Nyip gie tap nja; nyip ngop bbu lyi, ngop cep map geal; ⁷ngop yi yaol mu nyip xi map nzel ddeat nduet, nyip dduat tap geal hxit, ze ngop zyl lal zut ddop. ⁸Ngop sup fel qii rrao ddet, sup yi ngop juet rrao heat wop, tat yaop bbu hxit: ‘Leap’ ddeat, ze xip leap, nat yaop bbu hxit: ‘Lyip’ ddeat, ze xip lyip; ngop zyl lal bbu hxit: ‘Nap nvut tao zeal’ ddeat, ze xip geat zeal.” ⁹Dduat tao Yet Sut wo

盖房子，深深地挖地，把根基安在磐石上；到发大水的时候，水冲那房子，房子总不能摇动，因为根基立在磐石上（有古卷作“因为盖造得好”）。⁴⁹惟有听见不去行的，就像一个人在土地上盖房子，没有根基；水一冲，随即倒塌了，并且那房子坏得很大。”

治好百夫长的仆人

7 耶稣对百姓讲完了这一切的话，就进了迦百农。²有一个百夫长所宝贵的仆人害病快要死了。³百夫长风闻耶稣的事，就托犹太人的几个长老去求耶稣来救他的仆人。⁴他们到了耶稣那里，就切切地求他说：“你给他行这事是他所配得的。⁵因为他爱我们的百姓，给我们建造会堂。”⁶耶稣就和他们同去。离那家不远，百夫长托几个朋友去见耶稣，对他说：“主啊！不要劳动；因你到我舍下，我不敢当；⁷我也自以为不配去见你，只要你说一句话，我的仆人就必好了。⁸因为我在人的权下，也有兵在我以下，对这个说：‘去！’他就去，对那个说：‘来！’他就来；对我的仆人说：‘你做这事！’他就去做。”⁹耶稣听见这话，就希奇他，转身对跟随的

jjo, ze xip let haop ngaop, zhaol nyi zhaol xip ddu mgal heat na dva dva bbu hxit: “Ngop hxit nap heat dvut, nrep ni tao yet heat, Yii Sep. Lyip gao ddaot ddeat jiiit ngop jjo put map nvut.”¹⁰Zyl lyip caop ggat ddiil zhaol bao hngup mal ap nzup bbu leat, ze zyl lal zut ggol, xip heat wop hxaop.

Nap Yint Rrao Met Chu Mop Ssu Ggat Ddveat Bao Lyip

¹¹Kup nvup map laol xi, ze Yet Sut ndvea Nap Yint ddeat lup tap lea leat, xip nzaol yaot nyi caop zat gea mot xip chaot sea. ¹²Lup mgaop kea hxe, ze xiil sul tap yaop sup chep ddeat ddao, caop tao xip a ma ssu dea ngea, ao jiiit xip a ma nao met chu mop ngea; lup rrao heat caop zat gea met chu mop chaot geat chet hop. ¹³Met chu mop ggaot Sep wo hxaop, ze xip shao mel, ze xip bbu “Tap nyuel” ddeat hxit. ¹⁴Ao ze jiiit lyi ggu put ssi deat, ze chep sul gao hxil lao. Yet Sut ddeat: “Hlal sul, ngop nap ddut fiip, yiip dot!” ¹⁵Xiil sul ggaot yiip dot, ao jiiit ddut hxit. Ao ze Yet Sut xip gie hop xip a ma bbiit. ¹⁶Na dva dva jiiit haop ngaop ddu “Jiiit set sul mot a xit heat gao ddaot yii dot lo” ddeat dvaop ssea gie Sep Ye bbiit!” Ao nyi “Sep Ye xip lup sul lal bat ggol!” ddeat hxit. ¹⁷Ao ze xip nvut tao sal qo ddu Yeap Te! nyi ggeat gga miil ddea kaop ngea hxit ca.

Nyi Cy Tut Sul Yop Hanl Bbu Lyi Heat Zyl Lal

¹⁸Yop Hanl nzaol yaot nvut tat ddiil jiiit gie hxit Yop Hanl dvut ze. ¹⁹Xip nzaol yaot

众人说：“我告诉你们：这么大的信心，就是在以色列中，我也没有遇见过。”¹⁰那托来的人回到百夫长家里，看见仆人已经好了。

在拿因使寡妇之子复活

¹¹过了不多时（有古卷作“次日”），耶稣往一座城去，这城名叫拿因，他的门徒和极多的人与他同行。¹²将近城门，有一个死人被抬出来；这人是他母亲独生的儿子，他母亲又是寡妇；有城里的许多人同着寡妇送殡。¹³主看见那寡妇就怜悯她，对她说：“不要哭。”¹⁴于是进前按着杠，抬的人就站住了。耶稣说：“少年人，我吩咐你，起来！”¹⁵那死人就坐起，并且说话。耶稣便把他交给他母亲。¹⁶众人都惊奇，归荣耀与神说：“有大先知在我们中间兴起来了！”又说：“神眷顾了他的百姓！”¹⁷他这事的风声就传遍了犹太和周围地方。

来自施洗约翰的差使

¹⁸约翰的门徒把这些事都告诉约翰。¹⁹他便叫了两个

nyit yaop kul lyip, xip nyit zyl Sep bbu ggat wot leat, seat mut: "Lyip hxe ggaot nyip ngeat ngeap? Ao nu ngop heat ggat ve ddea lyip hxao let?" ²⁰Caop ggat nyit yaop Yet Sut bbu ggat wot kea ze "Cy tut sul Yop Hanl ngop nyit zyl lyip nyip ddut nul: 'Lyip hxe ggaot nyip ngeat ngeap? Ao nu ngop heat ggat ve ddea lyip hxaop' ddeat.'" ²¹Ggeat taot xi, ze nop wop heat、shu ddu gao put heat、caop bbu let bu heat caop zat gea Yet Sut let mgup zut ggol. Ao nyi hxe pup na jiii kup nvup ggat wo hxaop ddo. ²²Yet Sut ddut zap hxit: "Nap heat leap, geat wo hxaop heat、wo jjo heat nvut tat ddiil hxit Yop Hanl dvut: Na jiii wo hxaop, tvu bi jjop sea, lit pu ao jjal, bbu put wo jjo, xiil sul ddveat bao lyip, fep put sop qo wo hxit xip heat dvut. ²³Ngop yet nyi mu fal map ddvea heat, ze wo yea ggol!"

²⁴Yop Hanl let zyl lyip heat caop sea ggop ze Yet Sut Yop Hanl gie na dva dva bbu hxeap: "Nap heat ap weat ddeat ddao pup nyeat miil leat nao, eap zheat na nyil nduet let? Mii hxip let mu lea heat put na nduet ap? ²⁵Nap heat ddeat ddao, ddut rryp eap zheat na nduet? Mbu cel ggut put na nduet ap? Mbu ya yeat ggut、zzu bbup ndaop il mu ggaot vu mii hxip mot rrao. ²⁶Nap heat ddeat ddao, ddut rryp eap zheat na nduet? Jiit set sul na nduet ap? Ngop hxit nap heat dvut, ngeap ngeat, xip jiit set sul zat gea yet map bbu lo. ²⁷Su kiet hxit:

'Ngop zyl sul zyl nyip jiit rrao jjop mop zeal du' ddeat ggaot caop tao ngea.

门徒来，打发他们到主那里去，说：“那将要来的是你吗？还是我们等候别人呢？”²⁰那两个人来到耶稣那里，说：“施洗的约翰打发我们来问你：‘那将要来的是你吗？还是我们等候别人呢？’”²¹正当那时候，耶稣治好了许多有疾病的，受灾患的，被恶鬼附着的，又开恩叫好些盲人能看见。²²耶稣回答说：“你们去，把所看见、所听见的事告诉约翰，就是盲人看见，瘸者行走，长大麻风的洁净，耳聋的人听见，死人复活，穷人有福音传给他们。”²³凡不因我跌倒的，就有福了！”

²⁴约翰所差来的人既走了，耶稣就对众人讲论约翰说：“你们从前出去到旷野，是要看什么呢？要看风吹动的芦苇吗？”²⁵你们出去，到底是要看什么？要看穿细软衣服的人吗？那穿华丽衣服、宴乐度日的人是在王宫里。²⁶你们出去，究竟是要看什么？要看先知吗？我告诉你们：是的，他比先知大多了。²⁷经上记着说：

‘我要差遣我的使者在你们前面预备道路。’

²⁸Ngop hxit nap heat dvut, nyit neal let yao heat nao Yop Hanl yet map bbu heat tap yaop map wop; ao ddet Sep Ye ggup rrao heat bbat biel heat jiiit xip yet map bbu.”

²⁹Lup su nyi pii geap put kaop ngea Yop Hanl dduet tao jjo, ze Sep Ye gie ni mgiep mu na; ³⁰ao ddet Fap Liil Sep put nyi mut sul Yop Hanl let cy map nvut haot yaop yet nyi mu Sep Ye nduet ddea gie mgeap hop ggol.

³¹Sep bao lyip hxit: “Tao seat rra nao, ngop eap zheat ja cil ddu tao bbu daop let? Xip heat eap zheat seat rra let? ³²A ngat qea nyi rryl bbu: ‘Ngop heat nap heat chaot mao syt mu haot, nap heat kie map bi, ngop heat nap heat chaot ni shu haot, nap heat map nyuel’ ddeat hxit seat rra. ³³Cy tut sul Yop Hanl lyip, ba ba map zzu, nryp map ndaop haot, nap heat ddeat xip mot caop bbu let bu ngeat ddeat. ³⁴Caop Ssu lyip, zzu yi zzu, ndaop yi ndaop haot, nap heat ddeat xip nao zzu njo ndaop njo, pii geap put nyi caop yal chaot yep ngea ddeat. ³⁵Ao ddet nzu bbop mup lu kiet rrao ngeap tveat ddeat ddaop.”

Yal Wop Nyit Neal Yal Ne Hop

³⁶Fap Liil Sep put tap yaop Yet Sut cep xip chaot chaop cheat zzu; ze Yet Sut Fap Liil Sep put hxil leat gao nyi. ³⁷Caop yal ngea heat nyit neal tap yaop lup ggat wot rrao, Yet Sut Fap Liil Sep put hxil nyi xip wo set, ze nvel gao gat heat lao pup ja sseat, ³⁸Yet Sut dduet ggu qiil bbu hxil nyuel, Yet Sut qiil xip na nry let ep tvep ho, ze yaop hnu cea gie qea fep

所说的就是这个人。

²⁸ 我告诉你们：凡妇人所生的，没有一个大过约翰的；然而神国里最小的比他还大。”

²⁹ 众百姓和税吏既受过约翰的洗，听见这话，就以神为义。³⁰ 但法利赛人和律法师没有受过约翰的洗，竟为自己废弃了神的旨意。

³¹ 主又说：“这样，我可用什么比这世代的人呢？他们好像什么呢？³² 好像孩童坐在街市上，彼此呼叫说：‘我们向你们吹笛，你们不跳舞；我们向你们举哀，你们不啼哭。’³³ 施洗的约翰来，不吃饼，不喝酒，你们说他是被鬼附着的。³⁴ 人子来，也吃也喝，你们说他是贪食好酒的人，是税吏和罪人的朋友。³⁵ 但智慧之子都以智慧为是。”

有罪妇人蒙赦免

³⁶ 有一个法利赛人请耶稣和他吃饭；耶稣就到法利赛人家里去坐席。³⁷ 那城里有一个女人，是个罪人，知道耶稣在法利赛人家里坐席，就拿着盛香膏的玉瓶，³⁸ 站在耶稣背后，挨着他的脚哭，眼泪湿了耶稣的脚，就用自己的

ho. Ao nyi map no mu hxil ndup gie xip qiil dvaop. Nvel gao gie ja gao heat. ³⁹Yet Sut cep heat Fap Lil Sep put nvut tao hxaop, ze ni laot: “Caop tao jiit set sul ngea nao, xip sy heat ap su ngea, keap seap rra heat nyit neal tap yaop ngea, caop yal tap yaop ngea wo set” ddeat nduet. ⁴⁰Yet Sut xip bbu hxit: “Xiit Mip! Ngop dduat tap geal gie nap chaot hxit nduet.” Xiit Mip ddeat: “Mut sul, hxit map.” ⁴¹Yet Sut ddeat: “Nryp sep pu tap yaop xip nryp bbiip heat nyit yaop wop; tap yaop nao tvul ngu cea lyip bbiip, tap yaop nao tvul ngu lyip bbiip. ⁴²Xip nyit wo sop ma ddop, ze nryp sep pu hxe pup xip nyit nryp gie ne hop. Tao nyit yaop ddal yaop waol rrao xip njo let?” ⁴³Xiit Mip dduat zap hxit: “Ngop na nyil nao, ne wop ddi wop ggat yaop ngea.” Yet Sut ddeat: “Nap gal map nrea.” ⁴⁴Ao ze na nyi zhaol nyit neal ggaot nyil mu Xiit Mip bbu hxit: “Nyt neal tao nap wo hxaop hxao? Ngop ndvea nap hxip leat, nap yiip gie ngop ggat qiil map cy; ao ddet nyit neal tao na nry gie ngop qill ep tvep. Hnu cea gie qea fep ho. ⁴⁵Nap ngop map dvaop; ao ddet nyit neal tao ngop ndvea lyip taot, ze map no mu hxil ndup gie ngop qiil dvaop. ⁴⁶Nap cel gie ngop hnu map heat, ao ddet miip neal mot tao nvel gao gie ngop qiil kiet heat. ⁴⁷Ao set ngop hxit nap dvut, xip njo nvu yet nyi set xip yal nvu mu jiit ne hop ggol; ao ddet ne mu ne ggaot, xip njo yi ne.” ⁴⁸Ao ze nyit neal ggaot bbu hxit: “Nap yal ne hop ggol.” ⁴⁹Ryl bbu rrao heat caop ddiil ni laot “Tao eap zheat hnu ccao ngea haot sup yal jiit gie ne” ddeat

头发擦干，又用嘴连连亲他的脚，把香膏抹上。³⁹请耶稣的法利赛人看见这事，心里说：“这人若是先知，必知道摸他的是谁，是个怎样的女人，乃是个罪人。”⁴⁰耶稣对他说：“西门！我有句话要对你说。”西门说：“夫子，请说。”⁴¹耶稣说：“一个债主有两个人欠他的债；一个欠五十两银子，一个欠五两银子；⁴²因为他们无力偿还，债主就开恩免了他们两个人的债。这两个人哪一个更爱他呢？”⁴³西门回答说：“我想是那多得恩免的人。”耶稣说：“你断得不错。”⁴⁴于是转过来向着那女人，便对西门说：“你看见这女人吗？我进了你的家，你没有给我水洗脚；但这女人用眼泪湿了我的脚，用头发擦干。⁴⁵你没有与我亲脸；但这女人从我进来的时候，就不住地用嘴亲我的脚。⁴⁶你没有用油抹我的头；但这女人用香膏抹我的脚。⁴⁷所以我告诉你，她许多的罪都赦免了，因为她的爱多；但那赦免少的，他的爱就少。”⁴⁸于是对那女人说：“你的罪赦免了。”⁴⁹同席的人心里说：“这是什么人，竟赦免人的罪呢？”⁵⁰耶稣对那女人说：“你的信救了你，平平安安地回

nduet. ⁵⁰Yet Sut nyit neal ggaot bbu hxit: “Nap nrep ni nap gut ggol; ni sop so mu ggaol leat gie map!”

Yet Sut Ddut Mgal Heat Nyit Neal Ddiil

8 Kup nvup map laol, ze Yet Sut lup kaop ngea, laop ggao kaop ngea leat jjop kea mut. Sep Ye ggup sop qo hxit. Xip chaot leap heat nzaol yaot ceap nyit yaop. ²Ao nyi caop bbu yal let bu, nop cel let nja set mgup zut hop heat nyit neal it rry ngea xi, gao ddaot Maop Da! Lat rrao heat, caop bbu xiit lea xip kiet naop ddeat ddao heat Ma Liil Yal ggat yaop wop. ³Ao nyi Xiit Liip hxip hxal sul Ku Sa qiit Yop Yal Nap nyi Sut Sa Nap wop. Xip heat jiiit ve yiit nyit neal ggat ddiil chaot yaop kup rra gie Yet Sut nyi nzaol yaot bbiit.

Shut Tveat Mgaop Daot Ddea

⁴Caop zat gea nzeap zzu, ao nyi sup lup kaop ngea rrao ddeat ddao Yet Sut bbu lyi taot, ze Yet Sut mgaop daot ddea gie xip heat bbu hxit: ⁵“Shut tveat heat tap yaop ddeat ddao shut tveat; tveat taot, bbep jjop pap mgeat heat, sup let nya, mii kiet ddveap nga yi lyip gie zzu ca hop. ⁶Bbep lao mop kiet mgeat heat, zheat wo map ndaop, ao set yao ddeat wop ddao, ze ndvaop lo. ⁷Bbep zzeat lul leat heat, zzeat gao chaot yao, ze xip ddeat sseat hop. ⁸Bbep miil zut mgeat xi heat set, yao yiip dot mop tap hngup zhep ddiel ddop.” Yet Sut dduat tat ddiil hxit ggop, ze vu tul mu: “Laop baol wop nul biil heat, ze nul cha keep” ddeat hxit.”

去吧！”

跟从耶稣的妇女们

8 过了不多日，耶稣周游各城各乡传道，宣讲神国的福音。和他同去的有十二个门徒，² 还有被恶鬼所附、被疾病所累、已经治好的几个妇女，内中有称为抹太拉的马利亚，曾有七个鬼从她身上赶出来；³ 又有希律的家辛苦撒的妻子约亚拿，并苏撒拿，和好些别的妇女，都是用自己的财物供给耶稣和门徒。

撒种的比喻

⁴ 当许多人聚集，又有人从各城里出来见耶稣的时候，耶稣就用比喻说：⁵ “有一个撒种的出去撒种；撒的时候，有落在路旁的，被人践踏，天上的飞鸟又来吃尽了。⁶ 有落在磐石上的，一出来就枯干了，因为得不着滋润。⁷ 有落在荆棘里的，荆棘一同生长，把它挤住了。⁸ 又有落在好土里的，生长起来，结实百倍。”耶稣说了这些话，就大声说：“有耳可听的，就当听。”

Eap Zheat Yet Nyi Mgaop Daot Ddea Hxit

⁹Nzaol yaot Yet Sut ddot nul: “Mgaop daot ddea tao eap zheat tea? ddeat ze. ¹⁰Xip ddeat: “Sep Ye ggup vii du heat nvut nao gie nap heat bbu a rry hxit, ve ddeat bbu hxit nao, mgaop daot ddea hxit. Ao set xip heat ggat na yi wo map hxaop, nul yi wo map jjo.”

Shut Tveat Mgaop Daot Ddea Ddea Hxit Ddeat Gat

¹¹“Mgaop daot ddea tao nao tao seat rra: Shut nao Sep Ye jjop kea ngea. ¹²Jjop pap rrao ggat ddiil nao, jjop kea sup wo nul ggop, ze caop bbu mot lyip xip heat ni rrao jjop kea ggaot gie kie deat hop, a laot xip heat nrep lo haot wo gut jii. ¹³Lao mop kiet rrao ggat ddiil nao, jjop kea sup wo nul, ze ni jjupep mu zap sseat, ao ddet ni ddaot zzep map wop, tap heap ddeat wo nrep ye, jiil gao jjo put taot, ze bao nyi zhaol lo. ¹⁴Bbep zzeat lul rrao heat nao, jjop kea sup wo nul, sea ggop, ze tat cil nduet shu、tvul shel、zzu bbup ndaop il let ddeat sseat, ze mop hlao ddiel ddeat ddao map ddop. ¹⁵Bbep miil zut rrao ggaot nao, jjop kea sup wo nul, ze gie rryp nyi gga heat ni gat bao dvet mu, ao jiit ni shel mu mop ddiel hxaop.”

Kup Rra Juet Rrao Heat Di

¹⁶“Di daol del set gat ddea gie mbot du, ao nu tveat jjea qii del heat hnu cao map wop. tveat di del ddea kiet del set ggaol lyip heat ggat bbop wo hxaop. ¹⁷Mbot du heat nvut ddeat map ddao heat map wop, fal

比喻的目的

⁹ 门徒问耶稣说：“这比喻是什么意思呢？”¹⁰ 他说：“神国的奥秘只叫你们知道；至于别人，就用比喻，叫他们看也看不见，听也听不明。”

解释撒种的比喻

¹¹“这比喻乃是这样：种子就是神的道。¹² 那些在路旁的，就是人听了道，随后魔鬼来，从他们心里把道夺去，恐怕他们信了得救。¹³ 那些在磐石上的，就是人听道，欢喜领受，但心中没有根，不过暂时相信，及至遇见试炼就退后了。¹⁴ 那落在荆棘里的，就是人听了道，走开以后，被今生的思虑、钱财、宴乐挤住了，便结不出成熟的子粒来。¹⁵ 那落在好土里的，就是人听了道，持守在诚实、善良的心里，并且忍耐着结实。”

器皿下的灯

¹⁶“没有人点灯用器皿盖上，或放在床底下，乃是放在灯台上，叫进来的人看见亮光。¹⁷ 因为掩藏的事没有不显出来的；隐瞒的事没有不露

sseat heat nvut sup wo na ddeat map ddao heat map wop. ¹⁸Ao set nap heat keap seap ni bbat mu nul cha; wop heat kaop ngea nao ja jot xip bbiit hngul xi; map wop heat kaop ngea nao, xip gie wop mu na heat jiit kie nyi zhaol hngul.”

Yet Sut A Ma Nyi Nyip Bba

¹⁹Yet Sut a ma xip nyip bba chaot lyip, hnu cao nvu set wo xip jiit ggea lyi map ddop. ²⁰Sup hxit xip dvut, seat ddeat: “Nyip a ma nyi nyip nyip bba ddeat bbop hxil nyip hxaop nduet.” ²¹Yet Sut ddut zap hxit: “Sep Ye jjop kea wo jjo ze ggeat zeal heat nao, ngop a ma、ngop nyip bba ngea ggol.”

Hxip Nyi Bao La Gie Gao Tut

²²Tap nyip, Yet Sut nzaol yaot chaot hliil kiet leat, xip nzaol yaot bbu hxit: “A xit heat ddu heap nat pap leat” ddeat, ze xip heat hliil naop sea. ²³Gaot sea xi, ze Yet Sut yiip ngut dduvup lo. Heap kiet tap heap mu mii hxip mot ddao lo, hliil yiip ddvep hxe ggol, xue biel ngeat. ²⁴Nzaol yaot xip gie ku yiip nyuet, seat ddeat: “Mut sul! Mut sul! Ngop heat hnu mgaoll mgeap ggea!” Yet Sut yiip nyuet, mii hxip mot bao la mot xip hxit, ze mii hxip nyi bao la gao tut lo. ²⁵Yet Sut xip heat bbu hxit: “Nap heat nrep ni ddal wot rrao let?” Xip heat xip let jao, ao nyi xip haop ngaop, rryl bbu: “Tao ddut rryp ap su ngea! Xip hxip nyi yiip ddut fiip, hxip nyi yiip jiit xip ddut nul lo” ddeat hxit.

出来被人知道的。¹⁸所以，你们应当小心怎样听；因为凡有的，还要加给他；凡没有的，连他自以为有的，也要夺去。”

耶稣的母亲和弟兄

¹⁹耶稣的母亲和他弟兄来了，因为人多，不得到他跟前。²⁰有人告诉他说：“你母亲和你弟兄站在外边，要见你。”²¹耶稣回答说：“听了神之道而遵行的人，就是我的母亲、我的弟兄了。”

平静风浪

²²有一天，耶稣和门徒上了船，对门徒说：“我们可以渡到湖那边去。”他们就开了船。²³正行的时候，耶稣睡着了。湖上忽然起了暴风，船将满了水，甚是危险。²⁴门徒来叫醒了他，说：“夫子，夫子，我们丧命啦！”耶稣醒了，斥责那狂风大浪；风浪就止住，平静了。²⁵耶稣对他们说：“你们的信心在哪里呢？”他们又惧怕，又希奇，彼此说：“这到底是谁？他吩咐风和水，连风和水也听从他了。”

Gep Lat Sent Caop Bbu Miit Jja Let Bu Put Mgup Zut

²⁶Xip heat Jat Liil Liil vep pap Gep Lat Sent miil ddea kea. ²⁷Yet Sut dda heap ddet lyi, ze lup rrao caop bbu let bu heat tap yaop sea xip bbu lyi. Caop tao zat yep tap za mbu map vil, hxip map rrao, vut qeap gao ddaot ddeat rrao. ²⁸Xip Yet Sut, hxaop, ze ggaol xip jiiit jue, vu tul mu hxit: “Qaop mu ddi lal mat lep Sep Ye Ssu Yet Sut ngop eap zheat nyip yet nyi lyi haot? Nyip kea jjea ngop ggat shu nja tap put” ddeat hxit. ²⁹Yet Sut xip kiet rrao caop bbu kul ddeat gat nvut. Jiit bbiip caop bbu tao kup nvup ye mu xip gie yop sseat: Xip mot sup let gie hxal, ao nyi heap zha gie ndea, qii nraot gie nrao jiit xip let zenl kie hop mu caop bbu let naop pup nyeat miil gat. ³⁰Yet Sut “nap keap seap mel” ddeat xip dduul nul. Xip ddeat: “Ngop pup ddeat mel.” Tao seat mel nao xip kiet rrao heat caop bbu nvu yue. ³¹Ao ze caop bbu Yet Sut keap jjea, xip heat gie naop ddu taop map ddiel tat gap. ³²Bbop kiet ggat wot val tap pup gao ddva. Caop bbu Yet Sut keap jjea, xip heat tveat ndvea val pup gat; Yet Sut xip heat ao zap. ³³Caop bbu ggat yaop kiet ddeat ddao, ze ndvea val pup dda lo. Ao ze val ggat ba rryl ddeat fal kiet bbep heap leat, yiip let hxet hol. ³⁴Val hlaol put nvut tao hxaop ze paop tep geat hxit lup rrao heat nyi laop ggao sul dvut. ³⁵Na dva dva jiit ddeat ddao eap zheat nvut ngea na nduet. Yet Sut bbu ggat wot kea, ze caop bbu let mgeap ho caop ggat

治好格拉森被污鬼附的人

²⁶他们到了格拉森（有古卷作“加大拉”）人的地方，就是加利利的对面。²⁷耶稣上了岸，就有城里一个被鬼附着的人迎面而来。这个人许久不穿衣服，不住房子，只住在坟茔里。²⁸他见了耶稣，就俯伏在他面前，大声喊叫，说：“至高神的儿子耶稣，我与你有什么相干？求你不要叫我受苦！”²⁹是因耶稣曾吩咐污鬼从那人身上出来。原来这鬼屡次抓住他；他常被人看守，又被铁链和脚镣捆锁，他竟把锁链挣断，被鬼赶到旷野去。³⁰耶稣问他说：“你名叫什么？”他说：“我名叫群。”这是因为附着他的鬼多，³¹鬼就央求耶稣，不要吩咐他们到无底坑里去。³²那里有一大群猪在山上吃食。鬼央求耶稣，准他们进入猪里去；耶稣准了他们。³³鬼就从那人出来，进入猪里去。于是那群猪闯下山崖，投在湖里，淹死了。³⁴放猪的看见这事就逃跑了，去告诉城里和乡下的人。³⁵众人出来要看是什么事；到了耶稣那里，看见鬼所离开的那人，坐在耶稣脚前，穿着衣服，心里明白过来，他们就害

yaop mbu vil sseat Yet Sut jiiit nyi. Ni laot wo gal ze xip let jao. ³⁶Nvut tao hxaop heat, ze caop bbu let bu put keap seap wo gut tat ddiil gie hxit xip heat dvut. ³⁷Gep Lat Sent hlii tvut rrao heat kaop ngea jiiit jjao biel set Yet Sut ggat xip heat bbu rrao ddeat ddao ddeat kea jjea; ao ze Yet Sut hliil nyip bao nyi zhaol lo. ³⁸Caop bbu let li mgeat caop ggat yaop Yet Sut chaot rraop ddeat kea jjea. Ao ddet Yet Sut xip zyl nyi zhaol, ³⁹“Nap ggaol leat, Sep Ye nap wo lal nvut kaop yep zeal hol hxit sup dvut” ddeat, ze xip ggaol leat, lup rrao Yet Sut xip chaot nvut kaop yep zeal ddeat hxit ddeat ddao.

Yet Lu Ap Mel Nyi Xue Ddao Nyit Neal Mgup Zut

⁴⁰Yet Sut nyi zhaol taot, na dva dva lyip xip xi, xip heat jiiit xip lyip hxaop. ⁴¹Yet Lu ddeat mel heat hiet hxip hxal put tap yaop lyip Yet Sut jiiit jue, Yet Sut kea jjea xip hxil leat; ⁴²Xip ceap nyit kaol seat wop heat ap mel dea xiil hxe. Yet Sut leap taot, na dva dva xip gie jiip.

⁴³Xue ceap nyit kaol ddao hol heat nyit neal tap yaop, nop mgup sul lal rrao xip hnu mgaol dvyil ddea jiiit shel hol, ao jiiit xip mot xip wo mgup zut ddop heat tap yaop map wop. ⁴⁴Xip Yet Sut dduut lyi xip mbu tvu sy, xue tap heap mu ze gao tut lo. ⁴⁵Yet Sut ddeat: “Ap su ngop sy!” Na dva dva jiiit dduut map zap; Bii Dep nyi xip chaot heat jiiit: “Mut sul, na dva dva jiip jiip la la mu nyip kiet ddeat

怕。³⁶看见这事的，便将被鬼附着的人怎么得救告诉他们。³⁷格拉森四围的人，因为害怕得很，都求耶稣离开他们；耶稣就上船回去了。³⁸鬼所离开的那人恳求和耶稣同在，耶稣却打发他回去，³⁹说：“你回家去，传说神为你做了何等大的事。”他就去，满城里传扬耶稣为他做了何等大的事。

治好睡鲁女儿和血漏妇女

⁴⁰耶稣回来的时候，众人迎接他，因为他们都等候他。⁴¹有一个管会堂的，名叫睡鲁，来俯伏在耶稣脚前，求耶稣到他家里去；⁴²因他有一个独生女儿，约有十二岁，快要死了。耶稣去的时候，众人拥挤他。

⁴³有一个女人，患了十二年的血漏，在医生手里花尽了她一切养生的，并没有一人能医好她。⁴⁴她来到耶稣背后，摸他的衣裳缝子，血漏立刻就止住了。⁴⁵耶稣说：“摸我的是谁？”众人都不承认；彼得和同行的人都说：“夫子，众人拥挤挤紧靠着您

ngeat" ddeat hxit. ⁴⁶Yet Sut ddeat: "Sup ngop sy heat wop set vu lat ngop kiet rrao ddeat ddao ngop wo sap ngeap." ⁴⁷Nyit neal ggaot na nyil wo sseat du map ddop seat rra, ze jjao bbiip bbiip mu lyip Yet Sut jiiit jue, xip sy yet nyi nyi keap seap tap heap mu zut lo gie na dva dva bbu hxit ddeat ddao. ⁴⁸Yet Sut xip bbu hxit: "Ap mel, nap nrep ni nap gut ggol. Ni sop so mu ggaol leat gga!" ddeat hxit.

⁴⁹Ddut hxit xi taot, sup hiet hxip hxal put hxil rrao lyip, seat ddeat: "Nap ap mel xiil lo, mut sul nja map hngul." ⁵⁰Yet Sut wo jjo, ze xip heat bbu: "Tap jjao, nrep a rry mu ze nap ap mel wo gut ddveat ddop" ddeat hxit. ⁵¹Yet Sut xip hxil kea, Bii Dep、Yop Hanl、Ya Gop nyi ap mel put mu ggop nao, ve ddea ggat gao jot ndvea leap ma biil. ⁵²Na dva dva jiiit ap mel tao wo lal nyuel shu da ddiel. Yet Sut ddeat "Tap nyuel, xip xiil lo heat mat ngeap, yiip ngut ddvup lo ngeat." ⁵³Ap mel xiil lo ngeat, xip heat wo set, ze Yet Sut gie zhyl yet mu. ⁵⁴Yet Sut xip lal mgaop sseat "Ap mel, yiip dot map" ddeat kul ze. ⁵⁵Xip yi hngu bao nyi zhaol, tap heap mu yiip dot lo. Yet Sut zzu ddea gie xip zhu ddeat ddu fiiip. ⁵⁶Xip put mu xip haop ngaop biel; Yet Sut ddeat zeal heat nvut gie hxit sup ta dvut ddeat xip heat ddu fiiip.

Nzaol Yaot Ceap Nyit Yaop Zyl

9 Yet Sut nzaol yaot cea nyit yao ku lyip, caop bbu ssi deat nyi nop kaop ngea mgup ddo heat vu lal nyi fel nao gie xip heat

(有古卷在此有“你还问摸我的是谁吗?”)。"⁴⁶ 耶稣说：“总有人摸我，因我觉得有能力从我身上出去。”⁴⁷ 那女人知道不能隐藏，就战战兢兢地来俯伏在耶稣脚前，把摸他的缘故和怎样立刻得好了，当着众人都说出来。⁴⁸ 耶稣对她说：“女儿，你的信救了你。平平安安地去吧！”

⁴⁹ 还说话的时候，有人从管会堂的家里来，说：“你的女儿死了，不要劳动夫子。”⁵⁰ 耶稣听见就对他说：“不要怕，只要信，你的女儿就必得救。”⁵¹ 耶稣到了他的家，除了彼得、约翰、雅各，和女儿的父母，不许别人同他进去。⁵² 众人都为这女儿哀哭捶胸。耶稣说：“不要哭，她不是死了，是睡着了。”⁵³ 他们晓得女儿已经死了，就嗤笑耶稣，⁵⁴ 耶稣拉着她的手，呼叫说：“女儿，起来吧！”⁵⁵ 她的灵魂便回来，她就立刻起来了。耶稣吩咐给她东西吃。⁵⁶ 她的父母惊奇得很；耶稣嘱咐他们，不要把所做的事告诉人。

差遣十二门徒

9 耶稣叫齐了十二个门徒，给他们能力、权柄，制伏一切的鬼，医治各样的

bbiit. ²ao nyi xip heat zyl geat Sep Ye ggup jjob kea mut, su no mgup; ³Xip heat bbu hxit: “Jjob sea taot, top nrop nyi hleal bbiit map hngul, zzu ddea nyi tvul bbiit map hngul, kat zy yi nyit chyp bbiit map hngul. ⁴Ndvea ddal yi leat jiit ggat yi teat rrao nyi ggat wot rrao ddeat ddao sea. ⁵Nap heat map xi kaop ngea, nap heat lup ggat wot rrao ddeat ddao taot, qiil kiet miip miit gie tiel ssal gat xip heat map ngeap heat jjo hxaop hxit hngul.” ⁶Nzaol yaot ddeat ddao, ze sea laop ggao kaop ngea leat sop qo jol, keap ddea rrao jiit sup no mgup.

Xiit Liip Nduet Shu

⁷Ful bbat vu mii Xiit Liip Yet Sut zeal heat nvut kaop ngea jjo, ze nduet leap ndue lyp mu, hnu caop tap ddiip hxit: “Yop Hanl xiil rrao ddveat bao lyp lo” ddeat, ⁸hnu caop tap ddiip bao hxit: “Yii Liil Yal tvil ngeat” ddeat, hnu caop tap ddiip yi hxit: “Ap weat jiit set sul tap yaop ddveat lo” ddeat xi. ⁹Xiit Liip ddeat: “Yop Hanl ngop let tao ggol, tao ap su ngea haot xip nvut tao zeal heat ngop wo jjo” ddeat, ze geat xip hxaop nduet.

Gie Hngu Dul Yaot Zhu Mbao

¹⁰Zyl yaot nyi zhaol, xip heat zeal nvut hxit Yet Sut dvut; Yet Sut at ssaot ssaot mu xip heat hiet Bep Sep Dal ddeat lup tap lea leat. ¹¹Ao ddet na dva dva wo set, ze xip heat ddu mgal; Yet Sut xip heat xi, xip heat chaot Sep Ye ggup jjob kea hxeap, nop mgup cha heat chaot nop mgup. ¹²Jiip ddvea taot,

病，²又差遣他们去宣传神国的道，医治病人；³对他们说：“行路的时候，不要带拐杖和口袋，不要带食物和银子，也不要带两件褂子。⁴无论进哪一家，就住在那里，也从那里起行。⁵凡不接待你们的，你们离开那城的时候，要把脚上的尘土跺下去，见证他们的不是。”⁶门徒就出去，走遍各乡宣传福音，到处治病。

希律的忧虑

⁷分封的王希律听见耶稣所做的一切事，就游移不定；因为有人说：“是约翰从死里复活”；⁸又有人说：“是以利亚显现”；还有人说：“是古时的一个先知又活了。”⁹希律说：“约翰我已经斩了，这却是什么人？我竟听见他这样的事呢？”就想要见他。

给五千人吃饱

¹⁰使徒回来，将所做的事告诉耶稣；耶稣就带他们暗暗地离开那里，往一坐城去，那城名叫伯赛太。¹¹但众人知道了，就跟着他去；耶稣便接待他们，对他们讲论神国的道，医治那些需医的人。¹²日

nzaol yaot ceap nyit yaot lyip xip bbu hxit: “Nyip cep na dva dva mut sea, xip heat ggat hlii tvut laop ggao leat yiii ddea shul Yiiil, zzu ddea shul zzu, tat wot sset miil ngea set yiii ddea nyi zzu ddea map wop”.¹³ Yet Sut ddeat: “Nap heat gie xip heat zhu map!” Nzaol yaot ddeat: “Ngop heat ba ba hngu lea nyi ngao nyit baol ddeat wop ye, geat vep gao mat jop nao caop tao nvut zzu map lao.”¹⁴ Ggeat taot zzu sul hngu dul yao seat wop. Yet Sut nzaol yaot bbu hxit: “Xip heat ggat tap mgiep tap mgiep mu gao nyi, tap mgiep gie ngu cea yao seat mu.”¹⁵ Nzaol yaot na dva dva gie tao seat gao nyi.¹⁶ Yet Sut ba ba tao hngu lea, ngao tao nyit baol ja sseat, na mii kiet nyil bbop yip, qil hop, dul nzaol yaot ggat tveat na dva dva jiit du.¹⁷ Xip heat jiit zzu, ao jiit zzu mbao ggol; Zzu nri heat shop lyip jiit ceap nyit kap ndie ddvep ho.

Bii Dep Yet Sut Gie Jiit Dup Mu Renl

¹⁸ Yet Sut yaol mu kea ddva taot, nzaol yaot xip bbu rrao. Yet Sut xip heat bbu dduat nul: “Na dva dva ddeat ngop ap su ngea ddeat?”¹⁹ Xip heat ddeat: “Cy tut sul Yop Hanl ngea ddeat hxit heat wop; Yii Liil Yal ngea ddeat hxit heat wop; jiit set sul gao ddaot tap yaop ddveat bao lyip ngeat ddeat hxit heat yi wop.”²⁰ Yet Sut ddeat: “Nap heat ddeat ngop ap su ngea ddeat?” Bii Dep dduat zap hxit: “Nyip Sep Ye let du gao nyi heat Jiit Dup ngea.”

头快要平西，十二个门徒来对他说：“请叫众人散开，他们好往四面乡村里去借宿，找吃的，因为我们这里是野地。”¹³ 耶稣说：“你们给他们吃吧！”门徒说：“我们不过有五个饼、两条鱼，若不去为这许多人买食物，就不够。”¹⁴ 那时，人数约有五千。耶稣对门徒说：“叫他们一排一排地坐下，每排大约五十个人。”¹⁵ 门徒就如此行，叫众人都坐下。¹⁶ 耶稣拿着这五个饼、两条鱼，望着天祝福、掰开，递给门徒摆在众人面前。¹⁷ 他们就吃，并且都吃饱了；把剩下的零碎收拾起来，装满了十二篮子。

彼得认耶稣为基督

¹⁸ 耶稣自己祷告的时候，门徒也同他在那里。耶稣问他们说：“众人说我是谁？”¹⁹ 他们说：“有人说是施洗的约翰；有人说是以利亚；还有人说是古时的一个先知又活了。”²⁰ 耶稣说：“你们说我是谁？”彼得回答说：“是神所立的基督。”

Yet Sut Hiel Ssaop Nyi Ddveat Bao Lyip Hxit Jiit Du

²¹Yet Sut keap keap mu xip heat ggat nvut tao gie hxit sup dvut map biil ddeat ddu fiip. ²²Ao nyi “Caop Ssu shu ddu zat gea gao put, pup mot、 mu nu ndup sul mot nyi su nja put let gie na mat gap. Ao jiit gie fu ho, dii sea nyip kea nao ddveat bao lyip hngul.”

²³Yet Sut bao na dva dva bbu hxit: “Ngop ddu mgal sul wop nao, yaop mgeap, nyip nyip xip ceap shal gal bbiit ngop ddu mgal hngul. ²⁴Yaop hnu mgaol gut nduet heat kaop ngea nao (“hnu mgaol” ao nu “yi hngu” ssal seat), hnu mgaol mgeap hngul; ngop yet nyi mu hnu mgaol mgeap ho heat kaop ngea nao, hnu mgal wo gut hngul. ²⁵Sup hxip jjii kaop ngea wo shu jiit yaop hnu mgaol gie jot nao, eap zheat zut ddea wop let? ²⁶Ngop nyi ngop jjop kea gie sha daol mu na heat, Caop Ssu xip dvaop ssea, ao nyi Mii Put nyi mii zyl sul dvaop ssea rrao ssal lyip taot, yi xip gie sha daol mu na hngul. ²⁷Ngop ddu rryx hxit nap heat dvut, tao hxil heat, map xiil xi, ze Sep Ye ggup hxoap heat wop hngul.”

Yet Sut Ddvup Mup Tvil

²⁸Ddu tao hxit ggop hxil nyip seat wop, Yet Sut Bii Dep、Yop Hanl、Ya Gop hiet bbop kiet leat kea ddva. ²⁹Kea ddva xi taot, ze xip tvut na hlu lo, mbu ao jja ddu bbop ddao. ³⁰Maot Xiit nyi Yii Liil Yal nyit tap heap mu Yet Sut chaot ddu hxit, ³¹xip heat bbop dvaop ssea rrao, Yet Sut Yet Lul、Sa Len rrao hxip jjii

耶稣预言受难和复活

²¹ 耶稣切切地嘱咐他们，不可将这事告诉人；²² 又说：“人子必须受许多的苦，被长老、祭司长和文士弃绝，并且被杀，第三日复活。”²³ 耶稣又对众人说：“若有人要跟我，就当舍己，天天背起他的十字架来跟从我。²⁴ 因为凡要救自己生命的（“生命”或作“灵魂”。下同），必丧掉生命；凡为我丧掉生命的，必救了生命。²⁵ 人若赚得全世界，却丧了自己，赔上自己，有什么益处呢？²⁶ 凡把我和我的道当作可耻的，人子在自己的荣耀里，并天父与圣天使的荣耀里降临的时候，也要把那人当作可耻的。²⁷ 我实在告诉你们：站在这里的，有人在没尝死味以前必看见神的国。”

耶稣改变形象

²⁸ 说了这话以后约有八天，耶稣带着彼得、约翰、雅各上山去祷告。²⁹ 正祷告的时候，他的面貌就改变了，衣服洁白放光。³⁰ 忽然有摩西、以利亚两个人同耶稣说话；³¹ 他们在荣光里显现，谈论耶稣

shel hxe heat nvut ggup ddivup gie rryl hxeap. ³²Bii Dep nyi xip chaot yep jiiit lep ggaop lo, yiiip nyuet ze Yet Sut bbop dvaop ssea caop ggeat nyit lea chaot gao hxil wo hxaop. ³³Xip nyit Yet Sut bbu rrao sea nduet taot, Bii Dep Yet Sjut bbu hxit: “Mut sul, a xit heat tao rrao zut rryp! Mbop sea zzea dul del, tap zzea gie nyip bbiit, tap zzea gie Maot Xiit bbiit, tap zzea gie Yii Lilil Yal bbiit” ddeat. Ao ddet xip hxit heat eap zheat tea ngeat xip wo mat se. ³⁴Ddut tao hxit taot, del tap dvaop xip heat kiet yao, ze xip heat mot xip jao. ³⁵Qo del ggaot rrao ddeat ddao: “Tao ngop ssu, ngop let seal lyip heat ngea, nap heat xip ddut nul hngul” ddeat hxit. ³⁶Qo gao tut ggop, ze Yet Sut tap yaop ddeat ggeat rrao wo hxaop. Ggeat taot, nzaol yaot wo hxaop heat nvut, tap ddup jiiit gie hxit sup ma dvut.

Caop Bbu Miiit Jja Let Bu Heat A Ngat Mgup Zut

³⁷Dii nyit nyip kea, xip heat bbop kiet rrao ssal lyip, ze caop zat gea Yet Sut jjo put, ³⁸gao ddaot tap yaop kul sseat mu “Mu sul! Nyip kea jjea na pa zhaol ngop ssu nyil, ngop ssu dea tap yaop ddeat wop. ³⁹Xip mot caop bbu let yop sseat, ze tap heap mu kul hxa; caop bbu xip ggat bbiip bao, hxil ndup ddaot vul zhat ddeat ddao, ao jiiit vu tul mu xip gie hiel, wo naop ddeat gat ka biel. ⁴⁰Ngop nyip nzaol yaot kea jjea, caop bbu gie naop ddeat gat hop ddeat haot xip heat wo naop ma ddop. ⁴¹Yet Sut ddeat: “Ep! Nrep yi map

去世的事，就是他在耶路撒冷将要成的事。³²彼得和他的同伴都打盹，既清醒了，就看见耶稣的荣光，并同他站着的那两个人。³³二人正要和耶稣分离的时候，彼得对耶稣说：“夫子，我们在这里真好！可以搭三座棚：一座为你，一座为摩西，一座为以利亚。”他却不知道所说的是什么。³⁴说这话的时候，有一朵云彩来遮盖他们；他们进入云彩里就惧怕。³⁵有声音从云彩里出来，说：“这是我的儿子，我所拣选的（有古卷作“这是我的爱子”），你们要听他。”³⁶声音住了，只见耶稣一人在那里。当那些日子，门徒不提所看见的事，一样也不告诉人。

治好被污鬼附的孩子

³⁷第二天，他们下了山，就有许多人迎见耶稣。³⁸其中有一人喊叫说：“夫子！求你看顾我的儿子，因为他是我的独生子。³⁹他被鬼抓住，就忽然喊叫；鬼又叫他抽风，口中流沫，并且重重地伤害他，难以离开他。⁴⁰我求过你的门徒，把鬼赶出去，他们却是不能。”⁴¹耶稣说：“噯！这又不信又悖谬的世代啊，我在你们这里，忍耐你们，要到几时

nrep, ggiel yi ggiel heat cil ddu ap, ngop nap heat tat wot rrao, ni shel tveat nap heat jot keap taot seat kea hngul let? Nap ssu gie hiet tat wot lyi map!" ⁴²Lyip xi taot, caop bbu xip gie fe gao ka, xip ggat vu tul mu bbiip. Yet Sut caop bbu miit jja ggaot hlul, ze a ngat gie mgup zut hop xip a bba bbiit. ⁴³Na dva dva jiit Sep Ye vu lal mot let haop ngaop.

Yet Sut Bao Xip Xiil Hxit Jiit Du

Na dva dva Yet Sut zeal heat nvut let haop ngaop taot, Yet Sut nzaol yaot bbu hxit: ⁴⁴"Nap heat nvut tap ddiil gie laop baol gat hngul, Caop Ssu nao gie hop sup lal gat hxe." ⁴⁵Ddut tao gie fal sseat ngeat set gie tveat xip heat ggat map gal, xip heat yi ddut tao eap zheat tea ngeat ddeat ddut nul map geal.

Ap Su Ye Mot Ngea Hxe

⁴⁶Nzaol yaot gao ddaot ap su ye zeal hxe ddeat rryl hxeap. ⁴⁷Xip heat gie ni zheal heat Yet Sut wo set, ze a ngat tap yaop xip mgaop lyi xip bbu hxil, ⁴⁸xip heat bbu hxit: "Ngop mel ddu yet nyi mu a ngat tao xi heat kaop ngea, ze ngop xi ngeat; ngop xi heat kaop ngea, ze ngop mot xip zyl lyip ggaot xi ngeat. Nap heat gao ddaot bbat heat nao ye ngea."

Map Ndeap Ze Lal Bat Ngea

⁴⁹Yop Hanl ddeat: "Mut sul, nyip mel ddu dul sseat caop bbu naop heat tap yaop ngop heat wo hxaop, ze ngop heat xip gie ndeap sseat; xip ngop heat chaot nyip ddut

呢？将你的儿子带到这里来吧！”⁴² 正来的时候，鬼把他摔倒，叫他重重地抽风。耶稣就斥责那污鬼，把孩子治好了，交给他父亲。⁴³ 众人都诧异神的大能（“大能”或作“威荣”）。

耶稣再次预言他的死

耶稣所做的一切事，众人正希奇的时候，耶稣对门徒说：⁴⁴“你们要把这些话存在耳中，因为人子将要被交在人手里。”⁴⁵ 他们不明白这话，意思乃是隐藏的，叫他们不能明白，他们也不敢问这话的意思。

谁将是最大的？

⁴⁶ 门徒中间起了议论，谁将为大。⁴⁷ 耶稣看出他们心中的议论，就领一个小孩子来，叫他站在自己旁边，⁴⁸ 对他们说：“凡为我名接待这小孩子的，就是接待我；凡接待我的，就是接待那差我来的。你们中间最小的，他便为大。”

不敌挡就是帮助

⁴⁹ 约翰说：“夫子，我们看见一个人奉你的名赶鬼，我们就禁止他；因为他不与我们一同跟从你。”⁵⁰ 耶稣说：

map mgal.”⁵⁰Yet Sut ddeat: “Xip gie ndeap tap sseat; nap heat bbu map ggeap heat nao, nap heat lal bat ngeat.”

Sa Ma Liil Yal Put Sep Map Xi

⁵¹Yet Sut xi dda mii leat heat nyip hxa gao kea hxe, ze xip nduet du mu Yet Lul Sa Len leat, ⁵²zyl sul zyl xip jiiit leat sea. Xip heat Sa Ma Liil Yal ddeat laop ggao tap ggup leat xip chaot zeal du nduet. ⁵³Xip tvut zhaol Yet Lul Sa Len mot sea set, ggat wot put xip map xi. ⁵⁴Xip nzaol yaot Ya Gop nyi Yop Hanl nyit wo hxaop, ze “Sep ap, nyip ngop heat ggat mii kiet leat mii daol kul ssal lyip, Yii Liil Yal let zeal heat seat xip heat gie chea hop ap (hluel su kiet “Yii Liil Yal let zeal heat seat” ddeat heat wop)? ⁵⁵Yet Sut zhaol nyi zhaol nzaol yaot nyit yaop gie hlul, seat ddeat: “Nap nyit ni keap seap rra jiiit nap nyit wo mat se. ⁵⁶Caop Ssu lyip nao sup hnu mgaol hop heat mat ngeap (“hnu mgaol” ao nu “yi hnu” ddeat ssal seat), sup hnu mgaol gut ngea.” Ao ze hxit sseat, ze mu ve ddea laop ggao dda lo (hluel su ngu cea ngu zal jiiit, ngu cea qaol zal me a rry wop ye).

Yet Sut Ddut Mgal

⁵⁷Xip heat jjop sea taot, tap yaop Yet Sut bbu “Nyip keap ddea leat jiiit ngop nyip dduat mgal hxe” ddeat hxit. ⁵⁸Yet Sut ddeat: “Ddea nao ddu wop, mii kiet ddveap nga nao qiil wop, ao ddet Caop Ssu nao mgeat ddea jiiit map wop.” ⁵⁹Ao nyi “Lyip ngop dduat mgal” ddeat bao tap yaop bbu hxit. Ggat yaop ddeat: “Ngop ggat ggaol leat ngop a bba eat

“不要禁止他；因为不敌挡你们的，就是帮助你们的。”

撒玛利亚人不接待主

⁵¹ 耶稣被接上升的日子将到，他就定意向耶路撒冷去，⁵² 便打发使者在他前头走。他们到了撒玛利亚的一个村庄，要为他预备。⁵³ 那里的人不接待他，因他面向耶路撒冷去。⁵⁴ 他的门徒雅各、约翰看见了，就说：“主啊，你要我们吩咐火从天上降下来，烧灭他们，像以利亚所做的吗（有古卷无“像以利亚所作的”数字）？”⁵⁵ 耶稣转身责备两个门徒，说：“你们的心如何，你们并不知道。⁵⁶ 人子来不是要灭人的性命（“性命”或作“灵魂”。下同），是要救人的性命。”说着就往别的村庄去了（有古卷只有五十五节首句，五十六节末句）。

跟随耶稣的准备

⁵⁷ 他们走路的时候，有一人对耶稣说：“你无论往哪里去，我要跟从你。”⁵⁸ 耶稣说：“狐狸有洞，天空的飞鸟有窝，只是人子没有枕头的地方。”⁵⁹ 又对一个人说：“跟从我来！”那人说：“主，容我先回去埋葬我的父亲。”⁶⁰ 耶稣说：“任凭死

hop xi.”⁶⁰Yet Sut ddeat: “Xiil sul ggat geat xip heat xiil sul eat, nap geat Sep Ye ggup jjo kea hxit gie.”⁶¹Tap yaop bao lyi “Sep, ngop nyip ddu mgal hxe, ao ddet ngop ggat ggaol leat hxil rrao heat bbu hxit xi” ddeat hxit.⁶²Yet Sut hxit: “Lal gie si ggaol cea sseat mu na ddu gat heat, ndvea Sep Ye ggup leat map nzel.”

Yet Sut Xiit Ceap Yao Zyl

10 Nvut tao ddu ggu, Sep xiit ceap yao zeal gao nyi bao, xip heat gie nyit yaop nyit yaop mu xip jiiit ggea rrao zyl. Yaop leap hxe heat lup nyi laop ggao kaop ngea leat; ²xip heat bbu hxit: “Geap hngul heat zzu nu, nvut mu put ne, nap heat zzu sep pu kea jjea set, xip ggat nvut mu put zyl geat xip zzu geap.”³Nap heat leap map, ngop nap heat gie hxaop ndvea ssil pup leat sea nap heat gie zyl ddeat ddao. ⁴Tvul gat ddea tap bbiit, hleal tap bbiit, qit ndie tap bbiit; jjo rrao yi sup chaot sop ddu tap nul. ⁵Ndvea dda yi kaot leap lea jiiit: ‘Tat yi ggat ni sop ku’ ddeat gie jiiit hxit. ⁶Ggat wot ni sop zap cha heat wop nao, nap heat luep heat ni sop ggat yi kiet ddvot, nat seat mat ngeat nao, gie nap heat bbiit gol. ⁷Nap heat dda yi rrao nao, ggat yi rrao zzu ndaop mu, nvut mu put nao, vu pii zap cha keap ngeat; tat yi rrao zap nat yi leat mu tap mu. ⁸Ndvea lup dda lup leat jiiit, sup nap heat xi nao, eap zheat zeal nap heat jiiit du jiiit nap heat eap zheat zzu gie. ⁹Lup rrao heat su no mgup, xip heat bbu ‘Sep Ye ggup nap heat kiet ddvot ggea’, ddea

人埋葬他们的死人，你只管去传扬神国的道。”⁶¹又有一人说：“主，我要跟从你，但容我先去辞别我家里的人。”⁶²耶稣说：“手扶着犁向后看的，不配进神的国。”

耶稣差遣七十人

10 这事以后，主又设立七十个人，差遣他们两个两个地在他前面，往自己所要到的各城各地方去；²就对他们说：“要收的庄稼多，做工的人少，所以你们当求庄稼的主，打发工人出去收他的庄稼。”³你们去吧！我差你们出去，如同羊羔进入狼群。⁴不要带钱囊，不要带口袋，不要带鞋；在路上也不要问人的安。⁵无论进哪一家，先要说：“愿这一家平安。”⁶那里若有当得平安的人（“当得平安的人”原文作“平安之子”），你们所求的平安就必临到那家；不然，就归与你们了。⁷你们要住在那家，吃喝他们所供给的，因为工人得工价是应当的；不要从这家搬到那家。⁸无论进哪一城，人若接待你们，给你们摆上什么，你们就吃什么。⁹要医治那城里的病人，对他们说：“神的国临近

hxit hngul. ¹⁰Lup ddal ggup leat jiiit, sup nap heat map xi nao, nap heat qea leat. ¹¹'Tao nap heat lup rrao heat miip miit ngop heat qiil kiet shut ngeat, ngop heat yi nap heat jiiit ggea rrao mu njea hop; tao seat rra ddet, Sep Ye ggup jaol lyip ggea nap heat wo set hngul' ddeat hxit. ¹²Ngop hxit nap heat dvut, nvut gal ggat nyip kea, So Dot Ma kiet ddvot heat nao, lep ddu lup ggat lup kiet ddvot heat ddet map bbu xi!"

Nduet Bao Nyi Map Zhaol Heat Lup Yal Mgaot

¹³"Got Lat Xun ap, nap na hlul wop ggol! Bep Sep Da! ap, nap na hlul wop ggol! Zeal nap heat gao ddaot gat heat nri ddeat vu gie zeal Tuet Lop、Xiit Den! gat nao, xip heat shel mu ze tvut shu mop paop bal mu, miil taot nyi ni bao zhaol hlu ggol. ¹⁴Nvut gal ggat nyip kea, Tuet Lop、Xiit Den! kiet ddvot heat nao, lep ddu nap heat kiet ddvot heat ddet map bbu xi le! ¹⁵Jat Bep Nop ap, nap dda mii kiet leat ggol, ao ddet mep ddu gie ddeat li hngu miil gat hop hngul xi" ddeat ze. ¹⁶Bao lyip nzaol yaot bbu hxit: "Nap heat ddut nul heat nao, ngop ddut nul ngeat; nap heat gie li mgeat heat nao, ngop gie li mgeat ngeat; ngop gie li mgeat heat nao, ngop mot xip zyl lyip ggaot gie li mgeat ngeat."

Xiit Ceap Yao Hnu Cao Nyi Zhaol

¹⁷Nzaol yaot ggeat xiit ceap yao jjuep lea lea mu nyi zhaol ze "Sep ap, nyip mel yet nyi mu set, caop bbu jiiit jjaao ngop heat jii lo"

你们了。¹⁰无论进哪一城，人若不接待你们，你们就到街上去，¹¹说：“就是你们城里的尘土粘在我们的脚上，我们也当着你们擦去；虽然如此，你们该知道神的国临近了。”¹²我告诉你们：当审判的日子，所多玛所受的，比那城还容易受呢！”

责备不醒悟的城

¹³哥拉汛哪，你有祸了！伯赛太啊，你有祸了！因为在你们中间所行的异能，若行在推罗、西顿，他们早已披麻蒙灰坐在地上悔改了。¹⁴当审判的日子，推罗、西顿所受的，比你们还容易受呢！¹⁵迦百农啊，你将要升到天上吗（或作“你已经升到天上。”）？将来必推下阴间。”¹⁶又对门徒说：“听从你们的就是听从我；弃绝你们的就是弃绝我；弃绝我的就是弃绝那差我来的。”

七十个人回来

¹⁷那七十个人欢欢喜喜地回来，说：“主啊！因你的名，就是鬼也服了我们。”¹⁸耶

ddeat hxit. ¹⁸Yet Sut xip heat bbu hxit: "Sa Danl mii kiet rrao hliel zhat seat bbep ssal lyip, ngop wo hxaop. ¹⁹Ngop bbii shel nyi ndeat zil nya, ao nyi ggeap ba kiet mgal hlaot heat fel nao, ja nap heat bbiit, ze eap zheat jiiit nap heat mot xip wo hiel map ddop. ²⁰Ao ddet, caop bbu jjao nap heat jii yet nyi mu jjuep tap lea, nap heat mel gie mii kiet del yet nyi mu jjuep lea."

Yet Sut Ni Jjuep

²¹Ggeat taot xi, ze Yet Sut Sy Yi let jjuep lea, ze rraop so. Xip ddeat: "A Bba ap, mii miil Sep, nyip nvut tat ddiil gie ni ddup sul bbu gat sseat du. Gie a ngat bbu gat ze tveat ddeat ddao. A Bba ap, ngeap ngeat, nyip nduet ddea nao tao seat rra ngeat, ao set ngop nyip qaop chet. ²²"Kaop wop kaop ngea jiiit ngop a bba let jao ngop bbiit ngeat, A Bba ggop nao ssu xip wo set heat map wop; Ssu nyi Ssu hxit ku heat ggop nao, A Bba xip wo set heat map wop." ²³Yet Sut zhaol nyi zhaol at ssaot ssaot mu nzaol yaot bbu hxit: "Nap heat na heat wo na, na ddu ggaot wo yea ggol. ²⁴Ngop hxit nap heat dvut, ap weat jiiit set sul nyi vu mii kup nvup nap heat wo hxaop heat na nduet, jiiit wo map hxaop; nap heat wo jjo heat nul nduet jiiit wo map jjo."

Sa Ma Liil Yal Zut Put

²⁵Ni jji mut sul tap yaop yiip dot Yet Sut nra ddu, xip ddeat: "Mut sul! Ngop eap zheat zeal set ssep sse hnu mgaol wo zap

稣对他们说：“我曾看见撒但从天上坠落，像闪电一样。¹⁹我已经给你们权柄可以践踏蛇和蝎子，又胜过仇敌一切的能力，断没有什么能害你们。²⁰然而，不要因鬼服了你们就欢喜，要因你们的名记录在天上欢喜。”

耶稣的欢乐

²¹正当那时，耶稣被圣灵感动就欢乐，说：“父啊，天地的主，我感谢你！因为你将这些事向聪明通达人就藏起来，向婴孩就显出来。父啊，是的，因为你的美意本是如此。²²一切所有的，都是我父交付我的；除了父，没有人知道子是谁；除了子和子所愿意指示的，没有人知道父是谁。”²³耶稣转身暗暗地对门徒说：“看见你们所看见的，那眼睛就有福了。²⁴我告诉你们：从前有许多先知和君王要看你们所看的，却没有看见；要听你们所听的，却没有听见。”

好撒玛利亚人

²⁵有一个律法师起来试探耶稣，说：“夫子！我该做什么才可以承受永生？”²⁶耶

ddo let?" ²⁶Yet Sut xip bbu "Ni jji kiet ggao heat eap zheat ngea? Nap gie keap seap yuep ngeat?" ddeat hxit. ²⁷Xip ddu zap hxit: "Nap ni kaop ngeap、hngu kaop ngeap、vu kaop ngeap、nduet kaop ngeap gie Sep nap Sep Ye njo hngul, ao nyi ggeat gga put gie yaop seat njo hngul." ²⁸Yet Sut ddeat: "Nap hxit ngeap; nap tao seat zeal ze ssep sse hnu mgaol wo wop ddo." ²⁹Ao ddet caop ggaot yaop jjop wop teal Yet Sut bbu "ap su ngop ggeat gga put ngea let?" ddeat hxit. ³⁰Yet Sut ddu zap hxit: "Yet Lul Sa Len rrao ssal Yet Liil Got leat heat caop tap yaop, bbep su zzi lal deat. Xip heat xip mbu hlao hxaop, xip gie ndup pa xiil sul mu, ze xip gie li mgeat sea lo. ³¹Mu nu ndup sul tap yaop seap map ngeap mu jjop tat giel njo ssal lyip, xip mot wo hxaop, ze ve ddea njo sea lo. ³²Liil Vil put tap yaop bao lyip tat wot kea, yi ggeat seat ve ddea njo sea lo. ³³Sa Ma Liil Ya! put tap yaop ddeat dea jjop sea ggat wot kea, xip mot wo hxaop, ze ni xip jjiip, ³⁴jiiit lyip cel nyi nryp shet xip mao kea kiet gat, tie zut ggop, ze xip gie lea yaop rrea kiet nyi, hiet yiil ddea leat xip zhao fu. ³⁵Weap nyi kea, ze tvul nyit sap ja hxip sep pu bbiit: 'Nap xip zhao fu sseat xi, pii luep cha xi heat, ngop nyi zhaol gie nap sop' ddeat hxit. ³⁶Nap nduet, caop tao sea yao, nap ddeat ddal yaop set bbep su zzi lal deat put ggeat gga put ngea let? ³⁷Xip ddeat: "Xip gie shao mel ggat yaop ngea." Yet Sut ddeat: "Nap geat ggeat seat zeal map."

稣对他说：“律法上写的是什麼？你念的是怎样呢？”²⁷他回答说：“你要尽心、尽性、尽力、尽意爱主你的神；又要爱邻舍如同自己。”²⁸耶稣说：“你回答的是；你这样行，就必得永生。”²⁹那人要显明自己有理，就对耶稣说：“谁是我的邻舍呢？”³⁰耶稣回答说：“有一个人从耶路撒冷下耶利哥去，落在强盗手中。他们剥去他的衣裳，把他打个半死，就丢下他走了。³¹偶然有一个祭司从这条路下来，看见他，就从那边过去了。³²又有一个利未人来到这地方，看见他，也照样从那边过去了。³³惟有一个撒玛利亚人行路来到那里，看见他，就动了慈心，³⁴上前用油和酒倒在他的伤处，包裹好了，扶他骑上自己的牲口，带到店里去照应他。³⁵第二天，拿出二钱银子来，交给店主，说：‘你且照应他；此外所费用的，我回来必还你。’³⁶你想，这三个人哪一个是落在强盗手中的邻舍呢？”³⁷他说：“是怜悯他的。”耶稣说：“你去照样行吧。”

Ma Dal Nyi Ma Liil Yal Hxaop

³⁸Xip heat jjop sea xi taot, Yet Sut ndvea laop ggaot tap lup leat. Ma Dal ddeat mel heat nyit neal tap yaop, xip gie xi yaop hxil leat. ³⁹Xip Ma Liil Yal ddeat mel heat nyip bba tap yaop wop, xip Yet Sut jiit nyi jjop kea hxit nul. ⁴⁰Ma Dal zeal heat nvut wop ddiil, ao set ni ddao hxue lue hxao lao mu, ze ndvea jiit lyi “Sep ap, ngop nyip bba ngop ta yaop ddeat tveat gao ddaot zhao fu jiit nyip tveat ni kiet mat del ap? Xip hxit xip ggat lyip ngop lal bat.” ⁴¹Yet Sut dduat zap hxit: “Ma Dal! Ma Dal! Nap nvut kup nvup yet nyi mu nduet shu let bu; ⁴²ao ddet ne map biil heat tap ddup a rry wop ye; Ma Liil Yal seal du zut biel heat ni sop nao, wo kie ddeap map ddop ngeat.”

Kea Ddva Heat Mut Qeal

11 Yet Sut tap ggup rrao kea ddva; kea ddva ggop, ze nzaol yaot tap yaop xip bbu hxit: “Sep kea jjea Yop Hanl xip nzaol yaot mut seat kea ddva mut ngop heat dvut.” ²Yet Sut ddeat: “Nap heat kea ddva taot tao seat hxit:

‘Ngop heat mii kiet A Bba:
Na dva dva jiit nyip sy mel juel gaol ku.
Nyip mii ndiip ggat ssal lyip ku;
nyip nduet ddea gie miil rrao jjip, mii kiet rrao jjip seat ku.

³Ngop heat nyip luep heat zzu ndaop, nyip nyip gie ngop heat bbiit.

⁴Yal nryp gie ngop heat ne,
ngop heat yi ngop heat ni zzaop put kaop

访问马大与马利亚

³⁸他们走路的时候，耶稣进了一个村庄。有一个女人，名叫马大，接他到自己家里。³⁹她有一个妹子，名叫马利亚，在耶稣脚前坐着听他的道。⁴⁰马大伺候的事多，心里忙乱，就进前来，说：“主啊，我的妹子留下我一个人伺候，你不在意吗？请吩咐她来帮助我。”⁴¹耶稣回答说：“马大！马大！你为许多的事思虑烦扰；⁴²但是不可少的只有一件；马利亚已经选择那上好的福分，是不能夺去的。”

对祷告的教训

11 耶稣在一个地方祷告；祷告完了，有个门徒对他说：“求主教导我们祷告，像约翰教导他的门徒。”²耶稣说：“你们祷告的时候，要说：

‘我们在天上的父
愿人都尊你的名为圣。
愿你的国降临；
愿你的旨意行在地上，如同行在天上。

³我们日用的饮食，天天赐给我们。

⁴赦免我们的罪，
因为我们也赦免凡亏欠

ngea nryp gie xip ne.

Ngop heat ggat nra ddu lao tat put,
ngop heat gut bbiit yal ga leal hop (hluel
su mep ddu map wop).’ ”

⁵Yet Sut bao lyip hxit: “Nap heat gao ddaot ap su chaot yep tap yaop seap chu xip bbu ggat wot leat ‘Chaot yep! Ba ba sea lea gie ngop lal hlu xi, ⁶ngop chaot tap yaop jjop njo ngop bbu lyi haot, ngop tveat xip jiiit du deea map wop lo’ ddeat hxit. ⁷Caop ggaot gao ddaot rrao ddu zap hxit: ‘Ngop laop baol tap but, hxip mgaol mbot du ggol, a ngat ddiil yi ngop chaot jjea kiet yiil ggol, ngop wo yiiip dot ja nap bbiit map ddop’ ddeat. ⁸Ngop hxit nap heat dvut, chaot yep yet nyi mu yiiip dot ja xip ma bbiit ddeat jiiit nyi, xip ni rryp na keap mu kea ddao luep yet nyi mu, ze yiiip dot xip luep heat gie xip bbiit hngul. ⁹Ngop hxit nap heat dvut xi, nap heat kea ddva, ze gie nap heat bbiit; shul ze wo shul ssaop; mgaop dde ze nap heat chaot pup. ¹⁰Kea ddva heat ze wo wop; shul heat, ze wo shul ssaop; mgaop dde heat, ze xip chaot mgaop pup. ¹¹“Nap heat gao ddaot a bba zeal heat, ap su ssu ba ba luep set lao gie xip bbiit let? Ngao luep set bbii shel gie ngao mu xip bbiit let? ¹²Wa ndot luep set ndeat zil gie xip bbiit let? ¹³Nap heat map zut ddeat jiiit zut zu gie ap mel ssu bbiit wo set xi; Mii Put heat, waol rrao seat Sy Yi gie xip bbu luep heat map bbiit ap?”

Yet Sut Nyi Biip Xii Pup

¹⁴Yet Sut sup ggat maol heat caop bbu

我们的人。

不叫我们遇见试探；救我们脱离凶恶（有古卷无末句）。”

⁵耶稣又说：“你们中间谁有一个朋友半夜到他那里去，说：‘朋友！请借给我三个饼，⁶因为我有一个朋友行路，来到我这里，我没有什么给他摆上。’⁷那人在里面回答说：‘不要搅扰我，门已经关闭，孩子们也同我在床上了，我不能起来给你。’⁸我告诉你们：虽不因他是朋友起来给他，但因他情词迫切地直求，就必起来照他所需用的给他。⁹我又告诉你们：你们祈求，就给你们；寻找，就寻见；叩门，就给你们开门。¹⁰因为凡祈求的，就得着；寻找的，就寻见；叩门的，就给他开门。¹¹你们中间作父亲的，谁有儿子求饼，反给他石头呢？求鱼，反拿蛇当鱼给他呢？¹²求鸡蛋，反给他蝎子呢？¹³你们虽然不好，尚且知道拿好东西给儿女；何况天父，岂不更将圣灵给求他的人吗？”

耶稣与别西卜

¹⁴耶稣赶出一个叫人哑

tap lea naop ddeat ddao; caop bbu ddeat ddao, ze su maol dduet hxit ddeat ddao; na dva dva jiiit xip haop ngaop. ¹⁵Ao ddet gao ddaot "Xip caop bbu vu mii Biip Xii Pup deap caop bbu naop ngea" ddeat hxit heat wop xi. ¹⁶Ao nyi Yet Sut nra ddu, xip bbu mii kiet lyi heat sy hliel luep heat wop xi. ¹⁷Xip heat ni nduet xip wo set, ze xip heat bbu hxit: "Tap ggup rryl bu ggup ful, ze miil gao tveat hngul; tap yi rryl bu yil ful, ze bbop ssal hngul. ¹⁸Sa Danl rryl bbu yil ful nao, xip ggup keap sao wo gao del ddop let? Nap heat ddeat ngop Biip Xii Pup deap caop bbu naop ddeat. ¹⁹Ngop Biip Xii Pup deap caop bbu naop ddeat nao, nap heat nzaol sul caop bbu naop ggaot ap su deap ngeat xi let? Tao seat rra nao, xip heat lyip nap heat ngeap map mgeap diil hngul. ²⁰Ngop Sep Ye vu lal deap caop bbu naop, tao ze Sep Ye ggup nap heat kiet ddvot ngea. ²¹"Ka put gaop baop mbi lal lyip hot mu, yaop hxip hxal, ze xip kaop wop heat map lea map la mu gao rrao; ²²ao ddet vu lal xip kiet ndvi hlaot heat tap yaop lyip, ze xip deap heat ndeap mal mbu nyi la ssea ddea kie dea, xip kup rra ful deat. ²³Ngop mat chaop heat nao, ngop bbu ggeap ngeat; ngop chaot map geap heat nao, ful hie ngeat."

Caop Bbu Miit Jja Bao Nyi Zhaol

²⁴"Caop bbu miit jja sup kiet ddeat ddao ze yiip map wop miil ddeat rrao sea leap sea lyip mu rrao dea shul. Wo shul map ddop, ze "Ngop bao nyi zhaol ngop gao rrao ddeat

巴的鬼；鬼就出去了，哑巴就说出话来；众人都希奇。¹⁵内中却有人说：“他是靠着鬼王别西卜赶鬼。”¹⁶又有人试探耶稣，向他求从天上来的神迹。¹⁷他晓得他们的意念，便对他们说：“凡一国自相纷争，就成为荒场；凡一家自相纷争，就必败落。¹⁸若撒但自相纷争，他的国怎能站得住呢？因为你们说我是靠着别西卜赶鬼。¹⁹我若靠着别西卜赶鬼，你们的子弟赶鬼，又靠着谁呢？这样，他们就要断定你们的是非。²⁰我若靠着神的能力赶鬼，这就是神的国临到你们了。²¹壮士披挂整齐，看守自己的住宅，他所有的都平安无事；²²但有一个比他更壮的来，胜过他，就夺去他所倚靠的盔甲、兵器，又分了他的脏。²³不与我相合的，就是敌我的；不同我收聚的，就是分散的。”

污鬼返回

²⁴“污鬼离了人身，就在无水之地过来过去，寻求安歇之处；既寻不着，便说：‘我要回到我所出来的屋里去。’

ddao heat hxip leat hxe' ddeat hxit. ²⁵Gao kea ze gao ddaot teal qea ao jjal, shut zut ggop wo hxaop, ²⁶ze geat yal yaop ddet jiiit map bbu heat xiit lea xip hiet lyip, ndvea ggeat leat gao rrao, caop ggaot mep dduet, ze rrao ka jiiit bbiip ddet jiiit map bbu lo."

Ddut Rryp Heat Sop

²⁷Yet Sut dduet tao hxit xi taot, na dva dva gao ddaot mop tap yaop vu tul mu "Nyip yao heat nyi nyip bat ye heat wo yea ggol!" ddeat hxit. ²⁸Yet Sut ddeat: "Ngeap rryp, ao ddet xip jiiit wo yea ddu Sep Ye jjop kea nul ao jiiit dduet mu heat mat dde."

Sy Hliel Luep

²⁹Na dva dva nzeap zzu xi taot . Yet Sut kea pup hxit: "Cil ddu tao nrea yal heat cil ddu tap lea ngea; xip heat sy hliel luep na, Yop Nap kiet ddvot heat sy hliel ggop nao, sy hliel gie xip heat dvut ddea map wop. ³⁰Yop Nap keap seap Nyip Nyip Vip put chaot sy hliel zeal. Caop Ssu yi ggeat seat cil ddu tao rrao heat caop ddiil chaot sy hliel mu hngul. ³¹Nvut gal ggat nyip kea xi taot, hlaol tvut rrao heat vu mii mop yiip dot cil ddu tao yal diil hngul. Xip miil ddep rrao lyip, xip vu mii So Lop Mip nzu bbop dduet nul nduet. Na nyil! So Lop Mip yet jiiit map bbu heat tap yaop tao rrao. ³²Nvut gal ggat nyip kea, Nyip Nyip Vip put yiip dot cil ddu tao yal diil hngul, Nyip Nyip Vip put Yop Nap let hxit heat jjo, ze ni bao zhaol hlu lo set. Na nyil! Yop Nap yet jiiit map bbu heat tap yaop tao rrao."

²⁵到了，就看见里面打扫干净，修饰好了；²⁶便去另带了七个比自己更恶的鬼来，都进去住在那里。那人末后的景况比先前更不好了。”

真正的福

²⁷耶稣正说这话的时候，众人中间，有一个女人大声说：“怀你胎的和乳养你的有福了！”²⁸耶稣说：“是，却还不如听神之道而遵守的人有福。”

求神迹

²⁹当众人聚集的时候，耶稣开讲说：“这世代是一个邪恶的世代；他们求看神迹，除了约拿的神迹以外，再没有神迹给他们看。³⁰约拿怎样为尼尼微人成了神迹，人子也要照样为这世代的人成了神迹。³¹当审判的时候，南方的女王要起来定这世代的罪；因为她从地极而来，要听所罗门的智慧话。看哪！在这里有一人比所罗门更大。³²当审判的时候，尼尼微人要起来定这世代的罪，因为尼尼微人听了约拿所传的就悔改了。看哪！在这里有一人比约拿更大。”

Geap Bbu Ddaol Di Seat

³³“Di daol miil taot del, ao nu tveat shy zeal taop del heat map wop, kaop ngea jiiit tveat di del ddea kiet del set ndvea ggaol lyip heat ggat wo na hxao ye. ³⁴Nap na ddu nao, geap bbu kiet di ngea. nap na ddu bbop nao, geap bbu hnu leap jiiit na hxao; nap na ddu ggao nao, geap bbu hnu leap jiiit na ddue. ³⁵Ao set nap yaol mu na hngul, a laot nap gao ddaot bbop na ddue lo. ³⁶Nap geap bbu hnu leap jiiit na hxao, na ddue it rry jiiit map wop, ze di bbop nap kiet tvot seat yyip bel jiiit na hxao hngul.”

Fap Liil Sep Put Nyi Su Nja Put Gie Hxit

³⁷Ddut hxit sseat taot, Fap Liil Sep put tap yaop lyip Yet Sut cep geat xip chaot cheap cheat zzu, ze Yet Sut ndvea geat gao nyi. ³⁸Yet Sut cheap cheat zzu jiiit rrao lal map cy, ze Fap Liil Sep put xip haop ngaop. ³⁹Sep xip bbu hxit: “A taot nap heat Fap Liil Sep put se lal nyi se lal del ddea tat kie gie cy ao jjal, ao ddet nap heat ni laot sup zzu nyi nrea yal ddvep ggol. ⁴⁰Map sep hxet put ap! Tat kie zeal heat, gao ddaot yi gie jot zeal heat mat ngeap ap? ⁴¹Gao ddaot rrao heat gie kii sup bbiit nao, kaop ngea jiiit nap heat bbu kea, ze ao jjal ggol.

⁴²Nap heat Fap Liil Sep put na hlul wop ggol! Nap heat heap hxil、yinp xant, nyi vut kaop ngea ceap bbao gao ddaot tap bbaop gie ja gao chet. Mgiep teal nyi Sep Ye njo heat nvut haot map zeal lo. Tao yi nap heat

身明如灯

³³“没有人点灯放在地窖子里，或是斗底下，总是放在灯台上，使进来的人得见亮光。³⁴你眼睛就是身上的灯。你的眼睛若亮了，全身就光明；眼睛若昏花了，全身就黑暗。³⁵所以，你要省察，恐怕你里头的光或者黑暗了。³⁶若是你全身光明，毫无黑暗，就必全然光明，如同灯的明光照亮你。”

谴责法利赛人和文士

³⁷说话的时候，有一个法利赛人请耶稣同他吃饭；耶稣就进去坐席。³⁸这法利赛人看见耶稣饭前不洗手便诧异。³⁹主对他说：“如今你们法利赛人洗净杯盘的外面，你们里面却满了勒索和邪恶。⁴⁰无知的人哪，造外面的，不也造里面吗？⁴¹只要把里面的施舍给人，凡物于你们就都洁净了。

⁴²你们法利赛人有祸了！因为你们将薄荷、芸香并各样蔬菜献上十分之一，那公义和爱神的事反倒不行了。这原是你们当行的，那也是

zeal cha ngeat, nat yi map zeal map biil ngeat. ⁴³Nap heat Fap Liil Sep put na hlul wop ggol! Nap heat hiet hxip rrao nyip ddea qaop mu njo, ao nyi sup ggat qea rrao nap heat sop ddat nul njo. ⁴⁴Nap heat na hlul wop ggol! Nap heat sseat du heat vu qeap ngea, set tat kiet njo sul wo mat se seat rra.”

⁴⁵Mut sul gao ddaot tap yaop Yet Sut ddat zap, xip ddeat: “Mut sul, tao seat hxit yi ngop heat mot nyip zao tal biep ho.” ⁴⁶Yet Sut ddeat: “Nap heat ni jji mut sul yi na hlul wop ggol! Nap heat val ka heat viip gie tveat sup kiet del, yaop nao lal zhu tap baol jiiit lea map rrut. ⁴⁷Nap heat na hlul wop ggol! Nap heat jiiit set sul chaot vut qeap zil, jiiit set sul ggaot nap heat piit pii let fu ngeat. ⁴⁸Tat ddiil nyil nao, nap heat piit pii let zeal heat nvut nap heat ni jjuup mu zeal du sup dvut; xip heat jiiit set sul fu ggop ddao nap heat jiiit set sul chaot vut qeap zil du. ⁴⁹Ao set, Sep Ye nzu bbop gie (“nzu bbop gie” ao nu “heat nzu bbop”) ddeat: ‘Ngop jiiit set sul nyi zyl yaot zyl xip heat bbu leat hxe, tap ddiip xip heat let fu hop hngul, tap ddiip xip heat let gup hngul’ ddeat hxit nvut. ⁵⁰Mii zil miil zil ddet ddep, jiiit set sul na dva dva xue tveat heat yal kaop ngea jiiit, gie cil ddu tao rrao heat caop kiet ddat nul hngul; ⁵¹Yal Bep xue ddet ddep, sup let fu zaot nyi ggup gao zhy mgeat heat Sa Jat Liil Yal xue kea. Ngop ddat rryp hxit nap heat dvut, tat ddiil jiiit gie caop tat cil kiet ddat nul hngul. ⁵²Nap heat ni jji mut sul na hlul wop ggol! Nap heat set hxaop pup ddup gie kie deap, yaop ndvea gao mat leap,

不可不行的。⁴³你们法利赛人有祸了！因为你们喜爱会堂里的首位，又喜爱人在街市上问你们的安。⁴⁴你们有祸了！因为你们如同不显露的坟墓，走在上面的人并不知道。”

⁴⁵律法师中有一个回答耶稣说：“夫子！你这样说也把我们糟蹋了。”⁴⁶耶稣说：“你们律法师也有祸了！因为你们把难担的担子放在人身上，自己一个指头却不肯动。⁴⁷你们有祸了！因为你们修造先知的坟墓，那先知正是你们的祖宗所杀的。⁴⁸可见你们祖宗所做的事，你们又证明、又喜欢；因为他们杀了先知，你们修造先知的坟墓。⁴⁹所以，神用智慧曾说（“用智慧”或作“的智者”）：‘我要差遣先知和使徒到他们那里去，有的他们要杀害，有的他们要逼迫。’⁵⁰使创世以来，所流众先知血的罪，都要问在这世代的人身上；⁵¹就是从亚伯的血起，直到被杀在坛和殿中间撒迦利亚的血为止。我实在告诉你们：这都要问在这世代的人身上。⁵²你们律法师有祸了！因为你们把知识的钥匙夺了去，自己不进去，正要进去的人，你们也阻挡他们。”⁵³耶稣从那里出来，文士和法

ndvea gao leat hxe heat, nap heat yi xip gie ndeap sseat.”⁵³Yet Sut ggeat rrao ddeat ddao, su nja put nyi Fap Lil Sep put vu tul mu naop ddot nu mu hxit,⁵⁴at ssaot ssaot mu ddot nul set xip ddot lep yop nduet.

Ddeat Bbop Hxaop Njii Ggut Put Laol Sseat

12 A taot, caop zat nvu hxip nzeap zzu, rryl nya zza mu rra. Yet Sut kea pup nzaol yaot bbu jii hxit: “Nap heat Fap Lil Sep put ndea ggaot laol sseat hngul, ze ddeat bbop hxaop njii ggut ngeat.²Mbot sseat heat nvut, ddeat map ddao heat map wop; fal sseat heat nvut, sup wo map set heat map wop.³Ao set, nap heat na mat hxaop rrao hxit heat, na hxao rrao sup wo jjo hngul; hxil rrao sa rryl laop baol gat heat, hxip kiet rrao sup let jol ddeat ddao hngul.”

Jjao Ap Su Jii Cha?

⁴“Ngop chaot yep, ngop nap heat bbu hxit, geap bbu fu ggop ze tap it zeal map ddop ggaot, jjao xip heat tap jii.⁵Ngop ap su set jjao xip jii ggaot hxit nap heat dvut; fu ggop, jii gie li shu miil gat hop fel nao wop ggaot set jjao xip jii cha. Ngop ddot rryp hxit nap heat dvut, jjao xip jii hngul.⁶Ngap nrup hngu giel tvul nyit fel vut heat mat ngeap ap? Ao ddet Sep Ye jii rrao, tap giel jii gie map kie mu map zeal; ⁷nap heat hnu cea ngea ddeat jii gie yuep nvut ggol. Tap jjao, nap heat pii ddiel ngap rrup zat gea ddet jii map bbu.”

利赛人就极力地催逼他，引动他多说话，⁵⁴私下窥听，要拿他的话柄。

防备假冒为善

12 这时，有几万人聚集，甚至彼此践踏。耶稣开讲，先对门徒说：“你们要防备法利赛人的酵，就是假冒为善。²掩盖的事，没有不露出来的；隐藏的事，没有不被人知道的。³因此，你们在暗中所说的，将要在明处被人听见；在内室附耳所说的，将要在房上被人宣扬。”

应该怕谁？

⁴“我的朋友，我对你们说，那杀身体以后不能再做什么的，不要怕他们。⁵我要指示你们当怕的是谁；当怕那杀了以后又有权柄丢在地狱里的。我实在告诉你们：正要怕他。⁶五个麻雀不是卖二分银子吗？但在神面前，一个也不忘记；⁷就是你们的头发也都被数过了。不要惧怕，你们比许多麻雀还贵重。”

Hnu Cao Jiit Rrao Jiit Dup Rryp Ddeat Hxit

⁸“Ngop bao lyip hxit nap heat dvut, sup jiit rrao ngop set heat kaop ngea, Caop Ssu Sep Ye zyl sul jiit rrao yi xip set; ⁹Sup jiit rrao ngop ma set heat kaop ngea, Caop Ssu Sep Ye zyl sul jiit rrao yi xip map set. ¹⁰Ddut hxit Caop Ssu kiet jjea heat nao wo ne hop ddo xi, Sy Yi njal heat set, wo ne hop ma ddop. ¹¹Sup nap heat hiet hiet hxip, ap nzup ddeap, nyi fel nao wop put jiit leat nao, keap seap ful hxit, eap zheat ddut hxit ddeat nduet map hngul; ¹²ggeat taot kea, ze Sy Yi nap heat hxit cha heat ddut gie nap heat mut.”

Set Hxaop Map Wop Mbaop Sep Pu Gie Gao Daot

¹³Na dva dva gao ddaot tap yaop Yet Sut bbu “Mut Sul, ngop vil mu hxit xip ggat ngop chaot yil ful” ddeat hxit. ¹⁴Yet Sut ddeat: “Nap hnu caop tao, ap su ngop dul gao nyi nap heat chaot nvut gal ap nzup mu, nap heat chaot yil ful let?” ¹⁵Ao ze na dva dva bbu hxit: “Nap heat bbep ddeap yaop mu yaop hxal hngul, ni laol map geal mgeap ho hngul, caop hnu mgaol nao, hxip ddaot ddvep il nyil heat mat ngeap.” ¹⁶Ao ze mgaop daot ddea gie xip heat bbu hxit: “Mbaop sep pu tap yaop miil ddea hngup ndii wop ddil; ¹⁷yaol mu ‘Ngop zsup mop geap geap gat ddea mat wo, keap seap zeal xi let’ ddeat nduet. ¹⁸“Bao lyip nduet: ‘Ngop zsup mgao gie tva hop set ye tap zzeap zzaop hngul, ao set ngop zsup mop nyi tvul shel kaop ngea ja

在人面前承认基督

⁸“我又告诉你们：凡在人面前认我的，人子在神的使者面前也必认他；⁹在人面前不认我的，人子在神的使者面前也必不认他。¹⁰凡说话干犯人子的，还可得赦免；惟独亵渎圣灵的，总不得赦免。¹¹人带你们到会堂并官府和有权柄的人面前，不要思虑怎么分诉，说什么话；¹²因为正在那时候，圣灵要指教你们当说的话。”

无知财主的比喻

¹³众人中有一个人对耶稣说：“夫子！请你吩咐我的兄长和我分开家业。”¹⁴耶稣说：“你这个人！谁立我作你们断事的官，给你们分家业呢？”¹⁵于是对众人说：“你们要谨慎自守，免去一切的贪心，因为人的生命不在乎家道丰富。”¹⁶就用比喻对他们说：“有一个财主田产丰盛；¹⁷自己心里思想说：‘我的出产没有地方收藏，怎么办呢？’¹⁸又说：‘我要这么办：要把我的仓房拆了，另盖更大的，在那里好收藏我一切的粮食和财物。’¹⁹然后要对我的灵魂说：‘灵魂哪！你有许多

gao gat. ¹⁹Ze ngop yi hngu bbu hxit: “Yi hngu ap! Nap tvul shel zat gea gao du, zat nvu kaol shel laol, ni sop so mu zzu bbup ndao il gie map.” ²⁰Ao ddet Sep Ye xip bbu hxit: “Map sep hxit put! Hnup miip hxa nap yi hngu luep nao, nap zyl du heat gie ap su bbiit hngul let?” ²¹Yaop wo lal tvul shel zyl du, Sep Ye jiit rrao haot mbao map ddvep heat kaop ngea yi tao seat rra.”

Nduet Tap Shu

²²Yet Sut bao nzaol yaot bbu hxit: “Ao set ngop hxit nap heat dvut, hnu mgaol wo lal mu eap zheat zzu ddeat nduet shu, geap bbu wo lal eap zheat vil ddeat nduet shu map hngul. ²³Hnu mgaol nao zzu ndaop ddet map bbu, geap bbu nao mbu ddet map bbu. ²⁴Nap nduet, a jjea del yi map del. Geap yi map geap, zhel yi map wop, zzip mgao yi map wop, Sep Ye jiit xip gie hngul ddveat. Nap heat gie ddveap nga bbu daop nao keap seap seat pii ddiel xi! ²⁵Nap heat ddal yaop nduet shu, set ddvup sse ggat tap chyp wo ja jot ddop let? ²⁶Bbat biel heat nvut tao jiit nap heat wo zeal mat ddop, eap zheat yet nyi ve ddea nvut gie nduet xi let? ²⁷Nap nduet et vi ggaot; keap seap yao yiip dot, xip nvut yi map nja, kiep yi map wal. Ao ddet ngop hxit nap heat dvut, So Lop Mip mbao ddvep biel taot xip ggut ddiel heat kaop ngea, vi tao tap bu jiit map ddet xi! ²⁸Nap heat nrep ni bbat caop tat ddiil nao! Sset miil zcao heat miip neal, hnup nyip gao zcao xi, ap mgeap nyi ze li mii daol gat, Sep Ye jiit xip gie tao seat ndie

财物积存，可作多年的费用，只管安安逸逸地吃喝玩乐吧。²⁰神却对他说：‘无知的人哪！今夜必要你的灵魂；你所预备的要归谁呢？’²¹凡为自己积财，在神面前却不富足的，也是这样。”

不要忧虑

²²耶稣又对门徒说：“所以我告诉你们：不要为生命忧虑吃什么，为身体忧虑穿什么；²³因为生命胜于饮食，身体胜于衣裳。²⁴你想乌鸦：也不种，也不收，又没有仓，又没有库，神尚且养活它。你们比飞鸟是何等地贵重呢！²⁵你们哪一个能用思虑使寿数多加一刻呢（或作“使身量多加一肘呢”）？²⁶这最小的事你们尚且不能做，为什么还忧虑其余的事呢？²⁷你想百合花：怎么长起来；它也不劳苦，也不纺线。然而我告诉你们：就是所罗门极荣华的时候，他所穿戴的，还不如这花一朵呢！²⁸你们这小信的人哪！野地里的草今天还在，明天就丢在炉里，神还给它这样的装饰，何况你们呢！²⁹你们不要吃什么，喝什么，也不要挂念。³⁰这都是外邦人所求的；你们

xi, waol rrao nap heat let? ²⁹Nap heat eap zheat zzu, eap zheat ndaop ddeat tap luep, ni bba bba mu yi map hngul. ³⁰Tat ddiil jiiit ddeat bbop sul let luep ngeat. Nap heat luep hngul tat ddiil nao, nap heat a bba wo set ngeat, ³¹nap heat xip ggup a rry luep, ze tat ddiil jiiit ja jot nap heat bbiit ggol. ³²Nap heat tat ba bbat, tap jjao, nap heat A Bba ni jjuep mu ggup gie nap heat bbiit. ³³Nap heat wop heat gie vut lyip fep put dul hngul, yaop wo lal ssep sse map chut heat pii gat ddea, shel ggop ma ddop heat tvul shel zeal mii kiet du. Ggat wot nao, su vel wo keap ma ddop, bbii wo nvea map ddop heat miil ddea ngea. ³⁴Nap heat tvul shel ddal wot rrao, nap heat ni yi ddal wot rrao.”

Ni Ci Na Laop Heat Zyl Lal

³⁵“Nap heat rraol shit ddiel hngul, di yi daol chet hngul, ³⁶yaop nao zyl lal qiit keap nyip hxa rrao ggaol lyip heat sep pu hxaop seat rra. Xip gao kea mgaop dde, ze tap heap mu xip chaot mgaop pup. ³⁷Sep pu lyip ggo, zyl lal ni ci na laop mu hxaop, ze zyl lal ggaot ni sop ggea. Ngop ddut rryp hxit nap heat dvut, sep pu xip heat ggat gao nyi zzu, yaol mu rraol shit ddiel sseat jiiit lyi xip heat zhao fu hngul. ³⁸Mii kiet nyit nap nu sea nap lyip jiiit, zyl lal tao seat xip wo hxaop ze zyl lal ggaot wo yea ggol. ³⁹Hxip sep pu su vel keap taot lyip wo set nao ni ci na laop mu. Su vel ggat hxip gie ndu map tup, tao nao nap heat wo set ngeat. ⁴⁰Nap heat yi zeal du hngul, nap heat nduet gao mat keap xi taot, ze Caop

必须用这些东西，你们的父是知道的。³¹你们只要求他的国，这些东西就必加给你们了。³²你们这小群，不要惧怕，因为你们的父乐意把国赐给你们。³³你们要变卖所有的周济人，为自己预备永不坏的钱囊，用不尽的财宝在天上，就是贼不能近，虫不能蛀的地方。³⁴因为你们的财宝在哪里，你们的心也在哪里。”

警醒的仆人

³⁵“你们腰里要束上带，灯也要点着，³⁶自己好像仆人等候主人从婚姻的筵席上回来。他来到，叩门，就立刻给他开门。³⁷主人来了，看见仆人警醒，那仆人就有福了。我实在告诉你们：主人必叫他们坐席，自己束上带，进前伺候他们。³⁸或是二更天来，或是三更天来，看见仆人这样，那仆人就有福了。³⁹家主若知道贼什么时候来，就必警醒，不容贼挖透房屋，这是你们所知道的。⁴⁰你们也要预备，因为你们想不到的时候，人子就来了。”⁴¹彼得说：“主啊，

Ssu lyip ggol.”⁴¹Bii Dep ddeat: “Sep ap, mgaop daot ddea tao ngop heat mot hxit ngeat nu na dva dva mot hxit ngeat let?⁴²Sep ddeat: “Ap su ni rryp nyi jjo hxaop wop heat hxip hxal put, sep pu let zyl xip hxil rrao sup nvut tvup, taot chaop daot mu zsup mop ful xip heat bbiit heat ngea let?⁴³Sep pu lyip zyl lal tao seat zeal hxaop, ze zyl lal ggaot wo yea ggol. ⁴⁴Ngop dduet rryp hxit nap heat dvut, sep pu kaop wop heat jiit gie xip ggat nvut tvup hngul. ⁴⁵Zyl lal ggaot ni laot ‘ngop sep pu lyip ddvep hngul’ ddeat nduet, ze lal tveat zyl lal nyi zyl lal mop ndup, ao jiit zzu bbup ndaop il mu; ⁴⁶xip nduet gao mat keap heat nyi hxa, wo map set heat taot chaop, zyl lal ggaot sep pu lyip, vu tul mu xip gie ndup hngul, xip yal gie ni map rryp put seat diil hngul. ⁴⁷Zyl lal sep pu nduet ddea set, ao ddet zeal map du, gie xip ni nduet mat jol, ze zyl lal ggaot nvu mu ndup ssaop hngul; ⁴⁸wo mat set heat a rry, ndup ssao cha heat nvut zeal ggop, ne mu ndup ssao hngul. Nvu mu ddeat gie ap su bbiit, ze ap su bbu nvu mu ja; nvu mu ddeat ap su kiet del, ze ap su bbu nvu mu luep.”

Eap Zheat Yet Nyi Ful

⁴⁹“Ngop lyip nao mii daol gie li miil taot gat nduet; ddvop yip dot ggol ddeat nao, ngop ni yi gao ku heat mat ngeap ap? ⁵⁰Ngop zap cha heat cy ggup map ddvup xi, ngop ni keap seap cop let? ⁵¹Nap heat na nyil ngop lyip nao, hxip jjiil ggat rryl zut ngeat ap? Ngop hxit nap heat dvut, map ngeap, sup ggat rryl

这比喻是为我们说的呢？还是为众人呢？”⁴²主说：“谁是那忠心有见识的管家，主人派他管理家里的人，按时分粮给他们呢？”⁴³主人来到，看见仆人这样行，那仆人就有福了。⁴⁴我实在告诉你们：主人要派他管理一切所有的。⁴⁵那仆人若心里说：‘我的主人必来得迟’，就动手打仆人和使女，并且吃喝醉酒；⁴⁶在他想不到的日子，不知道的时辰，那仆人的主人要来，重重地处治他（或作“把他腰斩了”），定他和不忠心的人同罪。⁴⁷仆人知道主人的意思，却不预备，又不顺他的意思行，那仆人必多受责打；⁴⁸惟有那不知道的，做了当受责打的事，必少受责打；因为多给谁，就向谁多取；多托谁，就向谁多要。”

分裂的原因

⁴⁹“我要来把火丢在地上；倘若已经着起来，不也是我所愿意的吗？⁵⁰我有当受的洗还没有成就，我是何等的迫切呢？⁵¹你们以为我来，是叫地上太平吗？我告诉你们：不是，乃是叫人纷争。⁵²从

bu ngeat. ⁵²Hnup nyip ddot ggu, hngu yaop tap yi heat rryl bu hngul; sea yaop nyit yaop bbu bu, nyit yaop sea yaop bbu bu;

⁵³A bba ssu bbu bu, ssu a bba bbu bu; a ma ap me bbu bu, ap mel a ma bbu bu; a nyil cil qii bbu bu, cil qii a nyil bbu bu.”

Taot Chaop Gal

⁵⁴Yet Sut bao na dva dva bbu hxit: “Mii na nap heat wo hxaop ze ‘Mii tap zhal hxaop hxe’ ddeat hxit, ze ddot rryp gao njo. ⁵⁵Hlao hxi ddao ze ‘Cop hxe’ ddeat hxit, ze yi wop ggol. ⁵⁶Ddeat bbop hxaop njii ggut put ap! Mii miil mup lu gal jiiit nap heat wo set, keap sao haot taot chaop tao gal nap heat wo map set let?”

Ggup Ba Chaot Zut

⁵⁷Nap heat eap zheat yet nyi yaol mu eap zheat set jjol zzu ngeat ddeat det nra mu map mup let? ⁵⁸Nap nap nvaop heat ggeap ba chaot geat nvut gal ap nzup hxaop, jjop rrao xi ze vu lal teal gat xip chaot hxit zut hop; a laot nap mot xip mgaop ap nzup jiiit leat, ap nzup hop zyl mal bbiit, set zyl mal nap gie bao fap gea. ⁵⁹Ngop hxit nap dvut, tvul pa fel wo sop map ca jiiit, nap wo ggeat rrao ddeat ddao map ddop.”

Ni Hlu Zhaol Bao Nyi Chup Ci

13 Ggeat taot xi, ze sup Bii Lat Dot Jat Liil Liil put xue ggat xip heat heal

今以后，一家五个人将要纷争：三个人和两个人相争，两个人和三个人相争；

⁵³父亲和儿子相争，儿子和父亲相争；母亲和女儿相争，女儿和母亲相争；婆婆和媳妇相争，媳妇和婆婆相争。”

分辨时候

⁵⁴耶稣又对众人说：“你们看见西边起了云彩，就说：‘要下一阵雨’；果然就有。⁵⁵起了南风，就说：‘将要燥热’；也就有了。⁵⁶假冒为善的人哪！你们知道分辨天地的气色，怎么不知道分辨这时候呢？”

同对头和解

⁵⁷“你们又为何不自己审量，什么是合理的呢？⁵⁸你同告你的对头去见官，还在路上，务要尽力地和他了结；恐怕他拉你到官面前，官交付差役，差役把你下在监里。⁵⁹我告诉你，若有半文钱没有还清，你断不能从那里出来。”

悔改或灭亡

13 正当那时，有人将彼拉多使加利利人的血

ddea hxao heat nvut, hxit Yet Sut dvut. ²Yet Sut ddeat: "Nap heat na nyil Jat Liil Liil put tat ddiil yal Jat Liil Liil put kaop ngea nvut map bbu set hiel tao heat ssaop ngeat ap? ³Ngop hxit nap heat dvut, map ngeat! Nap heat ni hlu zhaol map bao nao, gie tao seat chup ci hop hngul! ⁴Ap weat Xiit Lop Yal hxip bao lo, hnu cao ceap hxil yaop ssi xiil hol, nap heat na nyil caop ggat ddiil yal Yet Lul Sa Len rrao kaop ngea jiit nvut map bbu ap? ⁵Ngop hxit nap heat dvut, map ngeap ngeat! Nap heat ni hlu zhaol map bao nao, kaop ngea jiit gie tao seat chup ci hop hngul."

Mop Map Ddiel Heat Map Vi Mop Si

⁶Ao ze mgaop daot ddea gie hxit: "Hnu cao tap yaop map vi mop si tap zzel del hxaop ddao ggup gat. Xip si jiit lyi mop shul, ao ddet wo shul map ddop, ⁷ze ggup hxal sul bbu: 'Na nyil! Ngop tao sea kaol map vi mop si tao qii lyi mop shul, haot wo shul mat ddop. Xip gie tao hop gga! Tveat gao zao miil zhanp eap zheat zeal let? ⁸Ggup hxal sul ddeat: "Sep ap, chyp kaol zyl xi, ngop ggat xip ggeat gga mii miit ndu hop, qii tveat gao gat; ⁹mep dduat mop ddiel nao tao seat ngea. Map ddiel set xip gie tao hop bao.' "

Sop No Nyip Gaop Bil Nyit Neal Mgup Mgup

¹⁰Sop no nyip heat tap nyip, Yet Sut hiet hxip rrao sup mut. ¹¹Caop bbu let bu heat nyit neal tap yaop, ceap hxil kaol nop ho, rraol ggup it rry jiit wo mgiep du map ddop. ¹²Yet Sut wo hxaop, ze xip kul lyip xip bbu

搀杂在他们祭物中事，告诉耶稣。²耶稣说：“你们以为这些加利利人比众加利利人更有罪，所以受这害吗？³我告诉你们，不是的！你们若不悔改，都要如此灭亡！⁴从前西罗亚楼倒塌了，压死十八个人；你们以为那些人比一切住在耶路撒冷的人更有罪吗？⁵我告诉你们，不是的！你们若不悔改，都要如此灭亡！”

不结果的无花果树

⁶于是用比喻说：“一个人有一棵无花果树，栽在葡萄园里。他来到树前找果子，却找不着，⁷就对管园的说：“看哪！我这三年来，来到这无花果树前找果子，竟找不着。把它砍了吧，何必白白占地土呢！”⁸管园的说：“主啊，今日且留着，等我周围掘开土，加上粪；⁹以后若结果子便罢，不然，再把它砍了。”

安息日治驼背的妇人

¹⁰安息日，耶稣在会堂里教训人。¹¹有一个女人被鬼附着，病了十八年，腰弯得一点直不起来。¹²耶稣看见，便叫过她来，对她说：“女人，你

hxit: "Nyt neal, nap nop tao leal hop ggol!" ddeat. ¹³Ao ze lal nyt pap gie xip kiet ssi; xip tap heap mu rraol mgiep yiip dot, ze dvaop ssea gie Sep Ye bbiit. ¹⁴Hiet hxip hxal put Yet Sut ni ggeap no nyip rrao nop mgaop yet nyi, ze ni qiit qii mu na dva dva bbu hxit: "Qaol nyip nao nvut mu cha keap, qaol nyip tat nao lyip nop mgup biil, ao ddet sop no nyip rrao nao map biil." ¹⁵Sep hxit: "Ddeat bbop hxaop njii ggut put ap! Nap heat mep met yaop jiiit sop no nyip rrao hlaop leat kiet nyue nyi liit mu tveat geat yiip map daop ngeat ap? ¹⁶Ao jiiit mop tao Yal Bep Lat Han gal qii ngea, caop bbu let ceap hxil kaol ndea kiet hol, nap ddeat sop no nyip rrao xip chaot tveat hop cha map keap ap?" ¹⁷Yet Sut tao seat hxit set xip ggeap ba jiiit map syt lo; na dva dva jiiit xip zeal heat dvaop ssea nvut kaop ngea yet nyi mu, ze ni jjupe lo.

Vut Jol Shut Nyi Ndea Mgaop Daot Ddea

¹⁸Yet Sut ddeat: "Sep Ye ggup eap zheat seat rra? Ngop ggat eap zheat ja xip daot let? ¹⁹Vut jol shut tap maol seat rra, sup let ja geat del ggup gat, yao ye si seat, ze mii kiet ddveap nga jiiit lyip xip gal kiet yiil." ²⁰Bao lyip hxit: "Ngop eap zheat ja Sep Ye ggup bbu daot let? ²¹Ndea mu nyt neal let dzaal miip sea dea gat set tap ga ggat jiiit ddao taot kao."

Vu Mgaop

²²Yet Sut Yet Lul Sa Len leat, xip gao njo heat lup nyi laop ggao kaop ngea rrao sup

脱离这病了！"¹³ 于是用两只手按着她，她立刻直起腰来，就归荣耀与神。¹⁴ 管会堂的因为耶稣在安息日治病，就气忿忿地对众人说：“有六日应当做工；那六日之内可以来求医，在安息日却不可。”¹⁵ 主说：“假冒为善的人哪！难道你们各人在安息日不解开槽上的牛驴，牵去饮吗？”¹⁶ 况且这女人本是亚伯拉罕的后裔，被撒但捆绑了这十八年，不当在安息日解开她的绑吗？”¹⁷ 耶稣说这话，他的敌人都惭愧了；众人因他所行一切荣耀的事，就都欢喜了。

芥菜种与酵的比喻

¹⁸ 耶稣说：“神的国好像什么？我拿什么来比较呢？¹⁹ 好像一粒芥菜种，有人拿去种在园子里，长大成树，天上的飞鸟宿在它的枝上。”²⁰ 又说：“我拿什么来比神的国呢？²¹ 好比面酵，有妇人拿来藏在三斗面里，直等全团都发起来。”

窄门

²² 耶稣往耶路撒冷去，在所经过的各城各乡教训人。

mut, ²³tap yaop lyip xip ddu nul: “Sep ap, wo gut heat hnu caop ne ne?” ddea hxit, ²⁴Yet Sut na dva dva bbu hxit: “Nap heat vu teal gat vu mgaop ndvea hngul. Ngop hxit nap heat dvut, mep ddu caop kup nvup ndvea gao leat nduet jiiit wo leap map ddop. ²⁵Hxip sep pu ggat yiip dot mgaop mbot taot kea nao, nap heat mgaop kea hxil mgaop dde: ‘Sep ap, ngop heat chaot mgaop pup’ ddea hxit jiiit. Xip ddu zap hxit: “Ngop nap heat map set, nap heat ddal wot lyi ngeat ngop wo mat se!” ²⁶Ggeat taot nap heat nao ‘Ngop heat nyip jiiit rrao zzu nvut、ndaop nvut, nyip yi ngop heat qea rrao sup mut nvut’, ddeat hxit hngul. ²⁷Xip nao ‘Ngop hxit nap heat dvut, nap heat ddal wot lyi ngeat ngop wo mat se, nap heat yal tveat tat ddiil kaop ngea, ngop bbu rrao deat ddao gga!’ ddeat hxit hngul. ²⁸Nap heat nao Yal Bep Lat Han、Yii Sa、Ya Gop nyi jiiit set sul na dva dva jiiit Sep Ye ggup rrao hxaop hngul, ao ddet nap heat nao gie naop li ddeat bbop gat, ggeat rrao kea hxap rrep yil mu weap hngul. ²⁹Hnu caop fiit tvut、hxaop tvut、hlaol tvut、kiil tvut rrao lyip Sep Ye ggup nyi zzu hxe. ³⁰Mep ddu rrao heat nao jiiit rrao hngul, jiiit rrao heat nao mep ddu rrao hngul a rry ye.”

Yet Lul Sa Len Wo Lal Ni Shu

³¹Ggeat taot xi, ze Fal Liil Sel put it rry lyip Yep Sut bbu hxit: “Tat wot rrao ddeat ddao a map! Xiit Liip nyip gie fu nduet ngeat.” ³²Yet Sut ddeat: “Nap heat geat hxit ddea ggaot dvut, hxit: ‘Hnup nyip、ap mgeap

²³ 有一个人问他说：“主啊！得救的人少吗？”²⁴ 耶稣对众人说：“你们要努力进窄门。我告诉你们：将来有许多人想要进去，却是不能。²⁵ 及至家主起来关了门，你们站在外面叩门，说：‘主啊，给我们开门！’他就回答说：‘我不认识你们，不晓得你们是哪里来的！’²⁶ 那时，你们要说：‘我们在你面前吃过、喝过，你也在我们的街上教训过人。’²⁷ 他要说：‘我告诉你们，我不晓得你们是哪里来的。你们这一切作恶的人，离开我去吧！’²⁸ 你们要看见亚伯拉罕、以撒、雅各和众先知都在神的国里，你们却被赶到外面，在那里必要哀哭切齿了。²⁹ 从东、从西、从南、从北将有人来，在神的国里坐席。³⁰ 只是有在后的，将要在前；有在前的，将要在后。”

为耶路撒冷悲哀

³¹ 正当那时，有几个法利赛人来对耶稣说：“离开这里去吧，因为希律想要杀你。”³² 耶稣说：“你们去告诉那个狐狸说：‘今天、明天我赶鬼

nyi ngop caop bbu naop, sea nyip ze ngop nvut ggup ddvup ggol' ddeat hxit. ³³Tao seat rra ddet, hnup nyip、ap mgeap nyi cea nyip jiiit ngop nao jiiit leat sea hngul; jiiit set sul Yet Lul Sa Len ggeat gga rrao hnu mgaol mgeap nao map biil ngeat. ³⁴Yet Lul Sa Len ap! Yet Lul Sa Len ap! Nap tie tie jiiit set sul gie fu hop, lao gie zyl nap tat wot lyi put ndup xiil hot. Ngop kup nvup ye mu wap mop wa ssu nzeap xip ddup juet gat seat nap ap mel ssu nzeap rryl bbu lyi ku, ao ddet nap ggeat seat map ku. ³⁵Na nyil! Nap hea hxip gie gao ddveat mu zyl du nap heat bbiit. Ngop hxit nap heat dvut, hnup nyip ddut ggu, ngop mot nap heat wo map hxaop du, nap heat ddeat: 'Sep mel ddu dul sseat lyip heat nao, qaop chet cha ngeat' ddeat hxit taot kea.' "

Yiip Ddaol Ssaop Heat Hnu Cao Mgup Zut

14 Sop no nyip heat tap nyip, Yet Sut Fap Liil Sep put ap nzup tap yaop hxil leat cheap cheat zzu, ze xip heat at ssaot ssaot mu geat xip na. ²Yiip ddaol ssaop heat tap yaop xip jiiit rrao. ³Yet Sut mut sul nyi Fap Liil Sep put bbu hxit: "Sop no nyip rrao nop mgup, biil nu map biil?" ⁴Ao ddet xip heat ddut map hxit. Yet Sut caop ggaot gie mgup zut, ze xip ggat sea lo; ⁵ao ze xip heat bbu hxit: "Nap heat gao ddaot ap su liit mu nu nyue, ni ggeap no nyip rrao bbep yiip ddu leat set tap heap mu xip gie mgaop ddeat mat gap let?" ⁶Ddut tao xip heat wo bao map ddop.

治病，第三天我的事就成全了。³³虽然这样，今天、明天、后天我必须前行；因为先知在耶路撒冷之外丧命是不能的。³⁴耶路撒冷啊！耶路撒冷啊！你常杀害先知，又用石头打死那奉差遣到你这里来的人。我多次愿意聚集你的儿女，好像母鸡把小鸡聚集在翅膀底下，只是你们不愿意。³⁵看哪！你们的家成为荒场留给你们。我告诉你们：从今以后，你们不得再见我，直等到你们说：‘奉主名来的，是应当称颂的。’”

治好患水臃的人

14 安息日，耶稣到一个法利赛人的首领家里去吃饭，他们就窥探他。²在他面前有一个患水臃的人。³耶稣对律师法和法利赛人说：“安息日治病，可以不可以？”⁴他们却不言语。耶稣就治好那人，叫他走了；⁵便对他们说：“你们中间谁有驴或有牛在安息日掉在井里，不立时拉它上来呢？”⁶他们不能对答这话。

Su Vet Nyi Hxip Se Mut Heat

⁷Yet Sut na gat cep lyi heat su vet jiit jiit rrao heat nyip ddea jiit seal nyip, ze mgaop daot ddea gie xip heat bbu hxit: ⁸“Nap mot sup let cep geat qiit keap nyip hxa mgal nao, nyip ddea jiit rrao heat tap nyip. A laot tap lea zha nap ddet map bbu heat, xip let cep lyi, ⁹nap heat cep ggaot jiit lyi nap heat bbu: ‘Nap cel nyip ddea gie bet tat yaop ggat nyip’ ddeat hxit, ze nap heat map syt sy mu zhaol nyip ddea mep dduat leat lo. ¹⁰Nap heat sup let cep taot, ze mep dduat nyip ddea nyi set nap heat cep sul ggat nap heat bbu ‘Chaot yep, nyip gga lyi nyip’ ddeat hxit, ggeat taot, ze nap rryl chaot zzu sul jiit rrao tvut na wop ggol. ¹¹Yaol mu qaop mu heat nao gie tveat qaop ne hngul; yaol mu qaop ne heat nao gie du qaop mu hngul.”

¹²Yet Sut bao xip cep heat bbu hxit: “Nap cheat nu cheap zeal du nao, chaot yep, vil nyip, ggeap ggea nyi hxip ggeat hxip gga mbao put tap cep, a laot xip yi nap cep, ze hxe bao nap zap ho. ¹³Nap su vet ssal ddea zeal nao, fep heat, tap yal ddiel heat, tvu bi heat, na jiii heat ddeat cep, ze nap wo yea ggol! ¹⁴Xip heat nao tap dduat jiit ja nap hxe bao ddea mat wo. Ni mgiep put ddveat bao lyip taot, hxe bao nap wo zap hngul.”

Su Vet Ssal Ddea Ye Heat Mgaop Daot Ddea Hxit

¹⁵Rryl bbu nyi put dduat tao jjo, ze Yet Sut bbu: “Sep ggup rrao cheap cheat zzu heat

对客人和主人的教导

⁷耶稣见所请的客拣择首位，就用比喻对他们说：⁸“你被人请去赴婚姻的筵席，不要坐在首位上，恐怕有比你尊贵的客被他请来；⁹那请你们的人前来对你说：‘让座给这一位吧。’你就羞羞惭惭地退到末位上去了。¹⁰你被请的时候，就去坐在末位上，好叫那请你的人来对你说：‘朋友，请上座。’那时，你在同席的人面前就有光彩了。¹¹因为凡自高的，必降为卑；自卑的，必升为高。”

¹²耶稣又对请他的人说：“你摆设午饭或晚饭，不要请你的朋友、弟兄、亲属和富足的邻舍，恐怕他们也请你，你就得了报答。¹³你摆设筵席，倒要请那贫穷的、残废的、瘸腿的、瞎眼的，你就有福了！¹⁴因为他们没有什么可报答你。到义人复活的时候，你要得着报答。”

大筵席的比喻

¹⁵同席的有一人听见这话，就对耶稣说：“在神国里

wo yea ggol!" ddeat hxit. ¹⁶Yet Sut xip bbu hxit: "Caop tap yaop su vet ssal ddea ye tap lea zeal du, Su vet zat gea cep ggol. ¹⁷Zzu ddil taot kea, zyl lal zyl geat su vet bbu: 'Lyip ddil ggol! Eap zheat jiit zeal du ggol' ddeat hxit. ¹⁸Na dva dva rryl seat mu viip let. Jiit ggat lea ddeat: 'Ngop miil tap dvap vep ho, geat tap heap na nyil hngul, nap ngop ggat leap ma hngul gga.' ¹⁹Bao tap yaop ddeat: 'Ngop nyue hngu zzeap vep ho, geat tap heap shynduet, nap ngop ggat leap ma hngul gga.' ²⁰Bao tap yaop ddeat: 'Ngop qiit keap lyi a rry xi, set ngop wo leap ma ddop.' ²¹Zyl lal ggaot nyi zhaol, nvut tao gie hxit sep pu dvut. Hxip sep pu ni qiit mu zyl lal bbu hxit: 'Jol mu ddeat leat, qea ddet hlii leap leat fep put、tap yal ddiel heat、na jijii heat、tvu bi heat hiet lyip.' ²²Zyl lal ddeat: 'Sep ap, nyip hxit seat zeal ggol, ao jiit nyip ddea ggut wop xi.' ²³Sep pu zyl lal bbu hxit: 'Nap ddeat ddao jjop nyi chao qii chao kut leat, sup gie gup lyip ngop hxip nyip ddvep ho. ²⁴Ngop hxit nap heat dvut, jiit bbiit cep lyi heat caop ddiil, ngop zzu ddea xip wo shynt heat tap yaop map wop.' "

Nzaol Yaot Zeal Pii

²⁵Caop zat gea mot Yet Sut chaot sea. Xip zhaol nyi zhaol xip heat bbu hxit: ²⁶"Sup ngop bbu tat wo lyi, ngop gie yaop put mu、qiit、ap mel ssu、vil nyip、mop neal nyi yaop hnu mgaol njo ddet map bbu mu map njo heat, ze ngop nzaol yaot zeal mat ddop. ²⁷Yaop cea shal gal bbiit ngop dduat mat mgal

吃饭的有福了！"¹⁶ 耶稣对他说：“有一人摆设大筵席，请了许多客。¹⁷ 到了坐席的时候，打发仆人去对所请的人说：‘请来吧！样样都齐备了。’¹⁸ 众人一口同声地推辞。头一个说：‘我买了一块地，必须去看看。请你准我辞了。’¹⁹ 又有一个说：‘我买了五对牛，要去试一试。请你准我辞了。’²⁰ 又有一个说：‘我才娶了妻，所以不能去。’²¹ 那仆人回来，把这事都告诉了主人。家主就动怒，对仆人说：‘快出去，到城里大街小巷，领那贫穷的、残废的、瞎眼的、瘸腿的来。’²² 仆人说：‘主啊，你所吩咐的已经办了，还有空座。’²³ 主人对仆人说：‘你出去到路上和篱笆那里，勉强人进来，坐满我的屋子。’²⁴ 我告诉你们：先前所请的人，没有一个得尝我的筵席。”

做门徒的代价

²⁵ 有极多的人和耶稣同行。他转过来对他们说：²⁶“人到我这里来，若不爱我胜过爱自己的父母、妻子、儿女、弟兄、姐妹和自己的性命，就不能作我的门徒（“爱我胜过爱”原文作“恨”）；²⁷ 凡不背着自己十字

heat, yi ngop nzaol yaot zeal map ddop.
²⁸Nap heat ap su hxip tap zzea zcao, jiiit gao nyi pii map zha mu, wo zcao yiip dot ddop nu map ddop let? ²⁹A laot cheap qii zeal du set zeal taol mat ddop, ze xip mot wo hxaop heat let yep, ³⁰seat ddeat: "Caop tao nvut bbiip ggo haot nvut kea sut map ddop." ³¹Ao nu vu mii tap hxip ja ddeat ddao ve ddea vu mii bbu zhal ndup, jiiit gao nyi nduet zut, set mal tap hxip ja geat ndup mal nyit hxip hiet lyip xip bbu ndup ggaot lal leat heat mat ngeap ap? ³²Ndup xip lal mat leap nao, ggeap ba miil vu lyi xi taot, ze zyl sul zyl geat xip bbu rryl zut hxit dvu luep. ³³Tao seat rra, nap heat ap su kaop ngea, kaop wop gie li gao map mgeat nao, ngop nzaol yaot zeal map ddop."

Qiil Map Wop Heat Cu

³⁴"Cu nao zut ngeat; cu qiil map wop lo nao, eap zheat ja gat set xip ggat chaop bao let? ³⁵Gie miil gat nu gie qii ddaot bol, jiiit map biil, gie li ddeat bbop gat hop hngul. Laop baol wop nul biil heat, ze nul cha keap."

Jjop Yal Hxaop Qie Gao Daot

15 Pii geap put na dva dva nyi caop yal kaop ngea jiiit Yet Sut ggeat gga rrao xip jjop kea hxit nul nduet. ²Fap Liil Sep put nyi su nja put at ssaot ssaot mu rryl bbu: "Caop tao caop yal xi, ao nyi xip heat chaot cheap cheat zzu" ddeat hxeap.

³Yet Sut mgaop daot ddea gie hxit:

架跟从我的，也不能作我的门徒。²⁸你们哪一个要盖一座楼，不先坐下算计花费，能盖成不能呢？²⁹恐怕安了地基，不能成功，看见的人都笑话他，³⁰说：“这个人开了工，却不能完工。”³¹或是一个王出去和别的王打仗，岂不先坐下酌量，能用一万兵去敌那领二万兵来攻打他的吗？³²若是不能，就趁敌人还远的时候，派使者去求和息的条款。³³这样，你们无论什么人，若不撇下一切所有的，就不能作我的门徒。”

失味的盐

³⁴盐本是好的，盐若失了味，可用什么叫它再咸呢？³⁵或用在田里，或堆在粪里，都不合适，只好丢在外面。有耳可听的，就应当听。”

迷羊的比喻

15 众税吏和罪人都挨近耶稣，要听他讲道。
²法利赛人和文士私下议论说：“这个人接待罪人，又同他们吃饭。”

³耶稣就用比喻说：“你

⁴“Nap heat gao ddaot, ap su hxaop tap hngu lea wop, tap lea nvit ga set, tao jue cea jue lea gie tveat pup nyeat mii mgeat, geat nvit ga ggat lea shul ddu wo shul taot kea heat mat ngeap ap? ⁵Wo shul, ze ni jjuep jjuep mu gie lal bbop kiet val bao ggaol lyip; ⁶Chaot yep nyi ggeat gga put cep lyi, ze xip heat bbu ‘Ngop nvit gat heat hxaop wo shul ggol, nap heat ngop chaot tap jjol mu ni jjuep map!’ ddeat hxit. ⁷Ngop hxit nap heat dvut, caop yal tap yaop ni hlu zhaol bao, mii kiet rrao yi tao seat xip yet nyi mu ni jjuep ddu ni hlu zhaol bao map hngul heat ni mgiep put jue cea jue yaop ddet jiiit map bbu.”

Tvup Cy Nvit Ga Heat Mgaop Daot Ddea Hxit

⁸Ao nyi nyit neal tap yaop tvul ceap gaol wop, tap gaol nvit ga lo nao, di daol gat, hxip teal qea, zut zu mu shul ddu wo shul taot kea heat mat ngeap ap? ⁹Wo shul ze chaot yep nyi hxip ggeat hxip gga put cep lyi. Xip heat bbu ‘ngop nvit ga heat tvul ggat gaol wo shul ggol, nap heat ngop chaot tap jjol mu xip jjuep map’ ddeat hxit. ¹⁰Ngop hxit nap heat dvut: “Caop yal tap yaop ni hlu zhaol bao, Sep Ye zyl sul jiiit rrao yi tao seat xip yet nyi mu ni jjuep hngul.”

Ggiel Ssu Qie Gao Daot

¹¹Yet Sut bao lyip hxit: “Caop tap yaop ssu nyit yaop wop; ¹²Ssu bbat ggaot a bba bbu ‘A bba, nyip kea jjea ngop bbiit cha heat hngup ndii gie ful ngop bbiit’ ddeat hxit, ze

们中间，谁有一百只羊失去一只，不把这九十九只撇在旷野，去找那失去的羊，直到找着呢？⁵找着了，就欢欢喜喜地扛在肩上，回到家里；⁶就请朋友邻舍来，对他们说：‘我失去的羊已经找着了，你们和我一同欢喜吧。’我告诉你们：一个罪人悔改，在天上也要这样为他欢喜，较比为九十九个不用悔改的义人，欢喜更大。”

失钱的比喻

⁸“或是一个妇人有一十块钱，若失落一块，岂不点上灯，打扫屋子，细细地找，直到找着吗？⁹找着了，就请朋友邻舍来，对他们说：‘我失落的那块钱已经找着了，你们和我一同欢喜吧。’¹⁰我告诉你们：一个罪人悔改，在神的使者面前，也是这样为他欢喜。”

浪子的比喻

¹¹耶稣又说：“一个人有两个儿子；¹²小儿子对父亲说：‘父亲，请你把我应得的家业分给我。’他父亲就把产

xip a bba hngup ndii gie ful xip bbiit. ¹³Kup nvup nyi map laol xi ze ssu bbat xip kaop wo geap shup lyi, sea miil vu dda lo. Xip ggeat rrao taot map bbaop, tvup cy geap. ¹⁴Xip kaop wo jiit yiip bel she ggol, ao nyi ggat wot weap hxep na ssaop ze fep lo. ¹⁵Ao ze geat ggaot miil ddea put tap yaop deap; caop ggaot xip gie zyl miil leat val hlaol. ¹⁶Xip val let zzu heat nao gao ggaot ja lyip waol bu ndie nduet, jiit ja xip bbiit sul map wop. ¹⁷Xip nduet nyi zhaol, ze 'Ngop a bba zyl lal kup nvup wop, zsup mop ddvep nri mu rra, ngop haot gie tat wot rrao xip ggat waol hxi xiil hot ap? ¹⁸Ngop yiip dot, ngop a bba bbu leat, xip bbu 'A bba, mii mot ngop qea ssaop, nyip mot yi ngop qea ssaop ho; ¹⁹hnup nyip ddut ggu, ngop gie nyip ssu ngea ddeat kul map nzel, nyip ngop gie zyl lal tap yaop seat na map' ddeat hxit. ²⁰Ao ze yiip dot sea xip a bba bbu leat lo. "Zat vup jot xi, ze xip a bba wo hxaop, jjiip ni xip hlea ze tep geat xip lep bbep da sseat, map nu mu xip gie dvaop. ²¹"Ssu ddeat: 'A bba, mii mot ngop qea ssaop, nyip mot yi ngop qea ssaop ho; hnup nyip ddut ggu, ngop gie nyip ssu ngea ddeat kul map nzel.' ²²Ao ddet a bba zyl lal bbu hxit: 'Zut biil heat mbu die ja lyip, jol mu gie xip fil; lal yaot ja xip lal zhu kiet diel, qit ndie ja xip qiil kiet diel; ²³lep gu cul ggaot gie sep lyip fu, a xit heat rryl chaot ni jjuep mu zzu ndaop; ²⁴ngop ssu tao nao, xiil ggop ddveat bao lyip, nvit ga wo shu heat ngea' ddeat, ze xip heat jiit ni sop lo.

²⁵Ggeat taot, ssu ye miil rrao xi. Xip lyip

业分给他们。¹³过了不多几日，小儿子就把他一切所有的都收拾起来，往远方去了。在那里任意放荡，浪费资财。¹⁴既耗尽了一切所有的，又遇着那地方大遭饥荒，就穷苦起来。¹⁵于是去投靠那地方的一个人，那人打发他到田里去放猪。¹⁶他恨不得拿猪所吃的豆荚充饥，也没有人给他。¹⁷他醒悟过来，就说：'我父亲有多少的雇工，口粮有余，我倒在这里饿死吗？¹⁸我要起来，到我父亲那里去，向他说：父亲！我得罪了天，又得罪了你；¹⁹从今以后，我不配称为你的儿子，把我当作一个雇工吧。'²⁰于是起来，往他父亲那里去。相离还远，他父亲看见，就动了慈心，跑去抱着他的颈项，连连与他亲脸。²¹儿子说：'父亲！我得罪了天，又得罪了你；从今以后，我不配称为你的儿子。'²²父亲却吩咐仆人说：'把那上好的袍子快拿出来给他穿；把戒指戴在他指头上，把鞋穿在他脚上；²³把那肥牛犊牵来宰了，我们可以吃喝快乐；²⁴因为我这个儿子是死而复活，失而又得的。'他们就快乐起来。

²⁵那时，大儿子正在田

hxip bbu kaop vup map jot, qo zil qo zaol bi tvi mu heat qo jjo, ²⁶Ze zyl lal tap yaop kul lyip, eap zheat nvut ngea dduat nul. ²⁷Zyl lal ddeat: 'Nyip nyip bba lyip ggol! Nyip a bba xip nop map wop njao map wop mu ggaol lyip yet nyi set, lep gu cul xip fu hol.' ²⁸Ssu ye ni qiit set ndvea gao leat map rruat; xip bba ddeat ddao xip kea. ²⁹Xip xip bba bbu hxit: 'Ngop tao nvut kaol nyip zhao fu, tap ssep jiit nyip qa mba mu map nvut, nyip chil jiit tap gie fu ngop ggat ngop chaot yep chao tap jjol mu ni sop map zeal. ³⁰Nyip ssu tao geap bbu vut mop chaot nyip hngup ndii yiip bel kie ndaop ho haot, nyip xip yet nyi mu lep gu cul jiit gie ful hop.' ³¹A bba xip bbu hxit: 'Ssu ap! Nap tie tie ngop chaot rraop, ngop kaop wop heat jiit nap ddaot ngea; ³²Nap nyip bba tao nao xiil ggop ddeat bao lyip, nvit ga wo shul heat ngea, ao set a xit heat jiit ni jjue rraop so hngul.' "

Ni Map Mgiep Hxip Hxal Put Gie Gao Daot

16 Yet Sut bao nzaol yaot bbu hxit: "Mbao sep pu hxip hxal put tap yaop, sup xip sep pu bbu leat xip sep pu shel geap ddeat nvaop. ²Sep xip kul lyip, xip bbu hxit: 'Nap nvut tat ddiil ngop wo jjo nao ngop ni kaop seap nduet? Nap hxal heat gie zha zut ngop dvut, nap nao bao lyip ngop hxip hxal put zeal map biil ggol.' ³Hxip hxal put ggaot ni ddaot 'Sep pu ngop naop, ngop ggat bao lyip hxip hxal put map zeal, mep dduat ngop eap zheat zeal let? Miil ndu let vu map wop, zsup luep let map syt. ⁴Eap zheat zeal

里。他回来离家不远，听见作乐跳舞的声音，²⁶便叫过一个仆人来，问是什么事。²⁷仆人说：‘你兄弟来了，你父亲因为得他无灾无病地回来，把肥牛犊宰了。’²⁸大儿子却生气，不肯进去；²⁹他父亲就出来劝他。他对父亲说：‘我服侍你这多年，从来没有违背过你的命，你并没有给我一只山羊羔，叫我和朋友一同快乐。³⁰但你这个儿子和娼妓吞尽了你的产业，他一来了，你倒为他宰了肥牛犊。’³¹父亲对他说：‘儿啊！你常和我同在，我一切所有的都是你的，³²只是你这个兄弟是死而复活，失而又得的，所以我们理当欢喜快乐。’”

不义管家的比喻

16 耶稣又对门徒说：“有一个财主的管家，别人向他主人告他浪费主人的财物。²主人叫他来，对他说：‘我听见你这事怎么样呢？把你所经管的交代明白，因你不能再作我的管家。’³那管家心里说：‘主人辞我，不用我再作管家，我将来做什么？锄地呢？无力；讨饭呢？怕羞。’⁴我知道怎么行，好叫人在我不作管家之后，接我到

set sup ggat ngop hxip hxal put map zeal ddu ddu, ngop gie xi xip heat hxil leat ngop wo set' ddeat nduet. ⁵Ao ze xip sep pu nryp bbi heat, gie tap yaop tap yaop mu kul lyip. Jiit ggat yaop ddu nul: 'Nap ngop sep pu nryp kup nvup bbiip?' ⁶Xip ddeat: 'Cel tap hngup zao.' "Hxip hxal put ddeat: 'Nap nryp su ja lyip, jol mu gao nyi, gie ngu cea ggao del.' ⁷"Bao tap yaop ddu nul: 'Nap kup nvup bbiip?' "Xip ddeat: 'Shaol mu tap hngup lu.' "Hxip hxal put ddeat: 'Nap nryp su ja lyip, hxil ceap ggao del' ⁸Ao ze sep pu ni map mgiep heat hxip hxal put tao nvut zeal ni yi ddeat gie kea chet; cil ddu tao ssu, hxip jiii nvut kiet rrao nao, ni yi ddu bbop ssu ddet jiit map bbu. ⁹Ngop bao lyip hxit nap heat dvut, map mgiep heat tvul shel ggaot deap chaot yep mgaop hngul. Tvul shel zeal ddea map wop taot kea, ze xip heat nap gie xi ssep sse gao rrao heat hxaop cheat leat.

¹⁰Caop bbat biel heat nvut kiet rrao ni nryp, ze ye nvut kiet rrao yi ni nryp, bbat biel heat nvut kiet rrao ni map mgie nao, ye nvut kiet rrao yi ni map mgiep. ¹¹Nap heat map mgiep heat tvul shel kiet rrao ni map nryp nao, ap su geat ngeap rry heat tvul shel gie jao nap heat lal gat let? ¹²Nap heat sup kup rra kiet rrao ni map nryp nao, ap su nap heat kup rra gie nap heat bbiit xi let? ¹³Zyl lal tap yaop sep pu nyit yaop zhao fu map biil; Tap yaop shaol nat yaop njo mu mat ngeap ze tap yaop lyii nat yaop laop ngeat. Nap heat tap rraol bao lyi Sep Ye zhao fu, tap rraol bao lyip Ma Menp zhao fu mu map ddil."

他们家里去。¹⁵于是把欠他主人债的，一个一个地叫了来，问头一个说：‘你欠我主人多少？’¹⁶他说：‘一百篓油（每篓约五十斤）。’管家说：‘拿你的帐，快坐下，写五十。’又问一个说：‘你欠多少？’他说：‘一百石麦子。’管家说：‘拿你的帐，写八十。’¹⁸主人就夸奖这不义的管家做事聪明；因为今世之子，在世事之上，较比光明之子更加聪明。⁹我又告诉你们：要借着那不义的钱财结交朋友，到了钱财无用的时候，他们可以接你们到永存的帐幕里去。

¹⁰人在最小的事上忠心，在大事上也忠心；在最小的事上不义，在大事上也不义。¹¹倘若你们在不义的钱财上不忠心，谁还把那真实的钱财托付你们呢？¹²倘若你们在别人的东西上不忠心，谁还把你们自己的东西给你们呢？¹³一个仆人不能侍奉两个主；不是恶这个爱那个，就是重这个轻那个。你们不能又侍奉神，又侍奉玛门。”

Ni Jjii Nyi Sep Ye Ggup

¹⁴Fal Lil Sel put nao ni tvul shel kiet du ngeat, ddu tao kaop ngea xip heat jjo, ze zhyl yet mu Yet Sut nyil. ¹⁵Yet Sut xip heat bbu hxit: "Nap heat nao sup jiit rrao yaol gie mgiep mu diil ngeat, nap heat nduet heat nao Sep Ye wo set ggol; caop let gie tap lea zha mu na heat nao, Sep Ye let gie ni kii mu na ngeat. ¹⁶Ni jjii nyi jiit set sul nao Yop Hanl kea gao tut, ggeat taot ddet ddep ze Sep Ye ggup sop qo hxit ddeat ddao ggol, ap su jiit vu teal ndvea gao leat nduet. ¹⁷Mii miil mgeap ho ddeat jiit lep ddu ni jjii kiet tap nap, tap bbo mgeap ho ddet map bbu. ¹⁸Qiit bil teal keap bao heat, ze yiil nrea tveat ngeat, sup let naop ho heat qiit ggaot keap heat, yi yiil nrea tveat ngeat."

Mbao Sep Pu Nyi Lat Sa Lul

¹⁹"Mbao sep pu tap yaop, mbu miit miil wea nyi mop cel pop mbu vil, nyip nyip zzu bbup ndaop il mu. ²⁰Bao zzu luep put tap yaop, Lat Sa Lul ddeat mel, geap bbu hnu leap jiit bbao mo ddao, sup let tveat mbao sep pu mgaop kea nyi, ²¹mbao sep pu zzu tea kiet bbep ssal lyip heat bi ddu gie waol hxi ndeap nduet; ao jiit qii lyip xip bbao mo lil. ²²"Mep ddu zzu luep ggaot xiil lo, mii zyl sul let hiet geat tveat Yal Bep Lat Han maop kut nyi. Mbao sep pu yi xiil lo, ao jiit eat ggol. ²³Xip hngu miil rrao nop njaol put, hnu dul yiip dot Yal Bep Lat Han, ao nyi Lat Sa Lul xip maop kut krao miil vu vu mu wo hxaop, ²⁴ze

律法和神的国

¹⁴ 法利赛人是贪爱钱财的，他们听见这一切话，就嗤笑耶稣。¹⁵ 耶稣对他们说：“你们是在人面前自称为义的，你们的心，神却知道；因为人所尊贵的，是神看为可憎恶的。¹⁶ 律法和先知到约翰为止，从此神国的福音传开了，人人努力要进去。¹⁷ 天地废去较比律法的一点一画落空还容易。¹⁸ 凡休妻另娶的，就是犯奸淫；娶被休之妻的，也是犯奸淫。”

财主和拉撒路

¹⁹ 有一个财主，穿着紫色袍和细麻布衣服，天天奢华宴乐。²⁰ 又有一个讨饭的，名叫拉撒路，浑身生疮，被人放在财主门口，²¹ 要得财主桌子上掉下来的零碎充饥；并且狗来舔他的疮。²² 后来那讨饭的死了，被天使带去放在亚伯拉罕的怀里。财主也死了，并且埋葬了。²³ 他在阴间受痛苦，举目远远地望见亚伯拉罕，又望见拉撒路在他怀里，²⁴ 就喊着说：“我祖亚伯拉罕哪！可怜我吧！打发拉撒路

kul sseat mu 'Ngop piit pii Yal Bep Lat Han ap! Ngop shao mel gga! Lat Sa Lul zyl lyip, lal zhu hnu mgut gie yiip it rry di ngop hlul hnu neat tvop, ngop mii daol me hlaot gao ddaot nao nop biel.' ²⁵Yal Bep Lat Han ddeat 'Ssu ap, nap tap heap nduet nyi zhaol nap rraop taot rraop so tvop nvut, Lat Sa Lul yi shu ddu gao put nvut, a taot xip tat wot ku dvep, haot nap shu ddu gao put. ²⁶Tao seat map rrap ddeat jiit, nap nyi ngop gao lao ddaot, jao ddu mot let ndeap sseat, set sup tat pap rrao nap heat nat pap leat nduet jiit wo leap ma ddo; nat pap rrao njop ngop heat tat pap lyi yi wo lyip ma ddo ngeat.' ²⁷Mbao sep pu ddeat: "Ngop piit pii ap! Tao seat rra heat nao, nyip cel Lat Sa Lul zyl ngop a bba tea bbu leat; ²⁸ngop vil nyip hngu yao wop xi, xip ggat geat xip heat bbu jjo hxaop hxit, a laot xip heat yi shu miil tat wot lyi lo.' ²⁹"Yal Bep Lat Han ddeat: 'Xip heat Maot Xiit nyi jiit set sul ddut nul biil', ³⁰Xip ddeat: 'Ngop piit pii Yal Bep Lat Han ap! Map ngeap ngeat, xiil rrao ddveat bao lyip heat tap yaop, xip heat bbu ggat wot leat nao, xip heat ni hlu zhaol bao hngul.' ³¹"Yal Bep Lat Han ddeat: 'Maot Xiit nyi jiit set sul ddut jiit map nul nao, xiil rrao ddveat bao lyip heat tap yaop, xip heat xip kea map nul.' "

Yet Sut Mut Qeal Heal

17 Yet Sut bao nzaol yaot bbu hxit: "Sup bal fal tvea heat nvut nao wo ne map ddo ngeat; ao ddet sup ba fal tvea ggaot na hlul wop ggol. ²Tao nao zhaol laot

来,用指尖蘸点水,凉凉我的舌头,因为我在这火焰里,极其痛苦。²⁵亚伯拉罕说:“儿啊,你该回想你生前享过福,拉撒路也受过苦,如今他在这里得安慰,你倒受痛苦。²⁶不但这样,并且在你我之间,有深渊限定,以致人要从这边过到你们那边是不能的;要从那边过到我们这边也是不能的。²⁷财主说:‘我祖啊!既是这样,求你打发拉撒路到我父家去;’²⁸因为我还有五个弟兄,他可以对他们作见证,免得他们也来到这痛苦的地方。²⁹亚伯拉罕说:‘他们有摩西和先知的話可以听从。³⁰他说:‘我祖亚伯拉罕哪!不是的,若有一个从死里复活的,到他们那里去的,他们必要悔改。³¹亚伯拉罕说:‘若不听从摩西和先知的話,就是有一个从死里复活的话,他们也是不听从。’”

耶稣的教导

17 耶稣又对门徒说:“绊倒人的事是免不了的;但那绊倒人的有祸了。²就是把磨石拴在这人的颈

gie nil caop tao lep bbep kiet chet, li heap mop gat ddeat jiiit ssu bbat tao gao ddaot tap yaop ggat fal ddvea ddet map bbu. ³Nap heat bbep ddeap hngul! Nap vil nyip nap kiet qea, ze gie kea sseat; xip nduet nyi zhaol, ze gie xip rat. ⁴Xip tap nyip xiit yep nap kiet qea, xiit yep bao nyi zhao 'Ngop nduet nyi zhaol lo' ddeat jiiit nyi nap gie xip rat hngul. ⁵Zyl yaot Sep bbu hxit: "Sep kea jjea nrep ni ja jot ngop heat bbiit." ⁶Sep ddeat: "Nap heat nrep ni vut jol shut tap maol yet seat wop, ze zhup et tat zze bbu 'nap zhi yiip dot heap leat gao zcao' ddeat hxit jiiit, xip yi nap heat dduat nul hngul. ⁷Nap heat ap su zyl lal miil viip nu hxaop hlaol, miil rrao ggaol lyip, ze xip bbu: 'Nap jol mu lyip gao nyi zzu' ddeat hxit let? ⁸Xip bbu 'Nap ngop chaot cheap zeal du, rraol shit ddiel sseat ngop zhao fu; ngop ggat zzu ndaop ggol set nap zzu ndaop biil ye' ddeat map hxit ap? ⁹Zyl lal xip hxit seat geat zeal jiiit, sep pu xip bbop yip xi ap? ¹⁰Tao seat rra nao, nap heat hxit du heat kaop ngea zeal ggop, jiiit 'Ngop heat nao zeal ddea mat wo heat zyl lal ngea, kaop zeal heat jiiit ful ngop heat ggat zeal hngul heat ngea' ddeat a rry hxit cha keap.' "

Lit Put Ceap Yao Mgup Zut

¹¹Yet Sut vel Yet Lul Sa Len leat, Sa Ma Liil Ya nyi Jat Liil Liil njo. ¹²Ndvea laop ggaol tap ggup leat, lit put ceap yao, sea xip bbu tat pap lyi. Miil vu vu mu gao hxil, ¹³vu tul mu "Yet Sut, mut sul, tap heap ngop heat shao mel gga!" ddeat hxit. ¹⁴Yet Sut wo hxaop, ze

项上, 丢在海里, 还强如他把这小孩子中的一个绊倒了。³你们要谨慎! 若是你的弟兄得罪你, 就劝戒他; 他若懊悔, 就饶恕他。⁴倘若他一天七次得罪你, 又七次回转, 说: '我懊悔了', 你总要饶恕他。"⁵使徒对主说: "求主加增我们的信心。"⁶主说: "你们若有信心像一粒芥菜种, 就是对这棵桑树说: '你要拔起根来, 栽在海里', 它也必听从你们。⁷你们谁有仆人耕地或是放羊, 从田里回来, 就对他讲: '你快来坐下吃饭'呢? ⁸岂不对他说: '你给我预备晚饭, 束上带子伺候我; 等我吃喝完了, 你才可以吃喝'吗? ⁹仆人照所吩咐的去做, 主人还谢谢他吗? ¹⁰这样, 你们做完了一切所吩咐的, 只当说: '我们是无用的仆人, 所做的本是我们应分做的。'"

治好十个麻风病人

¹¹耶稣往耶路撒冷去, 经过撒玛利亚和加利利。¹²进入一个村子, 有十个长大麻风的迎面而来, 远远地站着, ¹³高声说: "耶稣, 夫子, 可怜我们吧!" ¹⁴耶稣看见, 就对

xip heat bbu "Nap heat geat geap bbu gie mu nu ndup sul ggat na nyil," ddeat hxit. Xip heat leap xi taot, ze ao jjal lo. ¹⁵Gao ddaot tap yaop yaop zut lo, wo hxaop ngeap, ze nyi zhaol qo ye mu dvaop ssea gie Sep Ye bbiit, ¹⁶ao nyi Yet Sut jiiit jue xip qaop chet. Caop tao Sa Ma Liil Ya! put ngea. ¹⁷Yet Sut ddeat: "Ao jjal lo heat ceap yao mat ngeap ap? Ggeat jue yao ddal wot dda lo?" ¹⁸Ddeat bbop put tao ggop, ze ve yiit nyi zhaol dvaop ssea gie Sep Ye bbiit heat map wop ap?" ¹⁹Ao ze caop ggaot bbu "Yiip dot, seap map! Nap nrep ni nap gut ggol" ddeat hxit.

Sep Ye Lup Ggup Ssal Lyip

²⁰Fal Liil Sel put ddeat: "Sep Ye ggup keap taot gao kea?" ddeat dduat nul, Yet Sut dduat zap hxit: "Sep Ye ggup gao kea nao, na ddu wo hxaop ddo heat mat ngeap. ²¹Hnu cao yi 'Na nyil! Tat wot rrao', 'Na nyil! Nat wot rrao' ddeat hxit map ddil; Sep Ye ggup nao, nap heat ni laot rrao ye. ²²Xip bao nzaol yaot bbu hxit: "Nyip hxa gao kea hxe, nap heat nao Caop Ssu nyip hxa tap nyip wo map hxaop lo jii, ao ddet nap heat wo hxaop ma ddop. ²³Sup nap heat bbu hxit: "Na nyil! Tat wot rrao', 'Na nyil! Nat wot rrao' ddeat hxit hxe. Nap heat ddeat tap ddao, ao nyi xip heat dduat tap mgal. ²⁴Caop Ssu xip ssal lyip heat nyip hxa nao, hliel zhat seat mii tat pap rrao wop ndveal, ze ddaol mii gat pap tvot. ²⁵Ao ddet shu ddu zat gea jiiit rrao xip kiet ddvot, ao nyi cil ddu tao let li mgeat hngul.

²⁶Nop Ya! nyip hxa keap seap rra, Caop

他们说：“你们去，把身体给祭司察看。”他们去的时候就洁净了。¹⁵内中有一个见自己已经好了，就回来大声归荣耀与神，¹⁶又俯伏在耶稣脚前感谢他。这人是撒玛利亚人。¹⁷耶稣说：“洁净了的不是十个人吗？那九个在哪里呢？”¹⁸除了这外族人，再没有别人回来归荣耀与神吗？”¹⁹就对那人说：“起来，走吧！你的信救了你了。”

神国的降临

²⁰法利赛人问：“神的国几时来到？”耶稣回答说：“神的国来到，不是眼所能见的。²¹人也不得说：‘看哪！在这里’，‘看哪！在那里’；因为神的国就在你们心里（‘心里’或作‘中间’）。²²他又对门徒说：“日子将到，你们巴不得看见人子的一个日子，却不得看见。²³人将要对你们说：‘看哪！在那里’，‘看哪！在这里’，你们不要出去，也不要跟随他们。²⁴因为人子在他降临的日子，好像闪电从天这边一闪，直照到天那边。²⁵只是他必须先受许多苦，又被这世代弃绝。

²⁶挪亚的日子怎样，人子

Ssu nyip hxa yi keap seap rra hngul; ²⁷ggeat taot, sup zzu yi zzu ndaop yi ndaop, qiit yi qiit keap yi keap, Nop Yal ndvea hxiip hliil leat ggat nyip kea, ddu jjo ggii yiip zaop hxa lyip ze xip heat kaop ngea jiit xip hxet hol. ²⁸Ao nyi Lop Dep nyip hxa seat, sup zzu yi zzu ndaop yi ndaop, vep yi vep vut yi vut, del yi del zzaa yi zzaa. ²⁹Lop Dep So Dot Ma rrao ddeat ddao ggat nyip kea, mii daol nyi liup huanp mii kiet rrao ssal lyip, ze xip heat kaop ngea gie chea hop. ³⁰Caop Ssu ddeat ddao heat nyip hxa yi tap seat rra hngul. ³¹Ggat nyip kea taot, sup hxiip kiet rrao, kup rra hxil mgeat yi ssal lyip tap ja; miil rrao heat yi ggaaol tat lyip. ³²Nap heat Lop Dep qiit gie tap heap kie sseat hngul. ³³Yaop hnu mgaol gie baop sseat nduet heat kaop ngea, jiit hnu mgaol mgeap ho hngul; hnu mgaol mgeap ho kaop ngea, jiit hnu mgaol gie gut ddeat hop hngul. ³⁴Ngop nap heat bbu hxit: Ggat hxa kea, nyit yaop jjea kiet rrao nao, tap yao xi deap, tap yaop li mgeat hngul. ³⁵Nyit neal nyit yao lao vu nao, tap yao xi deap, tap yaop li mgeat hngul (hluel su kiet tat wot: ³⁶Nyit yaop miil rrao nao, tap yaop xi deap, tap yaop li mgeat" ddeat hxit)."

³⁷Nzaol yaot ddeat: "Sep a! Nvut tao ddal wot ddvot let?" Yet Sut ddeat: "Maol ddal wot mgeat nao, dval yi ddal wot rrao nzeap."

Met Chu Mop Nyi Ap Nzup Gie Gao Daot

18 Yet Sut mgaop daot ddea tap lea zeal set sup ggat tie tie kea ddva, ni chil map biil nduet. ²Seat ddeat: "Ap nzup tap yaop lup tap ggup rrao, jjao Sep Ye map

的日子也要怎样；²⁷那时候的人又吃又喝，又娶又嫁，到挪亚进方舟的那日，洪水就来，把他们全都灭了。²⁸又好像罗得的日子；人又吃又喝，又买又卖，又耕种又盖造。²⁹到罗得出所多玛的那日，就有火与硫磺从天上降下来，把他们全都灭了。³⁰人子显现的日子也要这样。³¹当那日，人在房上，器具在屋里，不要下来拿；人在田里，也不要回家。³²你们要回想罗得的妻子。³³凡想要保全生命的，必丧掉生命；凡丧掉生命的，必救活生命。³⁴我对你们说：当那一夜，两个人在一个床上；要取去一个，撇下一个。³⁵两个女人一同推磨；要取去一个，撇下一个。(有古卷在此有：³⁶两个人在田里；要取去一个，撇下一个。)"³⁷门徒说：“主啊！在哪里有这事呢？”耶稣说：“尸首在哪里，鹰也必聚在哪里。”

寡妇和官的比喻

18 耶稣设一个比喻，是要人常常祷告，不可灰心。²说：“某城里有一个官，不惧怕神，也不尊重世人。

jiip, hxip jjii hnu cao yi hxao map laol. ³Lup ggat wot met chu mop tap yaop, tie tie xip bbu lyi, hxit: 'Ngop ggeap ba tap yaop wop, nyip kea jjea geat ngop chaot nvut gal map!' ddeat. ⁴Zat nvu nyip laol jiit xip map rrut, mep dduet ze ni laot: 'Ngop nao Sep Ye yi ngop map jjao, hxip jjii hnu cao yi hxao map laol, ⁵ao ddet met chu mop tao ngop laop baol but, ze ngop xip chaot nvut gal map, a laot xip tie tie lyip ngop kiet shi lo!' " ddeat nduet. ⁶Sep ddeat: "Ni map mgiep ap nzu hxit heat dduet tao nap heat wo jjo. ⁷Sep Ye let seal gao ssaot heat hnu cao nyip nyip seap seap mu xip kul, xip xip heat dduet gie ni shel tveat ddeat jiit, mep dduet xip heat chaot nvut map gal ap? ⁸Ngop hxit nap heat dvut, jol mu xip heat chaot nvut gal hngul xi. Ao ddet Caop Ssu lyip tao, nrep ni wop heat hxip jjii hnu cao gao put ddop ddo xi let?"

Fap Liil Sep Put Nyi Pii Geap Put Gie Gao Daot

⁹Yet Sut yaop gie ni mgiep put mu na, sup gie na mat gap ggaot chaot mgaop daot ddea tap lea tut, ¹⁰Seat ddeat: "Caop nyit yaop sy hxip mot leat kea ddva; tap yaop Fap Liil Sep put ngea, tap yaop pii geap put ngea. ¹¹Fap Liil Sep put gao hxil, yaop hxit yaop mba mu 'Sep Ye ap, ngop nyip qaop chet, ngop sup seat sup zzu, ni map mgiep, mii jjue yiil nrea zeal mu map rrap, pii geap put tao yi mat sea. ¹²Ngop tap nraop rrao zzup nyit yep mgaop, ngop kaop wo heat jiit ceap bbao gao ddaot tap bbaop gie ja ddeat

³那城里有个寡妇，常到他那里，说：‘我有一个对头，求你给我伸冤。’⁴他多日不准。后来心里说：‘我虽不惧怕神，也不尊重世人，⁵只因这寡妇烦扰我，我就给她伸冤吧，免得她常来缠磨我！’⁶主说：“你们听这不义之官所说的话。⁷神的选民昼夜呼吁他，他纵然为他们忍了多时，岂不终久给他们伸冤吗？⁸我告诉你们：要快地给他们伸冤了。然而人子来的时候，遇得见世上有信德吗？”

法利赛人和税吏的比喻

⁹耶稣向那些仗着自己是义人，藐视别人的，设一个比喻，¹⁰说：“有两个人上殿里去祷告；一个是法利赛人，一个是税吏。¹¹法利赛人站着，自言自语地祷告说：‘神啊，我感谢你，我不像别人勒索、不义、奸淫，也不像这个税吏。¹²我一个礼拜禁食两次，凡我所得的，都捐上十分之一。’¹³那税吏远远地站着，连举目望天也不敢，只捶着胸

ddao'. ddeat hxit. ¹³"Pii geap put ggaot miil vu vu mu gao hxil, na dul mii lyi na jiit map geal, da dde ddu 'Sep Ye ap, hxe pup tap heap ngop caop yal tao shao mel gga!' ddeat hxit ye. ¹⁴"Ngop hxit nap heat dvut, caop tao ggaol leat nao, gie mgiep ddu caop ggaot ddet jiit map bbu mu zha lo; yaol mu qaop mu heat kaop ngea nao, gie tveat qaop ne hngul; yaol mu qao ne heat nao, gie du qaop mu hngul."

A Ngat Wo Lal Yeap

¹⁵Sup a ngat da lyip Yet Sut hxaop, xip ggat xip heat gie sy nduet; nzaol yaot wo hxaop, ze caop ggat ddiil gie hlul. ¹⁶Ao ddet Yet Sut xip heat kul lyip, hxit: "A ngat tveat ngop bbu tat wot lyi, xip heat gie ndeap tap sseat; Sep Ye ggup rrao heat nao tao seat rra heat caop ngea. ¹⁷Ngop ddut rryp hxit nap heat dvut, Sep Ye ggup zap nduet heat kaop ngea, a ngat seat map rrap nao, wo ndvea leap ma ddop" ddeat hxit.

Bbop Ap Nzup

¹⁸Ap nzup tap yaop Yet Sut ddut nul: "Gga heat mut sul, ngop eap zheat nvut zeal set ssep sse hnu mgaol wo zap ddo?" ddeat, ¹⁹Yet Sut xip bbu hxit: "Nap eap zheat yet nyi ngop gie gga ddeat kul? Sep Ye tap yaop ggop nao, gga heat map wop ggol. ²⁰Sep daop zha nao nap wo set ngeat: Yiil nrea tveat map biil, sup fu map biil, sup que map biil, ddut jjiit ddea del map biil, put hxao mop laol mu cha.' ²¹Caop ggaot ddeat: "Tat

说：‘神啊，开恩可怜我这个罪人！’¹⁴我告诉你们：这人回家去，比那人倒算为义了；因为凡自高的，必降为卑；自卑的，必升为高。”

为小孩子祝福

¹⁵有人抱着自己的婴孩来见耶稣，要他摸他们；门徒看见就责备那些人。¹⁶耶稣却叫他们来，说：“让小孩子到我这里来，不要禁止他们；因为在神国的，正是这样的人。¹⁷我实在告诉你们：凡要承受神国的，若不像小孩子，断不能进去。”

富有的官

¹⁸有一个官问耶稣说：“善良的夫子，我该做什么事才可以承受永生？”¹⁹耶稣对他说：“你为什么称我是善良的？除了神一位之外，再没有善良的。²⁰诫命你是晓得的：‘不可奸淫，不可杀人，不可偷盗，不可作假见证，当孝敬父母。’”²¹那人说：“这一切我从小都遵守了。”²²耶稣

ddiil jiiit ngop bbat taot, ze zeal ggol.”²² Yet Sut wo jjo, ze hxit: “Nap tap ddup ne xi, nap wo kaop ngea gie vut lyip ful fep put bbiit, ze mii kiet rrao heat tvul shel wop hngul, ao jiiit nap lyip ngop dduat mgal hngul xi.”²³ Dduat tao xip wo jjo, xip mbao ddvep biel nao, ao set nduet shu biel.²⁴ Yet Sut na xip nyil, ze hxit: “Tvul shel wop put ndvea Sep Ye ggup leat nao, keap seap ka ao!”²⁵ Sset mu lep shel yil naot bbip ndvea jiiit lep ddu mbao sep pu ndvea Sep Ye ggup leat ddet map bbu xi le!” ddeat hxit.²⁶ Wo jjo heat caop ddiil ddeat: “Tao seat rra heat ap sut set wo gut ddop let?”²⁷ Yet Sut ddeat: “Caop bbu rrao map ddop heat nvut, Sep Ye bbu kea nao ddop ngeat.”²⁸ Bii Dep ddeat: “Na nyil! Ngop heat yaop kaop wop heat jiiit li mgeat nyip dduat mgal ggol.”²⁹ Yet Sut ddeat: “Ngop dduat rryp hxit nap heat dvut, caop Sep Ye ggup yet nyi mu hxip, ao nu qiit, vil nyip, put mu, ap mel ssu li mgeat heat,³⁰ cil ddu tao rrao hngup bbop map wop, lyip cil rrao ssep sse hnu mgaol map wop heat map wop.”

Yet Sut Dii Xiit Yep Xip Xiil Nyi Ddveat Bao Lyip Hxit Jiiit Du

³¹ Yet Sut nzaol yaot ceap nyit yaop hiet sseat, xip heat bbu hxit: “Na nyil! A xit heat dda Yet Lul Sa Len leat, jiiit set sul ggao du heat nvut kaop ngea jiiit Caop Ssu kiet rrao ggup ddvup hngul.³² Xip mot sup let hop ddeat bbop sul bbiit, xip heat xip gie nja dva, xip gie ku tvup, diit diit xip tvut kiet heat,³³ ao jiiit xip gie ndveal ndup, xip gie fu hop

听见了，就说：“你还缺少一件：要变卖你一切所有的，分给穷人，就必有财宝在天上；你还要来跟从我。”²³ 他听见这话，就甚忧愁，因为他很富足。²⁴ 耶稣看见他，就说：“有钱财的人进神的国是何等的难哪！²⁵ 骆驼穿过针的眼，比财主进神的国还容易呢！”²⁶ 听见的人说：“这样，谁能得救呢？”²⁷ 耶稣说：“在人所不能的事，在神却能。”²⁸ 彼得得说：“看哪！我们已经撒下自己所有的跟从你了。”²⁹ 耶稣说：“我实在告诉你们：人为神的国撒下房屋，或是妻子、弟兄、父母、儿女，³⁰ 没有在今世不得百倍，在来世不得永生的。”

耶稣第三次预言他的死和复活

³¹ 耶稣带着十二个门徒，对他们说：“看哪！我们上耶路撒冷去，先知所写的一切事都要成就在人子身上。³² 他将要被交给外邦人，他们要戏弄他，凌辱他，吐唾沫在他脸上，³³ 并要鞭打他，杀害他；第三日他要复活。”³⁴ 这些事

hxe; dii sea nyip xip ddveat bao lyip hxe.”
³⁴Nvut tat ddiil nzaol yaot tap ddup jiit map set, eap zheat tea nao sseat du ngeat, hxit heat eap zheat ngea xip heat wo mat se.

Yet Liil Got Rrao Na Jjii Wo Hxaop

³⁵Yet Sut Yet Liil Got kea hxe taot, na jjii tap yao jjop pap nyi cheap cheat luep.
³⁶Caop zat gea gao njo wo sap ngea, ze eap zheat nvut ngea ddut nul. ³⁷Xip heat Nap Sa Lep put Yet Sut gao njo ngea ddeat hxit xip dvut. ³⁸Ze xip kul sseat mu: “Dal Vil ssu hlii Yet Sut ap, tap heap ngop shao mel map!” ddeat hxit. ³⁹Jiit rrao sea heat xip gie hlul, xip ggat qo ddao map biil; ao ddet xip waol rrao mu hxit: “Dal Vil ssu hlul, tap heap ngop shao mel map!” ddeat kul. ⁴⁰Yet Sut gao hxil, ddut fiip gat xip hiet lyip, yaop bbu kea ze xip ddut nul: ⁴¹“Ngop ggat nap wo lal eap zheat zeal nduet?” Xip ddeat: “Sep ap, ngop wo na ddop nduet.” ⁴²Yet Sut ddeat: “Nap na ddop gie! Nap nrep ni nap gut ggol.” ⁴³Na jjii tap heap mu wo hxaop, ze Yet Sut ddut mgal, jjo tap giel she chaop jiit dvaop ssea gie Sep Ye bbiit. Na dva dva nvut tao hxaop, yi gao chaot Sep Ye qaop chet.

Pii Geap Put Sa Gat

19 Yet Sut ndvea Yet Liil Got kea, gao njo taot, ²Sa Gat ddeat mel heat tap yaop, pii geap put mot zeal, mbao sep pu tap yaop ngea. ³Xip Yet Sut keap seap rra heat caop ngea tap heap na nyil nduet, caop nvu nyi xip geap bbu qaop ne set wo na map

门徒一样也不懂得，意思乃是隐藏的，他们不晓得所说的是什么。

耶利哥的盲巧得看见

³⁵ 耶稣将近耶利哥的时候，有一个盲人坐在路旁讨饭。³⁶ 听见许多人经过，就问是什么事。³⁷ 他们告诉他，是拿撒勒人耶稣经过。³⁸ 他就呼叫说：“大卫的子孙耶稣啊，可怜我吧！”³⁹ 在前头走的人就责备他，不许他作声；他却越发喊叫说：“大卫的子孙，可怜我吧！”⁴⁰ 耶稣站住，吩咐把他领过来。到了跟前，就问他：“⁴¹ 你要我为你做什么？”他说：“主啊，我要能看见。”⁴² 耶稣说：“你可以看见！你的信救了你了。”⁴³ 盲人立刻看见了，就跟随耶稣，一路归荣耀与神。众人看见这事，也赞美神。

税吏撒该

19 耶稣进了耶利哥，正经过的时候，² 有一个人名叫撒该，作税吏长，是个财主。³ 他要看看耶稣是怎样的人；只因人多，他的身量又矮，所以不得看见，⁴ 就跑到

ddop. ⁴Ao ze xip tep jiiit ggea leat, dda zhup et kiet leat Yet Sut na nduet, Yet Sut ggat wot njo hngul set. ⁵Yet Sut ggat wot kea, hnu du yiiip dot wop na, ze xip bbu hxit: “Sa Gat, jol ssal lyip, hnup nyip ngop nap hxil rrao hngul.” ⁶Ze xip jol mu ssal lyip ni jjuep jjue mu Yet Sut gie xi xip hxil leat. ⁷Na dva dva wo hxaop, kaop ngea jiiit ssal rrao “Xip geat caop yal hxil leat gao rrao heat” ddeat rryl hxeap. ⁸Sa Gat gao hxil mu Yet Sut bbu hxit: “Sep ap, ngop wop heat tap pap gie fep put bbiit; ap su mot ngop chea, ze hlii bbop gie xip sop.” ⁹Yet Sut ddeat: “Hnup nyip gut hxe tat yi hxil kea ggea, xip yi Yal Bep Lat Han ssu hlii ngea. ¹⁰Caop Ssu lyip nao nvit ga heat hnu caop yet nyi mu ngeat.”

Tvul Tap Hngup Lyip Gie Gao Daot

¹¹Na dva dva dduat tat ddiil jjo xi taot, Yet Sut Yet Lul Sa Len kea hxe yet nyi, ao nyi xip heat jiiit Sep Ye ggup ddeat ddao hxe ddeat nduet, ze bao mgaop daot ddea tap lea tut hxit: ¹²“Mbao put tap yaop miil vu leat, lup ggup luep nyi zhaol hxe; ¹³ze xip zyl lal ceap yao xip kul lyip, tvul tap hngup lyip jao xip heat bbiit, hxit: “Nap heat geat vep lal zeal ngop nyi zhaol taot kea” ddeat. ¹⁴Yaop ggup rrao put haot xip shaol, ze zyl sul zyl xip dduat mgal, hxit: ‘Ngop heat caop tao ggat ngop heat vu mii zeal map ku’ ddeat. ¹⁵Xip ggup zap ggaol lyip, ze dduat fiip geat tvul zap zyl lal ggat ddiil kul lyip, xip heat vep lal zeal kup nvup seat wo shul dduat nul nduet. ¹⁶Jiit tap yaop lyip, ze hxit: ‘Sep pu ap, nyip tvul ceap

前头，爬上桑树，要看耶稣，因为耶稣必从那里经过。⁵耶稣到了那里，抬头一看，对他说：“撒该，快下来！今天我必住在你家里。”⁶他就急忙下来，欢欢喜喜地接待耶稣。⁷众人看见，都私下议论说：“他竟到罪人家里去住宿。”⁸撒该站着对主说：“主啊，我把所有的一半给穷人；我若讹诈了谁，就还他四倍。”⁹耶稣说：“今天救恩到了这家，因为他也是亚伯拉罕的子孙。”¹⁰人子来，为要寻找、拯救失丧的人。”

十锭银的比喻

¹¹众人正在听见这些话的时候，耶稣因为将近耶路撒冷，又因他们以为神的国快要显出来，就另设一个比喻，说：¹²“有一个贵胄往远方去，要得国回来；¹³便叫了他的十个仆人来，交给他们十锭银子（‘锭’原文作‘弥拿’，一‘弥拿’约银十两），说：‘你们去做生意，直等我回来。’¹⁴他本国的人却恨他，打发使者随后去，说：‘我们不愿意这个人作我们的王。’¹⁵他既得国回来，就吩咐叫那领银子的仆人来，要知道他们做生意赚了多少钱。¹⁶头一个上来，说：‘主啊！

lyip, ngop tap hngup lyi wo shul ggol', ddeat hxit. ¹⁷Sep pu ddeat: 'Biil, gga zyl lal, nap bbat biel heat nvut kiet rrao ni rryp wo nao, fel nao wop lup ceap lea hxal biil.' ¹⁸Dii nyit yaop lyip, ze hxit: 'Sep pu ap, nyip tvul ceap lyip ngop hngu ceap lyip wo shul ggol' ddeat. ¹⁹Sep pu hxit: 'Nap yi lup hngu lea hxal biil' ddeat. ²⁰Tap yao zhaol bao lyip, hxit: 'Sep pu ap, na nyil, nyip tvul ceap lyip tao rrao, ngop xip gie lal qea pao gat tie du. ²¹Ngop jjao nyip jii, nyip yal ga put ngea set; tveat mat du heat jiiit geat ja hngul, del mat gap heat jiiit geat geap hngul' ddeat. ²²Sep pu xip bbu hxit: 'Nap yal zyl lal tao, ngop nap hxil ndup nyil nap yal dieil hxe, ngop yal ga put ngea, tveat mat du heat jiiit geat ja hngul, del mat gap heat jiiit geat geap hngul nap wo set heat, ²³ceap zheat yet nyi ngop tvul gie hop tvul mgaop gat set, ngop ggaol lyip taot, mop nyi ssu rryl chaot mu luep nyi map zhaol let?' ddeat. ²⁴Ao ze tap gga hxil heat caop ddiil bbu hxit: 'Xip tvul tat lyip kie lyip, ceap lyi wop ggat yaop bbiit' ddeat. ²⁵Xip heat hxit: 'Sep ap, xip ceap lyi wop ggol' ddeat. ²⁶Sep pu hxit: 'Ngop hxit nap heat dvut, wop heat kaop ngea nao, ja jot xip bbiit hngul xi; map wop heat nao, xip wop heat jiiit gie kie nyi zhaol hngul. ²⁷Ngop ggeap ba, ngop ggat xip heat vu mii zeal map hngul ddeat ggat ddiil nao, xip heat gie lyi, ngop jiiit rrao fu hop gga!' "

Ni Jjuep Mu Yet Lul Sa Len Leat Leat

²⁸Yet Sut dduat tat ddiil hxit ggop, ze jiiit

你的一锭银子已经赚了十锭。¹⁷ 主人说：‘好，善良的仆人，你既在最小的事上有忠心，可以有权柄管十座城。’¹⁸ 第二个来，说：‘主啊，你的一锭银子，已经赚了五锭。’¹⁹ 主人说：‘你也可以管五座城。’²⁰ 又一个来说：‘主啊！看哪，你的一锭银子在这里，我把它包在手巾里存着。’²¹ 我原是怕你，因为你是严厉的人；没有放下的，还要去拿，没有种下的，还要去收。’²² 主人对他说：‘你这恶仆，我要凭你的口定你的罪。你既知道我是严厉的人，没有放下的，还要去拿，没有种下的，还要去收，’²³ 为什么不把我的银子交给银行，等我来的时候，连本带利都可以要回来呢？’²⁴ 就对旁边站着的人说：‘夺过他这一锭来，给那有十锭的。’²⁵ 他们说：‘主啊，他已经有十锭了。’²⁶ 主人说：‘我告诉你们：凡有的，还要加给他；没有的，连他所有的，也要夺过来。’²⁷ 至于我那些仇敌，不要我作他们王的，把他们拉来，在我面前杀了吧！”

凯旋入耶路撒冷

²⁸ 耶稣说完了这话，就在

rrao sea Yet Lul Sa Len leat; ²⁹Bep Fap Qiip nyi Bep Dal Nyip kea hxe, Ga La Bbop ddeat mel heat bbop tap kea bbu kea, ze nzaol yaot nyit yaop zyl, seat hxit: ³⁰“Nap nyit vep pap laop ggao leat, ndvea gao leat taot, liit mu bbat tap lea ggeat kiet wo hxaop hngul, tap ssep jiit sup wo zze map nvut ngeat, gie tveat hop sep lyi. ³¹Sup nap nyit bbu eap zheat xip gie tveat hop ddeat dduat nul nao, nap nyit ddeat: ‘Sep xip luep ddea wop’ “. ³²Xip heat leap ggo, gao jjo put heat, Yet Sut hxit heat kaot sea sea. ³³Xip heat liit mu tveat taot, sep pu xip heat bbu dduat nul, hxit: “Liit mu tveat eap zheat zeal?” ddeat. ³⁴Xip nyit ddeat: “Sep xip luep zeal ddea wop.” ³⁵Xip nyit liit mu sep Yet Sut jiit lyi, yaop mbu gie xip kiet gut, Yet Sut dul xip kiet ze. ³⁶Sea taot, na dva dva jiit mbu gie mgup jjop mop gat. ³⁷Yet Lul Sa Len kea hxe, Ga La Bbop ssal xi taot, nzaol yaot na dva dva jiit wo hxaop nvut heat nri ddveat vu yet nyi mu ni jjupep yiip dot, qo ye mu Sep Ye qaop chet, ³⁸seat ddeat:

“Sep mel ddu mu lyip heat vu mii nao qaop chet cha ngeat!

Mii kiet rrao rryl ddu wop;

Qaop mu ddea rrao dvaop ssea wop.”

³⁹Na dva dva gao ddaot Fap Liil Sep put it rry Yet Sut bbu hxit: “Mut sul, hlul nyip nzaol yaot zhu map!” ⁴⁰Yet Sut ddeat: “Ngop hxit nap heat dvut, xip heat hxil ndup mi du map hxit nao, lao tat ddiil jiit kul hxa mu yiip dot hngul.”

⁴¹Yet Sut Yet Lul Sa Len kea hxe, lup

前面走，上耶路撒冷去；²⁹将近伯法其和伯大尼，在一座山名叫橄榄山那里，就打发两个门徒，说：³⁰“你们往对面村子里去，进去的时候，必看见一匹驴驹拴在那里，是从没有人骑过的，可以解开牵来。³¹若有人问为什么解它，你们就说：‘主要用它。’”³²打发的人去了，所遇见的，正如耶稣所说的。³³他们解驴驹的时候，主人问他们说：“解驴驹做什么？”³⁴他们说：“主要用它。”³⁵他们牵到耶稣那里，把自己的衣服搭在上面，扶着耶稣骑上。³⁶走的时候，众人把衣服铺在路上。³⁷将近耶路撒冷，正下橄榄山的时候，众门徒因所见过的一切异能，都欢乐起来，大声赞美神，³⁸说：

“奉主名来的王是应当称颂的！

在天上和有和平；

在至高之处有荣光。”

³⁹众人中有几个法利赛人对耶稣说：“夫子，责备你的门徒吧！”⁴⁰耶稣说：“我告诉你们：若是他们闭口不说，这些石头必要呼叫起来。”

⁴¹耶稣快到耶路撒冷，看

hxaop ze xip yet nyi mu nyuel, ⁴²seat ddeat: “A laot seat nap nyip hxa tao rrao nap ni sop yet nyi lyi heat nvut wo set; ao ddet nvut tat ddiil a taot gao sseat ngeat set, nap na ddu ggat wo na ddeat ddao map ddop. ⁴³Nyip hxa gao kea hxe set, nap ggeap ba miip miit zil du, nap ggeat gga yao, hlii ddea rrao nap hxal sseat hngul, ⁴⁴ao jiit nap nyi nap gao ddaot a mel ssu hlep ho, lao jiit tap gaol gie zyl tap gao kiet map du hngul; tao seat rra nao, na pa zhaol nap nyil taot nap qii mat set.”

Sy Hxip Mot Ndveal Qea

⁴⁵Yet Sut ndvea ggup leat, vep lal zeal put gie naop ddeat ddao. ⁴⁶Xip heat bbu hxit: “Su kiet: ‘Ngop hxip mot gie kea ddva heat hxip mot zeal hngul’ ddeat hxit. Nap heat haot xip ggat su vel qii mu lo.”

⁴⁷Yet Sut nyip nyip hxip mot rrao sup mut. Mu nu ndup sul mot, su nja put nyi lup su ye cil mot jiit xip gie fu hop nduet; ⁴⁸ao ddet ddup na wo pil mat ddop, caop ddiil jiit laop baol vel xip hxit nul yue.

Yet Sut Fel Nao Ddut Nul

20 Tap nyip, Yet Sut ggup rrao lup su mut, sop qo hxit taot, mu nu ndup sul mot, su nja put nyi pup mot sea jiit lyi, ²xip ddu nul: “Nyip hxit ngop heat dvut, nyip eap zheat fel nao deap nvut tat ddiil zeal? Fel nao tao gie nyip bbiit heat ap su ngea?” ³Yet Sut ddu zap hxit: “Ngop yi ddu tap geal gie nap heat ddu nul, nap heat tap heap hxit ngop dvut hngul. ⁴Yop Hanl cy ni jji mii kiet

见城，就为他哀哭，⁴²说：“巴不得你在这日子知道关系你平安的事；无奈这事现在是隐藏的，叫你的眼看不出来。⁴³因为日子将到，你的仇敌必筑起土垒，周围环绕你，四面困住你，⁴⁴并要扫灭你，和你里头的儿女，连一块石头也不留在石头上；因你不知道眷顾你的时候。”

洁净圣殿

⁴⁵耶稣进了殿，赶出里头做买卖的人，⁴⁶对他们说：“经上说：‘我的殿必作祷告的殿’；你们倒使它成为贼窝了。”

⁴⁷耶稣天天在殿里教训人。祭司长和文士与百姓的尊长都想要杀他，⁴⁸但寻不出法子来，因为百姓都侧耳听他。

质问耶稣的权柄

20 有一天，耶稣在殿里教训百姓，讲福音的时候，祭司长和文士并长老上前来，²问他说：“你告诉我们，你仗着什么权柄做这些事？给你这权柄的是谁呢？”³耶稣回答说：“我也要问你们一句话，你们且告诉我。⁴约翰的洗礼是从天上来

rrao lyip ngeat nu ddeat miil rrao lyip ngeat let?"⁵Xip heat rryl bbu hxeap mu hxit: "A xit heat 'Mii kiet lyi' ddeat nao, xip 'Nap heat eap zheat yet nyi xip ma nrep let' ddeat hngul; ⁶ddeat miil rrao lyi' ddeat nao, lup su jiiit lao gie a xit heat ndup xiil hot hngul, xip heat Yop Han gie jiiit set sul mu na ngea. ⁷Ao ze xip heat dduat zap hxit: "Ddal wot rrao lyip ngeat wo mat se." ⁸Yet Sut ddeat: "Ngop yi ngop eap zheat fel nao deap nvut tat ddiil zeal ngeat, hxit nap heat map dvut."

Hxaop Ddao Ggup Kea Sul Gie Gao Daot

⁹Ao ze Yet Sut mgaop daot ddea tap lea tut lup su bbu hxit: "Sup hxaop ddao tap ggup del zao, kea ggup kea sul bbiit, ze miil vu ddea leat zat za rraop ho. ¹⁰Nyip hxa kea, ze zyl lal tap yaop zyl ggup kea sul bbu leat, xip heat ggat ggup gao ddaot ja cha heat si mop gie xip bbiit; ggup kea sul haot xip gie ndup set, xip ggat lal ggut mu nyi zhaol. ¹¹Bao zyl lal tap yaop zyl leat, xip heat xip gie ndup, ao jiiit xip gie ku ddvup set xip ggat lal ggut mu nyi zhaol. ¹²Bao dii sea yaop zyl leat, xip heat yi xip gie ndup ggo, ze ddeat li ddeat bbop gat hop. ¹³Ggup sep pu ddeat: 'Ngop ggat keap seap zeal xi let? Ngop ngop njo ssu zyl leat, ze xip heat xip gie hxaop laol jiiit geal.' ¹⁴Nduet gao mat keap, xip mot ggup kea sul wo hxaop, ze rryl bbu det nzeap, hxit: 'Tao hngup ndii zap sul ngea, a xit heat xip gie fu hop set, hngup ndii ggat a xit heat ddaot mu!' ddeat. ¹⁵Ao ze xip gie ddeat hxaop ddao ggup ddeat leat fu hop. Tao seat

的？是从人间来的呢？”⁵他们彼此商议说：“我们若说‘从天上来’，他必说：‘你们为什么不信他呢？’⁶若说‘从人间来’，百姓都要用石头打死我们，因为他们信约翰是先知。”⁷于是回答说：“不知道是从哪里来的。”⁸耶稣说：“我也不告诉你们，我仗着什么权柄做这些事。”

葡萄园和佃户的比喻

⁹耶稣就设比喻对百姓说：“有人栽了一个葡萄园，租给园户，就往外国去住了许久。¹⁰到了时候，打发一个仆人到园户那里去，叫他们把园中当纳的果子交给他；园户竟打了他，叫他空手回去。¹¹又打发一个仆人去，他们也打了他，并且凌辱他，叫他空手回去。¹²又打发第三个仆人去，他们也打伤了他，把他推出去了。¹³园主说：‘我怎么办呢？我要打发我的爱子去，或者他们尊敬他。’¹⁴不料，园户看见他，就彼此商量说：‘这是承受产业的，我们杀他吧，使产业归于我们！’¹⁵于是把他推出葡萄园外杀了。这样，葡萄园的主人要怎样处治他们呢？¹⁶他要来除灭这些园户，将葡萄园转给

rra nao, hxaop ddao ggup sep pu xip heat gie keap seap zhyl hngul let? ¹⁶Xip lyip ggup kea sul tat ddiil gie hlep ho, set hxaop ddao ggup gie bao ve yiit kea hngul." Wo jjo heat caop ddiil: "Tao nao tap ssep jiit map ddil ngeat" ddeat hxit. ¹⁷Yet Sut na xip heat nyil mu hxit: "Su kiet:

'Lal geal put let li hop heat lao mop, hxiip gop go rrao bbii gaol lao mop zeal ggol ddeat ggao du.'

Tao eap zheat tea ngeat let? ¹⁸Bbep lao mop ggat gaol kiet ddvot heat keap ngea jiit, xip diil bi ddup ddup mu hop hngul, lao mop ggat gao bbep ap su kiet ddvot, ze xip gie diil yue hlao mop hlao mu hngul." ¹⁹Su nja put nyi mu nu ndup sul mgaop daot ddea tao gie xip heat daot hxit wo set, ggeat taot ze lal tveat xip yop nduet. Ao ddet jjao lup su jii.

Pii Gie Kiet Sa Biit

²⁰Ao ze Yet Sut gie que na, tveat gat put zyl geat zut sul zeal, xip dduot kiet leat lep nil ddea shul, set xip gie hop ap nzup mot lal gat nduet. ²¹Ao ze tveat gat put Yet Sut dduot nul: "Mut sul, nyip hxit, nyip jol heat jiit jjop mgiep ngea ngop heat wo set, nyip sup yao mu map nyil, rryp rry keap kea mu Sep Ye jjop kea mut. ²²Ngop heat pii gie Kiet Sa bbiit, biil nu map biil?" ²³Yet Sut xip heat mgie ngeat na, ze xip heat bbu hxit: ²⁴"Tvul tap dvaop ja ngop ggat na nyil. Yi tao nyi sut tao ap su ddaot ngea?" Xip heat ddeat: "Kiet Sa bbop ngea." ²⁵Yet Sut ddeat: "Tao seat rra

别人。”听见的人说：“这是万不可的。”¹⁷ 耶稣看着他们说：“经上记着：

‘匠人所弃的石头
已作了房角的头块石头。’

这是什么意思呢？¹⁸ 凡掉在那石头上的，必要跌碎；那石头掉在谁的身上，就要把谁砸得稀烂。”¹⁹ 文士和祭司长看出这比喻是指着他们说的，当时就想要下手拿他，只是惧怕百姓。

纳税给凯撒

²⁰ 于是窥探耶稣，打发奸细装作好人，要在他的话上得把柄，好将他交给巡抚的政权之下。²¹ 奸细就问耶稣说：“夫子，我们晓得你所讲、所传都是正道，也不取人的外貌，乃是诚诚实实传神的道。”²² 我们纳税给凯撒，可不可以？”²³ 耶稣看出他们的诡诈，就对他们说：²⁴“拿一个银钱来给我看，这像和这号是谁的？”他们说：“是凯撒的。”²⁵ 耶稣说：“这样，凯撒

heat, Kiet Sa bbop gie Kiet Sa bbiit cha, Sep Ye bbop gie Sep Ye bbiit cha.”²⁶Xip heat lup su jiiit rrao, dduut tao kiet lep nil ddea wo shul map ddop, ao nyi xip ndeap heat let haop ngaop, ze hxil ndup mi du map hxit lo.

Ddveat Bao Lyip Heat Nvut

²⁷Sa Dut Gat put tie tie jiiit ddveat bao lyip heat nvut map wop ddeat hxit. It rry lyip Yet Sut dduut nul: ²⁸“Mut sul! Maot Xiit ngop heat chaot: ‘Sup qiit wop ssu map wop, ze xiil lo nao, xip nyip bba xip qiit keap, a go chaot ssu yao hlii tveat hngul’ ddeat ggao du. ²⁹Vil nyip xiit yaop wop, dii tap yaop qiit keap ggo, a ngat map wop mu xiil lo; ³⁰dii nyit, die sea yaop jiiit xip keap nvut; ³¹ggeat xiit yaop jiiit xip keap nvut, a ngat zyl mat tveat mu xiil lo. ³²Mep dduut nyit neal ggaot yi xiil lo. ³³Tao seat rra, ddveat bao xi taot, xip ddal yaop qiit ngea let? Xip heat xiit yaop jiiit xip keap nvu.” ³⁴Yet Sut ddeat: “Hxip jjii tao rrao heat hnu cao, qiit yi qiit, keap yi keap; ³⁵ao ddet hxip jjii ggaot zap nzel ddeat heat, nyi xiil rrao ddveat bao lyip heat hnu cao, qiit yi map qiit, keap yi map keap heat; ³⁶xip heat nao xiil bao map ddop, mii zyl sul kaot seat sea mu rra; xiil rrao ddveat bao ggop heat ngea, ze Sep Ye Ssu ngea ggol. ³⁷Xiil sul ddveat bao ddeat nao, Maot Xiit zzeat dduut kiet rrao, Sep gie Yal Bep Lat Han Sep Ye, Yii Sa Sep Ye, Ya Gop Sep Ye ngea dduut kul, ze hxit ddeat ddao wo gal ggol. ³⁸Sep Ye jiiit bbiip nao xiil sul Sep Ye map ngea, ddveat sul Sep Ye ngea ye; xip ggeat

的物当归给凯撒，神的物当归给神。”²⁶ 他们当着百姓，在这话上得不着把柄，又稀奇他的应对，就闭口无言了。

复活的问题

²⁷ 撒都该人常说没有复活的事。有几个来问耶稣说：²⁸“夫子！摩西为我们写着说：‘人若有妻无子就死了，他兄弟当娶他的妻，为哥哥生子立后。’²⁹有弟兄七人，第一个娶了妻，没有孩子死了；³⁰第二个、第三个也娶过她；³¹那七个人都娶过她，没有留下孩子就死了。³²后来妇人也死了。³³这样，当复活的时候，她是哪一个的妻子呢？因为他们七个人都娶过她。”³⁴ 耶稣说：“这世界的人有娶有嫁；³⁵惟有算为配得那世界，与从死里复活的人，也不娶也不嫁；³⁶因为他们不能再死，和天使一样；既是复活的人，就为神的儿子。³⁷至于死人复活，摩西在荆棘篇上，称主是亚伯拉罕的神，以撒的神，雅各的神，就指示明白了。³⁸神原不是死人的神，乃是活人的神；因为在他那里，人都是活的（“那里”或作“看来”）。”³⁹ 有几个文士说：“夫子！你说得好。”⁴⁰ 以后他们不敢再

rrao nao, caop ddiil jiit ddveat ngeat.”³⁹Su nja put it rry ddeat: “Mut sul! Nyip hxit zut ngea.”⁴⁰Mep dduat ze xip heat xip bbu eap zheat dduat nul map geal lo.

Dal Vil Ssu Hlii Nvut

⁴¹Yet Sut xip heat bbu hxit: “Sup keap sao Jiit Dup Dal Vil ssu hlii ngea ddeat hxit let?”⁴²Ggop dvaop kiet Dal Vil yaop mu hxit:

‘Sep ngop Sep bbu hxit:
nyip ngop seat tvut nyi.

⁴³Ngop ggat nyip ggeap ba gie nyip qiiil nya ddea zeal.’

⁴⁴Dal Vil xip gie Sep ddeat kul heat, xip keap sao bao Dal Vil ssu hlii ngea let?”

Set Hxaop Gie Hxit

⁴⁵Lup su kaop ngea nul xi taot, Yet Sut nzaol yat bbu hxit: ⁴⁶“Nap heat Fap Liil Sep put laol sseat hngul. Xip heat mbu shel vil sseat gao zhaol rrut, sup ggat qea rrao xip heat sop dduat nul njo, hiet hxip rrao nyip ddea qaop mu nyip nyi su vet ssal ddea rrao nyip ddea jiit nyip njo; ⁴⁷xip heat met chu mop hngup ndii kie ndaop ho jiit, bap yiit mu kea ddva shel shel zeal. Caop tat ddiil waol rrao lyii heat gu dvi ssaop hngul.”

Met Chu Mop Chet Ddea

21 Yet Sut hnu dul yiip dot na, mbao sep pu chet ddea li tvul mgaop gat xip wo hxaop; ²bao lyip met chu mop fep put tap yaop nyit fel li gat xip wo hxaop xi; ³ze hxit: “Ngop dduat rryp hxit nap heat dvut,

问他什么。

大卫子孙的问题

⁴¹ 耶稣对他们说：“人怎么说基督是大卫的子孙呢？”

⁴² 诗篇上大卫自己说：

‘主对我主说：
你坐在我的右边，

⁴³ 等我使你仇敌作你的脚凳。’

⁴⁴ 大卫既称他为主，他怎么又是大卫的子孙呢？”

谴责文士

⁴⁵ 众百姓听的时候，耶稣对门徒说：⁴⁶“你们要防备文士。他们好穿长衣游行，喜爱人在街市上问他们安，又喜爱会堂里的高位，筵席上的首座；⁴⁷ 他们侵吞寡妇的家产，假意作很长的祷告。这些人要受更重的刑罚。”

寡妇的奉献

21 耶稣抬头观看，见财主把捐项投在库里；² 又见一个穷寡妇，投了两个小钱；³ 就说：“我实在告诉你们：这穷寡妇所投的比众人

met chu mop fep put tao let li gat heat na dva dva let li gat heat nvu jiiit map bbu; ⁴na dva dva yaop nri wop set, ja ddeat ddao li gao gat, ao ddet met chu mop tao yaop map laol, yaop hnu mgaol dvyl ddea jiiit ja gat hol.”

Sy Hxip Mot Tva Ssaop Hxit Jiit Du

⁵Sup sy hxip mot nao laop mop ya yeat nyi chet ddea ja shut zil ngeat ddeat rryl hxeap, ⁶ze Yet Sut ddeat: “Hxit nap heat wo hxaop heat tat ddiil kea nao, mep dduat nyip hxa kea ggop, tat wot laop mop tap gaol tveat laop mop tap gaol kiet du tva map hop heat map wop.”

Hxip Jjii Ggeap Me Jiit Ddvot Heat

⁷Xip heat xip dduat nul: “Mut sul, nvut tat ddiil keap taot ddao let? Nvut tao gao kea hxe taot, eap zheat gie jiiit dduat let?” ⁸Yet Sut ddeat: “Nap heat bbep ddeap hngul. Heat hop tap ssaop hngul, mep dduat hnu cao kup nvup ngop mel ddu ggut lyip: ‘Ngop Jiit Dup ngea’ ddea, ao nyi ‘Nyip hxa jaol ggea!’ ddeat hxit, nap heat xip heat dduat tap mgal. ⁹Zhal ndup nyi bbu ddva nvut nap heat wo jjo nao, jjao njie mu tap mup; nvut tat ddiil nao wop hngul ngeat, ao ddet mep dduat nyip hxa tap heap mu ze gao keap map ddop.” ¹⁰Ggeat taot Yet Sut xip heat bbu hxit: “Sul put nao geat sul put ndup, lup ggup nao geat lup ggup ndup, ¹¹mii nao lea gao fe hngul, weap hxeap, nop njaol wop heat zat nvu ggup wop hngul, ao nyi sup jao heat na mgao rret

还多；⁴因为众人都是自己有余，拿出来投在捐项里，但这寡妇是自己不足，把她一切养生的都投上了。”

预言圣殿被毁

⁵有人谈论圣殿是用美石和供物装饰的；⁶耶稣就说：“论到你们所看见的一切，将来日子到了，在这里没有一块石头留在石头上，不被拆毁了。”

末世的预兆

⁷他们问他说：“夫子！什么时候有这事呢？这事将到的时候，有什么预兆呢？”⁸耶稣说：“你们要谨慎，不要受迷惑，因为将来有好些人冒我的名来，说：‘我是基督’，又说：‘时候近了！’你们不要跟从他们。⁹你们听见打仗和扰乱的事，不要惊惶；因为这些事必须先有，只是末期不能立时就到。”¹⁰当时耶稣对他们说：“民要攻打民，国要攻打国，¹¹地要大大震动，多处必有饥荒、瘟疫，又有可怕的异象和大神迹从天上显现。¹²但这一切的事以先，人要下手拿住你们，逼迫你们，

nyi sy hliel mot mii kiet rrrao ddeat ddao.
¹²Ao ddet nvut tat ddiil jiit, ze sup lal tveat
 nap heat yop sseat, nap heat gie gup, nap
 heat gie hop hiet hxip gat, ao jiit gie bao fap
 gea, ao nyi ngop mel ddu yet nyi mu nap
 heat gie mgaop vu mii tuel bat bbu gat. ¹³Ao
 ddet nvut tat ddiil mep ddu nao nap heat
 wo lal diip ddea zeal hngul. ¹⁴Ao set nap heat
 ni tveat gao del cha, jiit ze keap seap hxit
 ddeat nduet du map hngul; ¹⁵ngop mba miit
 nzu bbop gie nap heat bbiit hngul ggaot nao,
 nap heat ggeap ba wo ndeap sseat map
 ddop、ddeat bao map ddop ngeat. ¹⁶Nap
 heat put mu、vil nyi、ggeap ggea、chaot yep
 jiit nap heat gie hop ap nzup bbiit; nap heat
 mot yi xip heat let hiel xiil hop heat wop.
¹⁷Nap heat yi ngop mel ddu yet nyi mu na
 dva dva let shaol hngul, ¹⁸ao ddet nap heat
 hnu cea jiit tap giel tut ssaop ma ddop. ¹⁹Nap
 heat tie tie ni shel sseat, ze yi hngu wo baop
 sseat ddop.”

Yet Lul Sa Len Tva Ssaop Hxit Jiit Du

²⁰“Yet Lul Sa Len mal yaot let hxal sseat
 nap heat wo hxaop, ze xip gao ddveat nyip
 hxa jaol ggea wo set. ²¹Ggeat taot, Yeap Te!
 rrao heat hnu cao paop bbop kiet leat cha;
 lup rrao heat hnu cao ddeat ddao cha; laop
 ggao rrao heat hnu cao ndvea lup tat leap;
²²tao nao bao sup bbiit heat nyip hxa ngea
 set, su kiet ggao du heat jiit gao njo hngul.
²³Nyip hxa ggeat tao, jjiip lup wop heat nyi a
 ngat bat heat na hlul wop ggol! Shu ddu na
 bbep tao miil ddea ddvot hxe, bu dvi yi lup

把你们交给会堂，并且收在
 监里，又为我的名拉你们到
 君王诸侯面前。¹³但这些事终
 必为你们的见证。¹⁴所以，你
 们当立定心意，不要预先思
 想怎样分诉；¹⁵因为我必赐你
 们口才智慧，是你们一切敌
 人所敌不住、驳不倒的。¹⁶连
 你们的父母、弟兄、亲族、朋
 友也要把你们交官；你们也
 有被他们害死的。¹⁷你们要为
 我的名被众人憎恶，¹⁸然而，
 你们连一根头发也必不损
 坏。¹⁹你们常存忍耐，就必保
 全灵魂（或作“必得生命”）。”

预言耶路撒冷被毁

²⁰“你们看见耶路撒冷被
 兵围困，就可知道它成荒场
 的日子近了。²¹那时，在犹太
 的应当逃到山上；在城里的
 应当出来；在乡下的不要进
 城；²²因为这是报应的日子，
 使经上所写的都得应验。²³当
 那些日子，怀孕的和奶孩子
 的有祸了！因为将有大大灾
 难降在这地方，也有震怒临到
 这百姓。²⁴他们要倒在刀剑

su tao bbu kea. ²⁴Xip heat nao heap lal sut nyi sup let kie mep met yaop ggup leat hngul. Yet Lul Sa Len ddeat bbop sul let nya zza mu ddeat bbop sul nyip hxa ddvep taot kea hngul.”

Caop Ssu Ssal Lyip

²⁵“Nyip jjii laop bbop jil mu haop ngaop ddvot tveat ddeat ddao, miil taot ggup kaop ngea yi shu ddu wop hngul; heap bao lal hxep qo wo jjo, ze jjao nji mu. ²⁶Mii miil jiit lea hngul, sup nduet ddu hxip jjii kea hxe heat nvut kea, ze xip jao yi hngu ddvup lo. ²⁷Ggeat taot, Caop Ssu vu lal wop、dvaop ssea mot wop del nyip ssal lyip xip heat wo hxaop hngul. ²⁸Nvut tat ddiil wop wop, ze nap heat hnu dul rraol mgiep mu cha, nap heat wo yet heat nyip hxa kea hxe ggol.”

Map Vi Mop Si Heat Mut Qeal

²⁹Yet Sut bao mgaop daot ddea tut xip heat bbu hxit: “Nap heat map vi mop si nyi ve yiit si na; ³⁰xip tvu bbil taot, nap heat wop na, ze map hxit jiit shy mii jaol ggol wo set. ³¹Tao seat rra, nvut tat ddiil leap lea mu ggup ddvup nap heat wop hxaop, yi Sep Ye ggup ne ddea ggol, wo set cha. ³²Ngop ddu rryp hxit nap heat dvut, cil du tao map njop xi, nvut tat ddiil jiit ggup ddvup hngul. ³³Mii miil mgeap ho hngul, ngop ddu nao mgeap ho map biil.”

Nzaol Yaot Kea Ni Ci Na Laop

³⁴“Nap heat bbep ddeap hngul, a laot

下，又被掳到各国去。耶路撒冷要被外邦人践踏，直到外邦人的日期满了。”

人子降临

²⁵“日月星辰要显出异兆，地上的邦国也有困苦；因海中波浪的响声，就慌慌不定。²⁶天势都要震动，人想起那将要临到世界的事，就都吓得魂不附体。²⁷那时，他们要看见人子有能力、有大荣耀，驾云降临。²⁸一有这些事，你们就当挺身昂首，因为你们得赎的日子近了。”

无花果树的教导

²⁹⁻³⁰耶稣又设比喻对他们说：“你们看无花果树和各样的树；它发芽的时候，你们一看见，自然晓得夏天近了。³¹这样，你们看见这些事渐渐地成就，也该晓得神的国近了。³²我实在告诉你们：这世代还没有过去，这些事都要成就。³³天地要废去，我的话却不能废去。”

劝告门徒警醒

³⁴“你们要谨慎，恐怕因贪

zzu njo、ndaop il, nduet shu nap heat ni bal, ggat nyip shop kiep seat tap heap mu nap heat bbu kea; ³⁵ggat nyip yi tao seat miil tat rrao kaop ngea bbu kea. ³⁶Nap heat taot taot ni ci, tie tie kea jjea hngul, nap heat ggat lyip hxe nvut tao kaop ngea paop njop, Caop Ssu jiiit hxil ddop.” ³⁷Yet Sut nyip nyip jiiit hxip mot rrao sul mut, seap seap jiiit lup rrao ddeat ddao. Ga La Bbop ddeat mel heat bbop tap lea kiet rrao. ³⁸Lup su kaop ngea jiiit hea mu dda sy hxip mot, Yet Sut bbu leat, jjop kea hxit nul.

Mu Nu Ndup Sul Mot Ddup Na Pil Yet Sut Fu

22 Ndea ja nyip hxa ddeat mel xi heat tvea njo nyip hxa kea hxe ggol. ²Mu nu ndup sul mot nyi su nja put jjao lup su jii, ao set ddup na pil keap seap set Yet Sut gie hlep ho. ³A taot, Sa Danl ndvea Jat Leap put Yeap Dal ddeat caop ggaot ni leat, xip nao nzaol yaot ceap nyit yaop gao ddaot tap yaop ngea. ⁴Xip geat mu nu ndup sul mot nyi hxip mot hxal put bbu, keap seap Yet Sut gie hop xip heat bbiit ddeat det nzeap. ⁵Xip heat ni xip jjupep, ze tvul gie xip bbiit ddeat hxit du. ⁶Xip ao zap ggo, ze put ddea shul, na dva dva yaop bbu map rraop taot set Yet Sut gie hop xip heat bbiit nduet.

Tvea Njo Nyip Hxa Zzu Heat Cheap Zeal Du

⁷Ndea ja nyip hxa, tvea njop hxaop nryt fu cha ggat nyip kea. ⁸Yet Sut Bii Dep、Yop Hanl tveat ddeat ddao, seat hxit: “Nap heat

食、醉酒，并今生的思虑累住你们的心，那日子就如同网罗忽然临到你们；³⁵因为那日子要这样临到全地上一切居住的人。³⁶你们要时时警惕，常常祈求，使你们能逃避这一切要来的事，得以站立在人子面前。”³⁷耶稣每日在殿里教训人，每夜出城在一座山名叫橄榄山住宿。³⁸众百姓清早上圣殿，到耶稣那里，要听他讲道。

祭司长谋杀耶稣

22 除酵节，又名逾越节，近了。²祭司长和文士想法子怎么才能杀害耶稣，是因他们惧怕百姓。³这时，撒但入了那称为加略人犹大的心，他本是十二门徒里的一个。⁴他去和祭司长并守殿官商量，怎么可以把耶稣交给他们。⁵他们欢喜，就约定给他银子。⁶他应允了，就找机会，要趁众人不在跟前的时候，把耶稣交给他们。

预备逾越节的筵席

⁷除酵节，须宰逾越羊羔的那一天到了。⁸耶稣打发彼得、约翰说：“你们去为我们

geat ngop yet nyi mu tvea njop nyip hxa zzu heat cheap zeal du, a xit heat zzu.”⁹Xip heat xip ddu: “Ngop heat ggat ddal wot leat zeal du hngul?”¹⁰Yet Sut ddeat: “Nap heat ndvea lup kea, caop tap yaop yiip tap lao pu heap sseat nap heat bbu lyi, ze nap heat xip ddu mgal, xip gao leat heat hxil leat.”¹¹Ggat yi sep pu bbu hxit: “Mut sul ddeat: ‘Su vet hxip ddal wot rrao, ngop ngop nzaol yaop chaot ggat wot rrao tvea njo nyip hxa cheap zzu.’¹²Xip zeal zut ggop heat hxip tap bbu mot mut nap heat dvut, ze nap heat ggeat leat zeal du.”¹³Xip heat leap ggo, gao put heat Yet Sut let hxit kaot sea sea, ze xip heat geat tvea njop nyip hxa zzu heat cheap zeal du.

Sep Cheap Zeal

¹⁴Nyip hxa kea ggop, Yet Sut geat gao nyi, zyl yaot yi xip chaot gao nyi.¹⁵Yet Sut xip heat bbu hxit: “Ngop sup let hiel jiiit rrao nap heat chaot tvea njop nyip hxa cheap tao zzu ku biel.”¹⁶Ngop hxit nap heat dvut, ngop bao lyip nyip hxa cheap tao map zzu ddu Sep Ye ggup rrao ggup ddvup taot kea.”¹⁷Yet Sut se lal zap lyi, kea jjea bbop yip ggo, ze hxit: “Nap heat tao ja sseat rryl chaot ful ndaop.”¹⁸Ngop hxit nap heat dvut, hnup nyip ddu ggu, ngop bao hxaop ddao yiip tao map ndaop ddu Sep Ye ggup lyip taot kea” ddeat.¹⁹Bao ba ba ja lyip, kea jjea bbop yip ggo, ze qil hop dul nzaol yaot bbii, seat ddeat: “Tao ngop jjuiep pao ngea, nap heat yet nyi mu mgeap ngeat, nap heat yi ngop gie kie ssea yet nyi mu tao

预备逾越节的筵席，好叫我们吃。”⁹他们问他说：“要我们在哪里预备？”¹⁰耶稣说：“你们进了城，必有人拿着一瓶水迎面而来，你们就跟着他，到他所进的房子去。”

¹¹对那家的主人说：“夫子说：‘客房在哪里？我与门徒好在那里吃逾越节的筵席。’¹²他必指给你们摆设整齐的一间大楼，你们就在那里预备。”

¹³他们去了，所遇见的正如耶稣所说的；他们就预备了逾越节的筵席。

设立圣餐

¹⁴时候到了，耶稣坐席，使徒也和他同坐。¹⁵耶稣对他们说：“我很愿意在受害以前和你们吃这逾越节的筵席。”

¹⁶我告诉你们：我不再吃这筵席，直到成就在神的国里。”

¹⁷耶稣接过杯来，祝谢了，说：“你们拿这个，大家分着喝。”

¹⁸我告诉你们：从今以后，我不再喝这葡萄汁，直等神的国来到。”¹⁹又拿起饼来，祝谢了，就掰开，递给他们，说：“这是我的身体，为你们舍的，你们也应当如此行，为的是纪念我。”²⁰饭后也照样拿起杯来，说：“这杯是我血

seat zeal cha.”²⁰Cheap zzu ggop, yi ggeat seat se lal da lyip, seat ddeat: “Se lal tao nao ngop xue gie hxit du heat chu hiil ngea, nap heat yet nyi mu yue ddeat ddao ngeat.”²¹Na nyil, ngop vut put lal ngop chaot zzu tea kiet rrao.²²Caop Ssu nao diil jiiit du seat hxiip jjii shel hngul, ao ddet Caop Ssu vut ggaot na hlul wop ggol!”²³Ao ze xip heat ddaol yaop nvut tao zeal nduet ddeat gie rryl dduot nul.

Ap Su Ye Gie Rryl Bbu Jjop Zi

²⁴Nzaol yaot gao ddaot ap su set ye zha biil ddeat rryl bbu jjop zi.²⁵Yet Sut ddeat: “Ddeat bbop sul nao vu mii sep mu xip heat chaot nvut tvup, fel sseat xip heat nvut tvup ggaot gie hxe bbo sep ddeat kul.”²⁶Ao ddet nap heat tao seat zeal map biil, nap heat gao ddaot ye zeal heat, zhaol bao kaol tea bbat seat rra hngul; hnu zeal heat, zhaol bbat sup zhao fu put seat zeal hngul.²⁷Ap su ye ngeat? Gao nyi zzu heat ngea nu sup zhao fu sul ngea let? Gao nyi heat set ye heat map ngea ap? Ao ddet ngop nap heat gao ddaot rrao nao, sup zhao fu sul seat rra.²⁸Ngop gao due gao tal mu taot, nap heat tie tie ngop chaot rraop.²⁹Ngop ngop A Bba ggup gie ngop bbiit kaot sea sea mu ggup gie nap heat bbiit,³⁰nap heat ggat ngop ggup rrao, ngop nyip ddea kiet nyi zzu ndaop; ao jiiit nvut gal ddea kiet nyi Yii Sep Lyip ceap nyit ga qiil nvut gal.”

Bii Dep Sep Map Renl Gie Hxit Jiit Du

³¹Sep bao lyip hxit: “Xiit Mip! Xiit Mip!

所立的新约，是为你们流出来的。²¹看哪！那卖我之人的手与我一同在桌子上。²²人子固然要照所预定的去世，但卖人子的人有祸了！”²³他们就彼此对问，是哪一个要做这事。

争论谁为大

²⁴门徒起了争论，他们中间哪一个可算为大。²⁵耶稣说：“外邦人有君王为主治理他们，那掌权管他们的称为恩主。²⁶但你们不可这样；你们里头为大的，倒要像年幼的；为首领的，倒要像服侍人的。²⁷是谁为大？是坐席的呢？是服侍人的呢？不是坐席的大吗？然而我在你们中间，如同服侍人的。²⁸我在磨炼之中，常和我同在的就是你们。²⁹我将国赐给你们，正如我父赐给我一样，³⁰叫你们在我国里，坐在我的席上吃喝；并且坐在宝座上，审判以色列十二个支派。”

预言彼得不认主

³¹主又说：“西门！西门！

Sa Danl nap heat ja dea, shaol mu jol seat nap heat gie jol nduet; ³²ao ddet ngop nap wo lal kea ddva set nap ggat nrep ni li hop ggat bbop mat keap, nap nyi zhaol ggop nao, nap vil nyip gie wop ggea sseat hngul.” ³³Bii Dep ddeat: “Sep ap! Ngop ggat nyip chaot bao fap gea, nyip chaot xiil ddeat jiiit ni ku ngeat.” ³⁴Yet Sut ddeat: “Bii Dep, ngop hxit nap dvut, hnup nyip wa map mbiip xi, ze nap sea ye ngop ma set ddeat hxit hngul.”

Tvup Cy Gat Ddea、Hxep Cel、Heap

³⁵Yet Sut bao xip heat bbu hxit: “Ngop nap heat zyl ddeat leat taot, tvul gat ddea map wop、hleal map wop、qit ndie map wop, nap heat eap zheat ne ne?” Xip heat ddeat: “Map ne.” ³⁶Yet Sut ddeat: “Ao ddet a taot tvul gat ddea wop heat gie bbiit biil, hleal wop heat yi gie bbiit biil, heap map wop heat mbu vut heap vep hngul. ³⁷Ngop hxit nap heat dvut, su kiet: ‘Xip mot gie yal tveat put chaot’ ddeat ggao du. Ddut tao ngop kiet njo hngul; ngop yet nyi gao jot heat nvut nao ggup ddvup hngul.” ³⁸Xip heat ddeat: “Sep ap, nyip na nyii! Tat wot heap nyit zzea wop.” Yet Sut ddeat: “Laol ggol.”

Ga La Bbop Kiet Leat Kea Ddva

³⁹Yet Sut ddeat ddao, jiiit bbii seat dda Ga La Bbop kiet leat, nzaol yaot yi xip dduat mgal. ⁴⁰Gao kea ze xip heat bbu hxit: “Nap heat kea ddva hngul, a lot ndvea heat hop dda lo.” ⁴¹Ao ze xip heat bbu rrao ddeat ddao lao tap gao li vut seat leat gao jue kea ddva,

撒但想要得着你们，好筛你们像筛麦子一样；³²但我已经为你祈求，叫你不至于失了信心，你回头以后，要坚固你的弟兄。”³³彼得说：“主啊！我就是同你下监，同你受死，也是甘心。”³⁴耶稣说：“彼得，我告诉你，今日鸡还没有叫，你要三次说不认得我。”

钱囊、口袋、刀剑

³⁵耶稣又对他们说：“我差你们出去的时候，没有钱囊、没有口袋、没有鞋，你们缺少什么没有？”他们说：“没有。”³⁶耶稣说：“但如今有钱囊的可以带着，有口袋的也可以带着，没有刀剑的要卖衣服买刀剑。³⁷我告诉你们，经上写着说：‘他被列在罪犯之中。’这话必应验在我身上；因为那关系我的事，必然成就。”³⁸他们说：“主啊，请看！这里有两把刀剑。”耶稣说：“够了。”

上橄榄山祷告

³⁹耶稣出来，照常往橄榄山去，门徒也跟随他。⁴⁰到了那地方，就对他们说：“你们要祷告，免得入了迷惑。”⁴¹于是离开他们约有扔一块石头那么远，跪下祷告，⁴²说：“父

⁴²seat ddeat: “A Bba ap! Nyip ni ku nao, se lal tao gie ja hop; ao ddet gie ngop ni nduet seat ggup tap dddvup, gie nyip ni nduet seat a rry ggup dddvup.” ⁴³Mii zyl sul tap yaop mii kiet rrao ddeat ddao, vu lal gie jot xip bbiit. ⁴⁴Yet Sut ni shu biel, kea ddva waol rrao ni rryr na keap, jit mop xue nza seat bbep miil taot leat. ⁴⁵Kea ddva ggop, ze yyip dot nzaol yaot bbu kea, haot xip heat jiit nduet shu set yyip ngut dddvup lo, ⁴⁶ze xip heat bbu hxit: “Nap heat eap zheat yet nyi yiil jue let? Yyip dot kea ddva! A laot ndvea heat hop dda lo.”

Yet Sut Sup Yop Ssaop

⁴⁷Ddut hxit xi ze caop zat geat lyip. Nzaol yaot ceap nyit yaop gao ddaot Yeap Dal ddeat mel ggaot sea jiit lyi, ze zap Yet Sut bbu gat xip dvaop nduet. ⁴⁸Yet Sut xip bbu hxit: “Yeap Dal, nap dvaop heat sseat sut gie Caop Ssu vut ap?” ⁴⁹Ggeat gga hxil heat mgal sul na nyil nvut ddveat hngul, ze hxit: “Sep ap! Ngop heat heap ja tao biil bii?” ddeat, ⁵⁰gao ddaot tap yaop mu nu ndup sul ye zyl lal tap heap xip tao, laop bao seat pap xip ndvop ssal gat hop. ⁵¹Yet Sut ddeat: “Tat bbop kea ggol nao, xip heat rra map?” Ao ze caop ggaot laop baol sy, xip gie mgup zut hop. ⁵²Yet Sut gao lyi xip yop mu nu ndup sul mot, hxip mot hxal put, nyi pup mot ggat ddiil bbu hxit: “Nap heat heap ddup bbiit lyip su zzi yop seat ngop yop ap?” ⁵³Ngop nyip nyip nap heat chaot hxip mot rrao, nap heat lal tveat ngop map yop. A taot haot nap heat nyip hxa ngea, na ndue fel sseat ggol.”

啊！你若愿意，就把这杯撤去；然而不要成就我的意思，只要成就你的意思。”⁴³ 有一位天使从天上显现，加添他的力量。⁴⁴ 耶稣极其伤痛，祷告更加恳切，汗珠如大血点，滴在地上（有些古卷在此无 ⁴³ 和 ⁴⁴ 节）。⁴⁵ 祷告完了，就起来到门徒那里，见他们因为忧愁都睡着了，⁴⁶ 就对他们说：“你们为什么睡觉呢？起来祷告！免得入了迷惑。”

耶稣被捉拿

⁴⁷ 说话之间，来了许多人。那十二个门徒里名叫犹大的，走在前头，就近耶稣，要与他亲脸。⁴⁸ 耶稣对他说：“犹大！你用亲脸的暗号卖人子吗？”⁴⁹ 左右的人见光景不好，就说：“主啊！我们拿刀剑砍可以不可以？”⁵⁰ 内中有一个人把大祭司的仆人砍了一刀，削掉了他的右耳。⁵¹ 耶稣说：“到了这个地步，由他们吧！”就摸那人的耳朵，把他治好了。⁵² 耶稣对那些来拿他的祭司长和守殿官并长老说：“你们带着刀棒出来拿我，如同拿强盗吗？”⁵³ 我天天同你们在殿里，你们不下手拿我。现在却是你们的时候，黑暗掌权了。”

Bii Dep Yet Sut Map Reni

⁵⁴Xip heat Yet Sut yop sseat, xip gie hiet mu nu ndup sul ye hxil leat. Bii Dep miil vu vu mu xip ddu mgal. ⁵⁵Xip heat mgaop kea rrao mii daol dvul gat, rryl chaot gao nyi; Bii Dep yi xip heat gao ddaot nyip. ⁵⁶Pao tap yaop Bii Dep mii daol tvot nyi xip wo hxaop, ze na dao dao mu xip nyil, seat ddeat: “Caop tao yi caop ggaot chaot tap ba ngea.” ⁵⁷Ao ddet Bii Dep rryp ddeat map hxit: “Ap mel, xip mot ngop wo mat se.” ⁵⁸Kup nvup map laol xi taot, bao tap yaop lyip xip mot xip wo hxaop, seat ddeat: “Nap yi xip heat tap da ngea.” Bii Dep ddeat: “Nap hnu cao tao hxaol! Ngop map ngea.” ⁵⁹Tap nap seat njop ggo, bao tap yaop lyip vu tul mu hxit: “Xip yi Jat Liil Liil put ngea set xip ddu rryp caop ggaot chaot tap da ngea.” ⁶⁰Bii Dep ddeat: “Nap hnu cao tao! Nap eap zheat hxit ngeat ngop wo mat se,” ddu hxit xi taot, ze wa mbii ggea. ⁶¹Sep zhaol nyi zhaol na Bii Dep nyil. Bii Dep kie Sep xip bbu hxit heat ddu: “Hnup nyip wa mbii jiiit ggea, nap sea yep ngop ma set hngul” ddeat kea. ⁶²Ze xip ddeat ddao nyuel lo.

Nja Dva Nyi Yet Sut Ndveal

⁶³Yet Sut hxal put xip gie nja dva, xip gie ndup, ⁶⁴ao nyi xip na ddu mbot du mu xip ddu nul: “Nap jiiit set sul ngea, nyip ndup heat ap su ngea, hxit ngop heat dvut.” ⁶⁵Ao jiiit xip heat vep ddea ddu kup nvup gie xip rru qa xi.

彼得不认耶稣

⁵⁴他们拿住耶稣，把他带到大祭司的宅里。彼得远远地跟着。⁵⁵他们在院子里生了火，一同坐着；彼得也坐在他们中间。⁵⁶有一个使女看见彼得坐在火光里，就定睛看他，说：“这个人素来也是同那人一伙的。”⁵⁷彼得却不承认，说：“女子，我不认得他。”⁵⁸过了不多的时候，又有一个人看见他，说：“你也是他们一党的。”彼得说：“你这个人！我不是。”⁵⁹约过了一小时，又有一个人极力地说：“他实在是同那人一伙的，因为他也是加利利人。”⁶⁰彼得说：“你这个人！我不晓得你说的是什么。”正说话之间，鸡就叫了。⁶¹主转过身来看彼得。彼得便想起主对他所说的话：“今日鸡叫以前，你要三次不认我。”⁶²他就出去痛哭。

戏弄和鞭打耶稣

⁶³看守耶稣的人戏弄他，打他，⁶⁴又蒙着他的眼，问他说：“你是先知，告诉我们打你的是谁？”⁶⁵他们还用许多别的话辱骂他。

Yet Sut Pup Mot Nzeap Mut Rrao Nvut Gal Zap

⁶⁶Mii wop ggiep, lup su gao ddaot pup mot, mu nu ndup sul mot na dva dva nyi su nja put jiiit rryl hiet rryl hop mu lyip nzeap zzu, Yet Sut gie hiet xip heat pup mot nzeap mut leat. ⁶⁷Seat ddeat: "Nyip Jiit Dup ngea nao, hxit ngop heat dvut." Yet Sut ddeat: "Ngop hxit nap heat dvut, yi nap heat wo mat nrep; ⁶⁸ngop nap heat ddut nul, yi nap heat ddut map zap. ⁶⁹Hnup nyip ddut ggu, Caop Ssu Sep Ye fel nao vu ye seat tvut nyi hngul." ⁷⁰Xip heat jiiit hxit: "Tao seat hxit nao, nyip Sep Ye Ssu ngea ap?" ddeat, Yet Sut ddeat: "Nap heat hxit ngeap." ⁷¹Xip heat ddeat: "Jjo hxaop ja eap zheat zeal xi let? Xip yaol mu hxit heat jiiit a xit heat wo jjo ggol."

Yet Sut Bii Lat Dot Jiit Rrao Nvut Gal Zap

23 Na dva dva jiiit yiip dot, Yet Sut gie tveat Bii Lat Dot jiiit lyi, ²ze xip nvaop, seat ddeat: "Caop tao lup su heat hop, pii tveat Kiet Sa map bbiit, ao jiiit yaop Jiit Dup ngea, vu mii ngea ddeat hxit, ngop heat wo hxaop." ³Bii Lat Dot Yet Sut ddut nul: "Nap Yeap Te! put vu mii ngeat ngeap?" Yet Sut ddut zap hxit: "Nap hxit ngeap." ⁴Bii Lat Dot mu nu ndup sul mot nyi na dva dva bbu hxit: "Caop tao eap zheat yal jiiit ngop wo shul ddeat gat map ddop." ⁵Ao ddet xip heat waol rrao vu tul mu hxit: "Xip Yeap Te! kaop ngea rrao jjop kea hxit set sup ggat ni bao na zhaol mu, Jat Lijl Lijl ddet ddep, ze tat wot kea

耶稣在公会里受审

⁶⁶天一亮，民间的众长老连祭司长带文士都聚会，把耶稣带到他们的公会里，⁶⁷说：“你若是基督，就告诉我们。”耶稣说：“我若告诉你们，你们也不信；⁶⁸我若问你们，你们也不回答。⁶⁹从今以后，人子要坐在神权能的右边。”⁷⁰他们都说：“这样，你是神的儿子吗？”耶稣说：“你们所说的是。”⁷¹他们说：“何必再用见证呢？他亲口所说的，我们都亲自听见了。”

耶稣在彼拉多前受审

23 众人都起来，把耶稣解到彼拉多面前，²就告他说：“我们见这人诱惑国民，禁止纳税给凯撒，并说自己是基督，是王。”³彼拉多问耶稣说：“你是犹太人的王吗？”耶稣回答说：“你说的是。”⁴彼拉多对祭司长和众人说：“我查不出这人有什么罪来。”⁵但他们越发极力地说：“他煽惑百姓，在犹太遍地传道，从加利利起，直到这里了。”

ggea.”

Yet Sut Xiit Liip Jiit Rrao Nvut Gal Zap

⁶Bii Lat Dot wo wop jjo, ze dduut nul: “Caop tao Jat Lijl Lijl put ngea ap?” ⁷Yet Sut Xiit Liip lal jjiit rrao ngeat wo set ggop, ze xip gie hop Xiit Liip bbu leat, ggeat taot Xiit Liip Yet Lul Sa Len rrao. ⁸Yet Sut mot Xiit Liip wo hxaop, ze xip mot xip jjuiep biel, xip nvut xip wo jjo nvut set shel mu ze xip hxaop nduet, ao jiit xip ggat sy hliel tap lea zeal lyip na ku. ⁹Ao ze dduut zat gea gie xip dduut nul; ao ddet Yet Sut tap geal jiit dduut map bao. ¹⁰Mu nu ndup sul nyi su nja put jiit gao hxil, vu tul mu xip nvaop. ¹¹Xiit Liip nyi xip mal yaot Yet Sut gie hxaop map laol mu na, xip nja dva, mbu ya yeat gie xip gut, xip gie hop nyi zhaol Bii Lat Dot bbu leat. ¹²Jiit bbii Xiit Liip nyi Bii Lat Dot rryl bbu ggeap, ggat nyip kea ze chaot yep mu lo.

Yet Sut Gie Xiil Diil

¹³Bii Lat Dot mu nu ndup sul mot nyi ap nzup lup su jiit kul rryl bbu lyi ca, ¹⁴ze xip heat bbu hxit: “Nap heat caop tao gie hop ngop bbu lyi, mel seat xip lup sut gie ni bao na zhaol mu ddeat, na nyil! Ngop nap heat xip nvaop nvut gie nap heat jiit rrao xip dduut nul jiit xip yal eap zheat ngea wo shul ddeat mat gap; ¹⁵Xiit Liip yi tao seat rra set xip gie hop nyi zhaol ngop bbiit. Tao nyil nao xip eap zheat xiil nvut zeal map nvut; ¹⁶tao seat nao, ngop ndup ggo, set xip gie tveat hop nduet.” (hluel su kiet tat wot ¹⁷keep taot nyip hxa tao kea, ap nzup

耶稣在希律前受审

⁶彼拉多一听见，就问：“这人是加利利人吗？”⁷既晓得耶稣属希律所管，就把他送到希律那里去。那时希律正在耶路撒冷。⁸希律看见耶稣，就很欢喜，因为听说过他的事，久已想要见他，并且指望看他行一件神迹。⁹于是问他许多的话；耶稣却一言不答。¹⁰祭司长和文士都站着，极力地告他。¹¹希律和他的兵丁就藐视耶稣，戏弄他，给他穿上华丽衣服，把他送回彼拉多那里去。¹²从前希律和彼拉多彼此有仇，在那一天就成了朋友。

耶稣被判死刑

¹³彼拉多传齐了祭司长和官府并百姓，¹⁴就对他们说：“你们解这人到我这里，说他是诱惑百姓的。看哪！我也曾将你们告他的事，在你们面前审问他，并没有查出他什么罪来；¹⁵就是希律也是如此，所以把他送回来。可见他没有做什么该死的事；¹⁶故此，我要责打他，把他释放了。”（有古卷在此有¹⁷每逢这节期，巡抚必须释放一个囚犯给他们。）¹⁸众

mot jiit nvut tveat put tap yaop tvea gat xip heat bbiit hngul.”¹⁸Na dva dva tap jjol mu “Caop tao gie chup ci hop, Bat Lat Bat tveat ngop heat bbiit” ddeat kul. ¹⁹Bat Lat Bat lup rrao bu ddva mu sup fu set gie bao fap gea ngeat. ²⁰Bii Lat Dot Yet Sut tveat nduet, ze bao lyip xip heat kea. ²¹Ao ddet xip heat kul hxit: “Xip gie ceap shal gal tal, xip gie ceap shal gal tal” ddeat. ²²Bii Lat Dot dii sea yep xip bbu hxit: “Eap zheat yet nyi let? Caop tao eap zheat yal tveat hol let? Ngop jiit xip xiil cha heat eap zheat yal ddu wo map shul. Ao set ngop ndup ggo, set xip gie tveat hop nduet.” ²³Xip heat vu tul mu Bii Lat Dot naop, xip ggat Yet Sut gie ceap shal gal tal; ze xip heat qo vu ye lo. ²⁴Tat heap set Bii Lat Dot gie xip heat hxit seat yal diil, ²⁵gie xip heat luep heat seat, bu ddva sup fu gie bao fap gea ggat gie tveat hop, Yet Sut gie hop xip heat bbiit, xip heat ggat gie yaop ni nduet seat zeal.

Yet Sut Mot Ceap Shal Gal Tal

²⁶Yet Sut hiet dea taot, Gul Liil Ne! put Xiit Mip laop ggao rrao lyip, xip heat xip gie yop sseat, ceap shal gal gie tveat xip kiet du, xip ggat bbiit Yet Sut ddu mgal. ²⁷Lup su zat gea Yet Sut ddu mgal, nyit neal kup nvup gao jot; nyit neal tea xip yet nyi mu weap mii qot mu. ²⁸Yet Sut zhaol nyi zhaol xip heat bbu hxit: “Yet Lul Sa Len ap mel tea, ngop yet nyi mu tap nyuel, yaop nyi yaop ap mel ssu yet nyi mu nyuel cha. ²⁹Nyip hxa kea hxe, sup nao ‘Yao map geal heat nyi jjiip lup map wop xi heat, a ngat bat map nvut heat wo yea

人却一齐喊着说：“除掉这个人！释放巴拉巴给我们！”¹⁹巴拉巴是因在城里做乱杀人，下在监里的。²⁰彼拉多愿意释放耶稣，就又劝解他们。²¹无奈他们喊着说：“钉他十字架！钉他十字架！”²²彼拉多第三次对他们说：“为什么呢？这人做了什么恶事呢？我并没有查出他什么该死的罪来。所以，我要责打他，把他释放了。”²³他们大声催逼彼拉多，求他把耶稣钉在十字架上；他们的声音就得了胜。²⁴彼拉多这才照他们所求的定案，²⁵把他们所求的，那做乱杀人下在监里的释放了；把耶稣交给他们，任凭他们的意思行。

耶稣被钉十字架

²⁶带耶稣去的时候，有一个古利奈人西门，从乡下来；他们就抓住他，把十字架搁在他身上，叫他背着跟随耶稣。²⁷有许多百姓跟随耶稣，内中有好些妇女；妇女们为他号啕痛哭。²⁸耶稣转身对她们说：“耶路撒冷的女子，不要为我哭，当为自己和自己的儿女哭。²⁹因为日子要到，人必说：‘不生育的和未曾怀胎的，未曾乳养婴孩的，有福

ggol!' ³⁰Ggeat taot,

'Sup bbop mop bbu

'bao ngop heat kiet ssi',

bbop bbat bbu

'Bao ngop heat mbot sseat' ddeat.

³¹Nvut tat ddiil zeal si nyuep heat kiet ddvot ggop nao, si jjol ggaot nao, keap seap rra let?" ³²Yal tveat put nyit yaop, gie Yet Sut chaot tap jjop mu hiet lyip mup ho. ³³H^ea^p Y^ue Mⁱiⁱl ddeat miil ddea tap ggup kea, ze xip heat Yet Sut gie ceap shal gal tal, ao nyi yal tveat put nyit yaop gie: Tap yaop tal xip fe tvut zao, tap yaop tal xip seat tvut zao.

³⁴Ggeat taot, Yet Sut ddeat: "A Bba ap! Gie xip heat ne, xip heat kaop zeal heat jiit xip heat wo mat se." Ao ze mal yaot su ggao ja xip mbu ful. ³⁵Lup su ggat wot hxil na gat. Hiet sul yi xip gie zhyl yet mu, seat ddeat: "Sup mot xip gut ggol; xip Jiit Dup, Sep Ye let seal heat ngea nao, yaol mu yaop gut gie map!" ³⁶Mal yaot yi xip gie nja dva, zhyl die gie xip ggat ndaop, ³⁷seat ddeat: "Nyip Yeap Te! put vu mii ngea nao, yaol mu yaop gut gie map!" ³⁸Dvu tap dvu Yet Sut tat kie rrao: "Tao Yeap Te! put vu mii ngea" ddeat ggao del. ³⁹Gao chaot tal heat yal tveat put ggeat nyit yaop, tap yaop xip gie ku tvup, seat ddeat: "Nyip Jiit Dup mat ngeap ap? Nyip nyi ngop nyit gut gie map!" ⁴⁰Ao ze ggat yaop ddut zap xip gie hlul, seat ddeat: "Nap yi sup seat tal ssaop jiitt nap jjao Sep Ye map jiip xi ap? ⁴¹A xit nao ssaop cha ngeat, a xit ssaop heat nao, a xit zeal heat seat ngeat; ao ddet

了！³⁰那时，

人要向大山说：

‘倒在我们身上！’

向小山说：

‘遮盖我们！’

³¹这些事既行在有汁水的树上，那枯干的树将来怎么样呢？³²又有两个犯人，和耶稣一同带来处死。³³到了一个地方，名叫**髑髅地**，就在那里把耶稣钉在十字架上，又钉了两个犯人：一个在左边，一个在右边。³⁴当下耶稣说：“父啊！赦免他们，因为他们所做的，他们不晓得。”兵丁就拈阄分他的衣服。³⁵百姓站在那里观看。官府也嗤笑他，说：“他救了别人；他若是基督，神所拣选的，可以救自己吧！”³⁶兵丁也戏弄他，上前拿醋送给他喝，³⁷说：“你若是犹太人的王，可以救自己吧！”³⁸在耶稣以上有一个牌子（有古卷在此有“用希腊、罗马、希伯来的文字”）写着：“这是犹太人的王。”³⁹那同钉的两个犯人，有一个讥诮他，说：“你不是基督吗？可以救自己和我们吧！”⁴⁰那一个就应声责备他，说：“你既是一样受刑的，还怕神吗？”⁴¹我们是应该的，因我们所受的与我们所做的相称；但这个人没有做过一

caop tao tap ssep nvut map zut zeal map nvut," ⁴²ze ddeat: "Yet Sut ap! Nyip ggup bbiit ssal lyip taot, nyip kea jjea ngop gie kie sseat." ⁴³Yet Sut xip bbu hxit: "Ngop rryp keap hxit nap dvut, hnup nyip ze nap ngop chaot sop ggup rrao hngul."

Yet Su Xiil

⁴⁴Mu taot ggeat gga, miil taot kaop ngea na ddued ddu nvaol taot kea, ⁴⁵nyip jjiip bbop gao tut lo; sy hxip mot ddaot dii juet gao lao rrao she nyit pap mu. ⁴⁶Yet Sut vu tul mu "A Bba ap! Ngop ngop yi hngul jao nyip lal gat: ddeat kul. Ddut tao hxit ggop, ze sal hea lo. ⁴⁷Gao njo heat nvut hngup mal ap nzup wo hxaop, ze dvaop ssea gie Sep Ye bbiit, seat ddeat: "Tao dduet rryp ni mgiep put ngea!" ⁴⁸Geap shop lyi na nyil heat na dva dva jiiit gao njo nvut tao wop hxaop, ze da dde mu nyi zhaol lo. ⁴⁹Ao nyi Yet Sut xip heat rryl set heat, nyi Jat Lijil Lijil rrao xip dduet mgal heat nyit neal kaop ngea jiiit miil vu vu mu gao hxil nvut tao na nyil xi.

Yet Sut Gie Eat

⁵⁰Yop Sep ddeat mel heat det put tap yaop, hnu cao nyil mu ni gga mgiep teal; ⁵¹na dva dva nduet heat zeal heat jiiit xip gao mat chaop. Xip nao Yeap Tel • Yal Lijil Ma Tel lup rrao tie tie Sep Ye ggup hxaop heat hnu cao ngea. ⁵²Caop tao Bii Lat Dot bbu leat Yet Sut jjuet pao luep; ⁵³ze ja ssal gat mop cel pop gie tie zut, tveat ndu laop mop kiet gat heat vut qeap du, vut qeap ggaot gao ddaot tap

件不好的事”；⁴²就说：“耶稣啊！你得国降临的时候，求你记念我。”⁴³耶稣对他说：“我实在告诉你：今日你要同我在乐园里了。”

耶稣的死

⁴⁴那时约是中午十二点，遍地都黑暗了，直到下午三点，⁴⁵日头变黑了；殿里的幔子从当中裂为两半。⁴⁶耶稣大声喊着说：“父啊！我将我的灵魂交在你手里。”说了这话，气就断了。⁴⁷百夫长看见所成的事，就归荣耀与神，说：“这真是个人！”⁴⁸聚集观看的众人见了这所成的事，都捶着胸回去了。⁴⁹还有一切与耶稣熟识的人，和从加利利跟着他来的妇女们，都远远地站着看这些事。

耶稣被埋葬

⁵⁰有一个名叫约瑟，是个议士，为人善良公义；⁵¹众人所谋所为，他并没有附从。他本是犹太•亚利马太城里素常盼望神国的人。⁵²这人去见彼拉多，求耶稣的身体；⁵³就取下来用细麻布裹好，安放在石头凿成的坟墓里，那里头从来没有葬过人。⁵⁴那日是

ssep jiiit xiil sul eat map nvut. ⁵⁴Ggat nyip shul jiiit du nyip ngea, sop no nyip yi jaol ggol. ⁵⁵Jat Liiil Liiil rrao Yet Sut chaot lyip nyit neal ggat ddiil, vut qeap nyi xip jjupep pao keap seap du wo hxaop. ⁵⁶Xip heat bao nyi zhaol, ze nvel cy nvel gao zeal du. Ni ggeap no nyip ze Sep daop zha kiet hxit seat ni ggeap no lo.

Yet Sut Ddveat Bao Lyip

24 Xiit nyip heat bbiip tap nyip, mii ggiep taot, nyit neal ggat ddiil zeal du heat nvel cy bbiit lyip vut qeap bbu kea, ²laop mop vut qeap mgaop rrao but ggol wo hxaop, ³ze xip heat ndvea gao leat, ao ddet Yet Sut jjupep pao wo mat hxaop. ⁴Gao hxil ce xi taot, ze caop nyit yaop tap heap mu xip heat bbu hxil, mbu bbop ddeat tvot. ⁵Nyit neal tea xip jao, ze tvut bao mii maol. Ze caop ggeat nyit yaop xip heat bbu hxit: “Eap zheat yet nyi xiil sul gao ddaot ddveat sul shul let? ⁶Xip tat wot mat rrao, ddveat bao lyip ggol. Xip Jat Liiil Liiil rrao xi taot, keap seap hxit nap heat dvut ggaot gie kie sseat hngul, ⁷xip ddeat: “Caop Ssu sup let hop caop yal lal gat, gie ceap shal gal kiet tal, dii sea nyip kea ddveat bao hngul.” ⁸Ao ze xip heat kie Yet Sut dduat kea. ⁹Vut qeap bbu rrao bao nyi zhaol, nvut tat ddiil gie hxit zyl yaot ceap dii yao nyi ve yit dvut. ¹⁰Hxit zyl yaot dvut heat, Maop Da! Lat mop Ma Liil Yal nyi Yop Yal Nap, ao nyi Ya Gop a ma Ma Liil Yal, ao jiiit xip heat chaot tap ggup rrao heat nyit neal ngea xi. ¹¹Xip heat dduat tat ddiil, zyl yaot let gie lat mu dduat mu ze xip heat wo map nrep. ¹²Bii

预备日，安息日也快到了。⁵⁵那些从加利利和耶稣同来的妇女跟在后面，看见了坟墓和他的身体怎样安放。⁵⁶她们就回去，预备了香料香膏。她们在安息日，便遵着诫命安息了。

耶稣复活

24 七日的头一日，黎明的时候，那些妇女带着所预备的香料来到坟墓前，²看见石头已经从坟墓滚开了，³她们就进去，只是不见主耶稣的身体。⁴正在猜疑之间，忽然有两个人站在旁边，衣服放光。⁵妇女们惊怕，将脸伏地。那两个人就对她们说：“为什么在死人中找活人呢？⁶他不在这里，已经复活了。当纪念他还在加利利的时候，怎样告诉你们，⁷说：‘人子必须被交在罪人手里，钉在十字架上，第三日复活。’”⁸她们就想起耶稣的话来。⁹便从坟墓那里回去，把这一切事告诉十一个使徒和其余的人。¹⁰那告诉使徒的，就是抹大拉的马利亚和约亚拿，并雅各的母亲马利亚，还有与她们在一处的妇女。¹¹她们这些话，使徒以为是胡言，就不相信。¹²彼得起来，跑到坟墓前，低头往里看，见细麻

Dep yiip dot tep vut qeap bbu leat, hnu ggaol na gao gat, mop cel pop ddeat ddea tap ggul rrao, ze nyi zhaol lo, ni laot gao njo heat nvut let haop ngaop.

Yii Ma Vut Syt Leat Jjop

¹³Ggat nyip xi taot, nzaol yaot gao ddaot nyit yaop zhaol laop ggao tap ggup leat; Laop ggao tao Yii Ma Vu Syt ddeat mel, Yet Lul Sa Len bbu nyip zeal hngu zal seat jot. ¹⁴Xip nyit rryl chaot gao put heat nvut tat ddiil hxeap. ¹⁵Hxeap ddu rryl ddu nu xi taot, Yet Sut yaop mu lyip xip nyit chaot sea; ¹⁶ao ddet xip nyit na ggao lo set xip mot wo mat se. ¹⁷Yet Sut xip nyit bbu hxit: "Nap nyit gie jjop sea sseat mu rryl bbu hxeap ggaot eap zheat nvut ngea let? Xip nyit gao hxil ze tvut chu chu mu. ¹⁸Nyit yaop gao ddaot Geap Lyup Bat ddeat mel ggat yaop ddu zap hxit: "Nap Yet Lul Sa Len rrao su vet zeal, tao tap nyit nyip ddveat heat nvut jiit wo map set xi ap?" ¹⁹Yet Sut ddeat: "Eap zheat nvut ngea let?" Xip nyit ddeat: "Nap Sa Len put Yet Sut nvut ggaot ngea. Xip jiit set sul tap yaop ngea, Sep Ye nyi lup su kaop ngea jiit rrao ddu hxit nvut zeal jiit vu ye wop. ²⁰Mu nu ndup sul mot nyi ngop heat ap nzup haot xip gie hiet geat xiil yal diil, gie ceap shal gal kiet tal. ²¹Ao ddet ngop heat tie tie hxaop Yii Sep Lyip put yet hngul ggaot xip ngea. Tao seat map hxit nao, ao jiit nvut tao ggup dduvup, a taot sea nyip wop ggol. ²²Ao jiit ngop heat gao ddaot nyit Neal it rry ngop heat mot xip haop ngaop; xip heat hea mu vut qeap bbu leat,

布独在一处，就回去了，心里希奇所成的事。

以马忤斯的路

¹³正当那日，门徒中有两个人往一个村子去；这村子名叫以马忤斯，离耶路撒冷约有二十五里。¹⁴他们彼此谈论所遇见的这一切事。¹⁵正谈论相问的时候，耶稣亲自就近他们，和他们同行；¹⁶只是他们的眼睛迷糊了，不认识他。¹⁷耶稣对他们说：“你们走路彼此谈论的是什么事呢？”他们就站住，脸上带着愁容。¹⁸二人中有一个名叫革流巴的回答说：“你在耶路撒冷作客，还不知道这几天在那里所出的事吗？”¹⁹耶稣说：“什么事呢？”他们说：“就是拿撒勒人耶稣的事。他是个先知，在神和众百姓面前，说话行事都有大能。²⁰祭司长和我们的官府竟把他解去，定了死罪，钉在十字架上。²¹但我们素来所盼望要赎以色列民的，就是他。不但如此，而且这事成就，现在已经三天了。²²再者，我们中间有几个妇女使我们惊奇；她们清早到了坟墓那里，²³不见他的身体，就回来告诉我们说：

²³xip jjuep paop wop map hxaop, ze nyi zhaol hxit ngop heat dvut, xip heat ddeat: 'Mii zyl sul ddeat ddao wo hxaop, xip ddveat ggea ddeat hxit.' ²⁴Ngop heat ddaot it rry cao vut qeap bbu leat, gao jjo put heat, nyit neal tea let hxit heat kaot sea sea, xip mot a rry wo map hxaop ye." ²⁵Yet Sut xip heat bbu hxit: "Map sep hxet put ap! Jiit set sul hxit dduet kaop ngea, nap heat wo nrep ddve biel heat. ²⁶Jiit Dup tao seat hiel ssaop, nyi ndvea xip dvaop ssea leat, tao cha keap heat mat ngeap ap?" ²⁷Ao ze Maot Xiit nyi jiit set sul na dva dva ddet ddep, su kie yaop mot hxit dduet kaop ngea jiit gie hxit xip heat ggat wo gal hop.

²⁸Xip nyit leap heat laop ggao kea hxe, Yet Sut sea jiit leat nduet xi seat rra; ²⁹xip nyit xip gie gup tveat, seat ddeat: "Mii kiil ggol, jjiip ddvup ggol; nyip ngop nyit chaot gao rrao gga." Ao ze Yet Sut xip nyit chaot gao leat gao rrao nduet. ³⁰Cheap zzu taot kea, Yet Sut ba ba ja sseat, kea jjea bbop yip ggo, ze qil hop du xip nyit bbiit. ³¹Xip nyit na ddu ggiep lo, tat heap set xip ngea wo na ddeat ddao. Ao ze Yet Sut tap heap mu tvut map hxaop lo. ³²Xip nyit rryl bbu hxit: "Jjop rrao, xip a xit chaot dduet hxit, sy su gie hxit a xit dvut taot, a xit nyit ni cop dduet dduet mu heat mat ngeap ap?" ³³Ao ze xip nyit jol mu yiip dot, bao Yet Lul Sa Len leat, zyl yaot ceap dii yao nyi xip heat chaot heat tap ggup rrao nzeap zzu xip nyit put, ³⁴seat ddeat: "Sep dduet rryp ddveat bao lyip, gie Xiit Mip dvut ggol." ³⁵Xip nyit yi nyit yaop jjop rrao gao put,

'看见了天使显现，说他活了。'²⁴又有我们的几个人往坟墓那里去，所遇见的，正如妇女们所说的，只是没有看见他。"²⁵耶稣对他们说：“无知的人哪！先知所说的一切话，你们的心信得太迟钝了。²⁶基督这样受害，又进入他的荣耀，岂不是应当的吗？”²⁷于是从摩西和众先知起，凡经上所指着他的话，都给他们讲解明白了。

²⁸将近他们所去的村子，耶稣好像还要往前行，²⁹他们却强留他说：“时候晚了，日头已经平西了；请你同我们住下吧。”耶稣就进去，要同他们住下。³⁰到了坐席的时候，耶稣拿起饼来，祝谢了，掰开，递给他们。³¹他们的眼睛明亮了，这才认出他来；忽然耶稣不见了。³²他们彼此说：“在路上，他和我们说话，给我们讲解圣经的时候，我们的心岂不是火热的吗？”³³他们就立时起身回耶路撒冷去，正遇见十一个使徒和他们的同人聚集在一处，³⁴说：“主果然复活，已经显现给西门看了。”³⁵两个人就把路上所遇见的，和掰饼的

nyi ba ba qil taot, keap seap xip nyit let na ddeat ddao heat nvut jiiit gie tap qaop hxit hol.

Tveat Ddeat Ddao Nzaol Yaot Dvut

³⁶Ddut tao hxit xi taot, Yet Sut yaol mu xip heat gao lao hxil, hxit: "Nap heat ggat ni sop ku" ddeat. ³⁷Ao ddet xip heat jjao bbiip bbiip mu, wo hxaop heat yi hngu ngea nraop ddea nduet. ³⁸Yet Sut ddeat: "Nap heat eap zheat yet nyi nduet shu, eap zheat yet nyi nrep ni ndve map ddivop let?" ³⁹Nap heat ngop lal na, ngop qiil na, ze ddu rryp ngop ngea wo set ggol. Ngop sy na nyil! Yi hngu yue map wop fu map wop, nap heat na nyil ngop yue wop fu wop ngeat." ⁴⁰Tao seat hxit ggop ze lal nyi qiil gie xip heat dvut. ⁴¹Xip heat jjupep ddu nrep ma geal, ao jiiit xip haop ngaop xi, ze Yet Sut ddeat: "Nap heat tat wot eap zheat zzu ddea wop wo?" ⁴²Xip heat ngao qol tap dvaop ja xip bbiit. ⁴³Xip zap lyi xip heat jiiit rrao zzu hop.

⁴⁴Yet Sut xip heat bbu hxit: "Tao ngop jiiit bbiip nap heat chaot rraop taot, hxit nap heat dvut ddu seat hxit: Maot Xiit ni jji, jiiit set sul su nyi ggop dvaop kiet ggao du heat ngop mot hxit ddu kaop ngea jiiit gao njo hngul." ⁴⁵Ao ze Yet Sut xip heat ni mgaop pup, set xip heat ggat sy su gal ddop; ⁴⁶bao xip heat bbu hxit: "Su kiet hxit seat, Jiiit Dup hiel put, dii sea nyip xiil rrao ddvea bao hngul, ⁴⁷ao jiiit sup xip mel ddu dul sseat ni hlu zhaol bao、yal ne jjop kea mut. Yet Lul! Sa Len ddet ddep rrao hxit ggop kaop ngea kea

时候怎么被他们认出来的事，都述说了一遍。

向门徒显现

³⁶正说这话的时候，耶稣亲自站在他们当中，说：“愿你们平安。”³⁷他们却惊慌害怕，以为所看见的是魂。³⁸耶稣说：“你们为什么愁烦呢？为什么心里起疑念呢？”³⁹你们看我的手，我的脚，就知道实在是我了。摸我看看！魂无骨肉，你们看，我是有的。”⁴⁰说了这话，就把手和脚给他们看。⁴¹他们正喜得不敢信，并且希奇；耶稣就说：“你们这里有什么吃的没有？”⁴²他们便给他一片烧鱼。⁴³他接过来，在他们面前吃了。

⁴⁴耶稣对他们说：“这就是我从前与你们同在之时，所告诉你们的话说：摩西的律法，先知的书和诗篇上所记的，凡指着我的话，都必须应验。”⁴⁵于是耶稣开他们的心窍，使他们能明白圣经；⁴⁶又对他们说：“照经上所写的，基督必受害，第三日从死里复活，⁴⁷并且人要奉他的名传悔改、赦罪的道，从耶路撒冷起直传到万邦。⁴⁸你们就是

dvut. ⁴⁸Nap heat nvut tat ddiil wo lal jjo hxaop hxit. ⁴⁹Ngop ngop A Bba let xuep du heat tveat nap heat kiet gat hxe, nap heat lup rrao hxaop ddu nyip gga rrao lyip heat vu lal wo zap taot kea.”

Yet Sut Mii Rret

⁵⁰Yet Sut xip heat hiet Bep Dal Nyip vep pap kea, ze lal dul xip heat chaot bbop yip. ⁵¹Bbop yip xi taot, ze xip heat bbu rrao ddeat ddao xi mii kiet dda lo. ⁵²Ao ze xip heat xip juel, ni jjuep ddi lal mat lep mu bao Yet Lu! Sa Len leat, ⁵³tie tie ggup rrao Sep Ye qaop chet.

这些事的见证。⁴⁹我要将我父所应许的降在你们身上，你们要在城里等候，直到你们领受从上头来的能力。”

耶稣升天

⁵⁰ 耶稣领他们到伯大尼的对面，就举手给他们祝福。⁵¹ 正祝福的时候，他就离开他们，被带到天上去了。⁵² 他们就拜他，大大地欢喜，回耶路撒冷去，⁵³ 常在殿里称颂神。